

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม
กรุงเทพมหานคร

นางสาวอรุษา ศรีกนก

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2559

**The Effects of Using a Guidance Activities Package to Develop Positive Attitude
toward Learning Thai Classical Dance of Mathayom Suksa I Students at
Latplakhao Phitthayakhom School in Bangkok Metropolis**

Miss On-usa Srikanok

The background of the page features a large, faint watermark of the Sukhothai Thammathirat Open University logo. The logo is a traditional Thai emblem, consisting of a central tiered umbrella (parasol) with a flame-like finial at the top. Below the umbrella are three horizontal arrows pointing to the left. The entire emblem is set within a decorative, teardrop-shaped frame. At the bottom of the frame, there is a banner with Thai script. The text on the banner reads 'มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมสารัตถ์' (Mahavithayalai Sukhothai Thammathirat).

An Independence Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance and Psychological Counseling

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2016

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียน
วิชานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร
ชื่อและนามสกุล นางสาวอรุษา ศรีกนก
แขนงวิชา การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2560

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา สบายยิ่ง)

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียน
วิชานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร

ผู้ศึกษา นางสาวอรุษา ศรีกนก รหัสนักศึกษา 2582800385

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร ปีการศึกษา 2559

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์
ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชา
นาฏศิลป์ และ (2) เปรียบเทียบเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลัง
การทดลองและระยะติดตามผล

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 45 คน ใน 1 ห้องเรียนของ
โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ได้มาโดยการสุ่ม
แบบกลุ่มจากห้องเรียนที่มีค่าเฉลี่ยเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ต่ำ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ได้แก่ (1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ และ (2) แบบวัดเจตคติ
ในการเรียนวิชานาฏศิลป์ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการ
เรียนวิชานาฏศิลป์ นักเรียนกลุ่มทดลองมีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 และ (2) นักเรียนกลุ่มทดลองมีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ในระยะหลัง
การทดลองกับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว เจตคติ วิชานาฏศิลป์ มัธยมศึกษา

Independent Study title: The Effects of Using a Guidance Activities Package to Develop Positive Attitude toward Learning Thai Classical Dance of Mathayom Suksa I Students at Latplakhao Phitthayakhom School in Bangkok Metropolis

Author: Miss On-usa Srikanok; **ID:** 2582800385;

Degree: Master of Education (Guidance and Psychological Counseling);

Independent Study advisor: Dr. Nitipat Mekkhachorn, Associate Professor;

Academic year: 2016

Abstract

The purposes of this research were (1) to compare the levels of positive attitude toward learning Thai classical dance of the experimental group students before and after using a guidance activities package to develop positive attitude toward learning Thai classical dance; and (2) to compare the levels of positive attitude toward learning Thai classical dance of the experimental group students at the end of the experiment and during the follow-up period.

The research sample consisted of 45 Mathayom Suksa I students in an intact classroom of Latplakhao Phitthayakhom School in Bangkok Metropolis during the 2016 academic year. The classroom was among those that had lowest mean scores on positive attitude toward learning Thai classical dance, obtained by cluster random sampling. The employed research instruments were (1) a guidance activities package to develop positive attitude toward learning Thai classical dance, and (2) a scale to assess positive attitude toward learning Thai classical dance, with reliability coefficient of .80. Statistics for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research results were as follows: (1) after using the guidance activities package to develop positive attitude toward learning Thai classical dance, the level of positive attitude toward learning Thai classical dance of the experimental group students increased significantly at the .01 level of statistical significance; and (2) no significant difference was found between the levels of positive attitude toward learning Thai classical dance of the experimental group students at the end of the experiment and during the follow-up period.

Keywords: Guidance activities package, Positive attitude, Thai Classical Dance, Mathayom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาอิงจากอาจารย์ รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.วัลภา สบายยิ่ง แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ การดำเนินการและติดตามการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ตั้งแต่ต้นทุกขั้นตอน ตลอดจนให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระจนกระทั่งสำเร็จเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ได้แก่ อาจารย์พัชนีพร สมานมิตร อาจารย์ณัชชิสรา แก้วนิศย์ อาจารย์ตามพงษ์ วงษ์จันทร์ และ อาจารย์ขวัญญา เอกจิตต์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ รวมทั้งปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือให้ได้มาตรฐานในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณนายประวิติ สุทธิประภา ผู้อำนวยการโรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม คณะผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ สนับสนุน พร้อมทั้งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ทำให้สามารถเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยได้สำเร็จสมบูรณ์ ตลอดทั้งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ แขนงวิชาวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ อบรมสั่งสอนด้วยความเมตตาตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณครอบครัวศรีกนก ที่ให้กำลังใจ ให้โอกาส สนับสนุนการศึกษา มหาลัยจิตตลลลลลล นอกจกานี้ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทุกท่านสำหรับกำลังใจ ความช่วยเหลือและคำแนะนำที่มีประโยชน์สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้คุณค่าของการค้นคว้าอิสระเล่มนี้ขอมอบเพื่อทดแทนพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน และให้ความเมตตาช่วยเหลือมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จในการวิจัยครั้งนี้

อรอุษา ศรีกนก

มิถุนายน 2560

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ตัวแปรการศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ.....	8
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชานาฏศิลป์.....	21
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว.....	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	58
สรุปผลการวิจัย.....	58
อภิปรายผล.....	60
ข้อเสนอแนะ.....	63
บรรณานุกรม.....	64
ภาคผนวก.....	74
ก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	75
ข แบบประเมินความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ.....	77
ค ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาแบบวัด.....	81
ง ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัด.....	84
จ แบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์.....	86
ฉ แบบประเมินความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์.....	90
ช ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์.....	93
ซ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์.....	95
ประวัติผู้ศึกษา.....	122

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสภาพทั่วไป.....	53
ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบผลของเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองด้านความคิด โดยการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระ.....	53
ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบผลของเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองด้านความรู้สึก โดยการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระ.....	54
ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบผลของเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองด้านพฤติกรรม โดยการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระ.....	54
ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบผลของเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน โดยการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระ.....	55
ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา เจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลองระยะหลังใช้ชุดกิจกรรม และระยะติดตามผล โดยการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระ.....	55
ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา เจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลองระยะหลังใช้ชุดกิจกรรม และระยะติดตามผลด้านความคิด โดยการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระ.....	56
ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลองระยะหลังใช้ชุดกิจกรรม และระยะติดตามผลด้านความรู้สึก โดยการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระ.....	56
ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา เจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลองระยะหลังใช้ชุดกิจกรรม และระยะติดตามผลด้านพฤติกรรม โดยการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระ.....	57

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 แผนผังกรอบความคิดในการวิจัย.....	4
ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของเจตคติของทรีแอนด์ส.....	11
ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนและวงจรกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์.....	36

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีศิลปวัฒนธรรมซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นมรดกที่ผ่านการถ่ายทอดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นที่ชื่นชมของนานาชาติที่ได้พบความงดงาม เพราะด้วยความวิจิตร ละเอียดอ่อน ประณีต บรรจง โดยประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในโลกที่ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม มีขนบธรรมเนียมประเพณีสืบทอดกันมาช้านาน ซึ่งเป็นที่ยอมรับและ ยกย่องของชนทั่วไปดังที่ เรณู โกศินานนท์ (2545, น. 3-4) กล่าวว่านาฏศิลป์ไทย เป็นวัฒนธรรมของไทยที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ควรแก่การถ่ายทอด สู่นุชนรุ่นหลังต่อไปตามครรลองมาแต่อดีตที่บรรพชนได้สืบทอดไว้ การทำให้นาฏศิลป์ไทยเจริญรุ่งเรืองต่อไปนั้นคือการอนุรักษ์ พัฒนา บำรุง และส่งเสริมให้คนไทยตระหนักต่อการสืบทอดและจัดระเบียบแบบแผนให้งดงามยิ่งขึ้นสู่นุชนรุ่นหลังสืบไป

นาฏศิลป์ไทย เป็นศิลปะแห่งการละคร ฟ้อนรำ และดนตรี อันมีคุณสมบัติตามคัมภีร์นาฏยะหรือนาฏยะ กำหนดว่า ต้องประกอบไปด้วย ศิลปะ 3 ประการ คือ การฟ้อนรำ การดนตรี และการขับร้อง รวมเข้าด้วยกัน ซึ่งทั้ง 3 สิ่งนี้เป็นอุปนิสัยของคนมาแต่เด็กคำบรรพ์ นาฏศิลป์ไทยมีที่มาและเกิดขึ้นจากสาเหตุ ตามแนวคิดต่างๆ เช่น เกิดจากความรู้สึกกระทบกระเทือนทางอารมณ์ ไม่ว่าจะอารมณ์แห่งความสุข หรือความทุกข์แล้วสะท้อนออกมาเป็นท่าทาง แบบธรรมชาติและประดิษฐ์ขึ้นเป็นท่าทางลีลาการฟ้อนรำ หรือเกิดจากลัทธิความเชื่อในการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เทพเจ้า โดยแสดงความเคารพบูชาด้วยการเต้นรำ ขับร้อง ฟ้อนรำให้เกิดความพึงพอใจ นอกจากนี้ นาฏศิลป์ไทย ยังได้รับอิทธิพลแบบแผนตามแนวคิดจากต่างชาติเข้ามาผสมผสานด้วย เช่น วัฒนธรรมอินเดียเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่เป็นเรื่องของเทพเจ้า และตำนานการฟ้อนรำ โดยผ่านเข้าสู่ประเทศไทย ทั้งทางตรง และทางอ้อม คือ ผ่านชนชาติชวาและเขมร ก่อนที่จะนำมาปรับปรุงให้เป็นรูปแบบตามเอกลักษณ์ของไทย (สุมิตร เทพวงษ์, 2548, น. 4)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดวิชาศิลปะไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาความรู้ในด้านศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ ซึ่งวิชานาฏศิลป์ได้ถูกกำหนดให้มีการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อให้มีความรู้

ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 2)

เจตคติเป็นลักษณะพฤติกรรม หรือความรู้สึกทางด้านจิตใจที่มีต่อสิ่งเร้าสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางสังคม รวมทั้งเป็นความรู้สึกที่เกิดจากการเรียนรู้ เกี่ยวกับสิ่งเร้าหรือเกี่ยวกับประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สักดี สุทรเสถณี (2531, น. 4-5) กล่าวว่าเจตคติเป็นระบบที่มีลักษณะมั่นคง ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบคือ 1) องค์ประกอบทางด้านการรู้ เป็นเรื่องของความรู้ของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ถ้าเรารู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดี เราก็จะมีเจตคติต่อสิ่งนั้นในทางที่ดี หากรู้ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ไม่ดี เราก็จะมีเจตคติไม่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย 2) องค์ประกอบทางด้านความรู้สึกเป็นองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งเร้าจากการรู้ เมื่อเรารู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว จะทำให้เราเกิดความรู้สึกในทางที่ดีหรือไม่ดี และ 3) องค์ประกอบทางด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำ เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้นๆ ในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งประโยชน์ของเจตคติ อัจฉนา มุกดาสนิท (2545, น. 18-19) ได้กล่าวไว้ว่า เจตคติช่วยให้เกิดความรู้ โดยคนเรา จะแสวงหา ระดับความสามารถ ความมั่นคงเพื่อที่จะรับรู้หรือได้มาตามจุดหมาย ช่วยในการปรับตัวเป็นแรงจูงใจให้บุคคลปรับตัวเพื่อให้ได้รับความสำเร็จ ช่วยในการแสดงออกถึงค่านิยม และช่วยในการป้องกันตนเอง เพราะความคิดหรือความเชื่อบางอย่างสามารถทำให้ผู้เชื่อหรือคิดสบายใจ ส่วนจะผิดถูกเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

ในการเรียนวิชานาฏศิลป์ผู้เรียนจำเป็นต้องมีเจตคติที่ดีจึงจะทำให้ นักเรียนสามารถเรียนวิชานาฏศิลป์ได้อย่างมีความสุข เกิดความซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรมไทย และสามารถบรรลุเป้าหมาย ในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ทั้งในด้านความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อวิชานาฏศิลป์ โดยคิดว่าวิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่มีคุณค่า ควรแก่การอนุรักษ์ ไม่ใช่วิชาที่ยากและล้าสมัย มีความสนใจ รู้สึกภูมิใจในการเรียนวิชานาฏศิลป์ที่สามารถเรียนได้ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ความรู้สึกชอบ รู้สึกตื่นเต้น มีความสุขในการเรียนวิชานาฏศิลป์ โดยนักเรียนจะมีความตั้งใจ ทำงานที่ได้รับมอบหมายส่งตามกำหนด ไม่ขาดเรียนวิชานาฏศิลป์ มีการฝึกปฏิบัติทำอย่างสม่ำเสมอ และใจช่วยเหลือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชานาฏศิลป์

จากการที่ผู้วิจัยเป็นครูสอนนาฏศิลป์ไทยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม เป็นระยะเวลา 4 ปี ได้พบปัญหา นักเรียนไม่สนใจในการเรียน ไม่รับผิดชอบ

งานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ยอมปฏิบัติทำตามที่ครูได้สอนไป และไม่เห็นความสำคัญของการเรียนวิชานาฏศิลป์ โดยผู้วิจัยได้ทำการสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ไม่ยอมเรียนนาฏศิลป์ เพราะไม่ชอบรำ รู้สึกเมื่อย ทำรำยากทำไม่ได้ หากเป็นนักเรียนชายรำก็จะถูกมองว่าเป็น ผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ โดยจากการสำรวจปัญหาเบื้องต้นสรุปได้ว่าน่าจะเป็นผลมาจากนักเรียนมีเจตคติที่ไม่ถูกต้องต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ ซึ่งแสดงออกมาในการที่เบื่อหน่าย ไม่อยากเรียน จึงจำเป็นที่จะต้องทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ซึ่งหากนักเรียนมีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ต่ำก็จะทำให้เกิดปัญหาได้เช่น นักเรียนไม่ยอมเรียน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง

ชุดกิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี อีกทั้งริยม ศรีทอง (2545, น. 92-93) ได้กล่าวถึงกิจกรรมแนะแนว ว่าเป็นส่วนหนึ่งของบริการทางจิตวิทยา และการแนะแนว ซึ่งตอบสนองการบริการจัดวางตัวบุคคล เน้นให้ผู้รับบริการได้ปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมทั้งการเลือกใช้ข้อมูล การปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ เจตคติ ฝึกทักษะที่ยังบกพร่อง หรือเสริมให้ดียิ่งขึ้น โดยการจัดกิจกรรมแนะแนว ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบคือ ด้านการศึกษา ที่ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพรู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพด้านอาชีพ ที่ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ ด้านส่วนตัวและสังคม ที่ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สามารถปรับตัว ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จากการศึกษาพบว่ากิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และเกิดการเรียนรู้ได้ เช่น ผลการวิจัยของกัลญา สุขเจริญประเสริฐ (2556, น. 60) ที่ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๒๑ (บ้านลำเหย) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 พบว่านักเรียนที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษ สูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิจัยของชญญา บุญรักษ์ (2556, น. 111) ที่ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนกลุ่ม

ทดลองมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้วยเหตุผลและความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวมาใช้ในการพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร เพื่อช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ทำให้บรรยากาศในการเรียนสนุกสนาน นักเรียนไม่เครียด ส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน และทำงานกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

2.2 เพื่อเปรียบเทียบเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการทดลองและระยะติดตามผล

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 แผนผังกรอบความคิดในการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 นักเรียนมีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์สูงขึ้นภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

4.2 ระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล นักเรียนมีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ไม่แตกต่างกัน

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม มี 5 ห้องเรียน จำนวนทั้งหมด 225 คน

5.2 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ที่มีค่าเฉลี่ยเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ต่ำ 1 ห้องเรียนจำนวน 45 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม

6. ตัวแปรการศึกษา

6.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

6.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ เจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

7.1 เจตคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อวิชานาฏศิลป์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

7.1.1 ด้านความคิดที่มีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ หมายถึง การคิดว่าวิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่มีคุณค่า ควรแก่การอนุรักษ์ ไม่ใช่วิชาที่ยากและล้าสมัย คิดว่าการเรียนวิชานาฏศิลป์มีประโยชน์สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมต่างๆ เป็นวิชาที่ทำให้มีความคิดสร้างสรรค์ คิดว่าการเรียนวิชานาฏศิลป์ทำให้เป็นคนกล้าแสดงออก มีความกระตือรือร้น

7.1.2 ด้านความรู้สึกที่มีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ หมายถึง ความสนใจ ความรู้สึกภูมิใจของนักเรียนในการเรียนวิชานาฏศิลป์ที่สามารถเรียนได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง ความรู้สึกชอบ รู้สึกตื่นเต้น มีความสุขในการเรียนวิชานาฏศิลป์

7.1.3 ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในการเรียนวิชานาฏศิลป์ หมายถึง นักเรียนมีความตั้งใจ ทำงานที่ได้รับมอบหมายส่งตามกำหนด ไม่ขาดเรียนวิชานาฏศิลป์ มีการฝึกปฏิบัติทำอย่างสม่ำเสมอ และนักเรียนเต็มใจช่วยเหลือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชานาฏศิลป์

7.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเน้นการพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ประกอบด้วยกิจกรรม 8 กิจกรรม โดยกิจกรรมที่จัด ใช้วิธีการต่างๆ เช่น การอภิปราย เกม บทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง เพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ มีการดำเนินกิจกรรมตามวงจรการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ขั้นที่ 1 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experiencing) ขั้นที่ 2 ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ (Reflecting) ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปสาระชีวิต (Generalizing) ขั้นที่ 4 ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ (Applying)

7.3 นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ได้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ในการพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

8.2 เป็นแนวทางแก่ครู อาจารย์ ในการนำไปพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ หรือวิชาอื่นๆ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในขอบข่ายของหัวข้อสำคัญต่อไปนี้

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ
 - 1.1 ความหมายของเจตคติ
 - 1.2 ลักษณะของเจตคติ
 - 1.3 องค์ประกอบของเจตคติ
 - 1.4 การเกิดเจตคติ
 - 1.5 การเปลี่ยนแปลงเจตคติ
 - 1.6 การวัดเจตคติ
 - 1.7 ประโยชน์ของเจตคติ
 - 1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 1.8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 1.8.2 งานวิจัยในต่างประเทศ
2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชานาฏศิลป์
 - 2.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - 2.2 ความหมายของนาฏศิลป์
 - 2.3 การสอนนาฏศิลป์
 - 2.4 ประโยชน์การเรียนวิชานาฏศิลป์
 - 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 3.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว
 - 3.2 หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว
 - 3.3 เทคนิคการจัดกิจกรรมแนะแนว

- 3.4 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว
- 3.5 วัตถุประสงค์ของชุดกิจกรรมแนะแนว
- 3.6 การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนว
- 3.7 ประโยชน์ของชุดกิจกรรมแนะแนว
- 3.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.8.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

1.1 ความหมายของเจตคติ

คำว่า “เจตคติ” ตรงกับภาษาอังกฤษคำว่า “Attitude” โดยมีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า “Aptus” ซึ่งแปลความหมายว่า โน้มเอียง เหมาะสม (ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2542, น. 3) ซึ่งมีการศึกษาได้ให้คำนิยามหรือความหมายของเจตคติไว้ดังนี้

มาร์ค แซนนา และจอห์น (Mark Zanna and John Remple, 1988, p. 319) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่าเป็นความรู้สึกที่เป็นเชิงบวกหรือเชิงลบ ที่เป็นความรู้สึกที่เกี่ยวกับบุคคล วัตถุหรือปัญหา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542, น. 321) ได้ให้ความหมายของเจตคติ หมายถึงท่าทาง หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

นิวคอมบ์ (Newcomb, 1954 อ้างถึงในธีรวุฒิ เอกะกุล, 2542, น. 3) ได้กล่าวว่า เจตคติ คือ ความรู้สึกเอนเอียง ของจิตใจ ที่มีต่อประสบการณ์ที่เราได้รับ อาจน้อยหรือมากก็ได้ โดยเจตคติจะแสดงออกได้ทางพฤติกรรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่แสดงออกในลักษณะที่พึงพอใจ เห็นด้วยหรือชอบ ถ้าคนมีลักษณะต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้เกิดความซักซ้า เบื่อหน่าย อยาหนีจากสิ่งนั้น ลักษณะนี้เรียกว่า เจตคติเชิงนิเสธ หรือถ้าจะแบ่งให้ละเอียดก็น่าจะมีเจตคติอีกแบบคือ รู้สึกเฉยๆ ไม่ถึงกับชอบหรือไม่ชอบ เรียกว่า เจตคติแบบกลาง

แสงเดือน ทวีสิน (2545, น. 67) ได้กล่าวว่า เจตคติ หมายถึงความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยความรู้สึกดังกล่าวอาจเกี่ยวกับบุคคล สิ่งของ สภาพการณ์ เหตุการณ์เป็นต้น เมื่อเกิดความรู้สึก บุคคลนั้นจะมีการเตรียมพร้อมเพื่อมีปฏิกิริยาตอบโต้ในทิศทางใดทางหนึ่งตามความรู้สึกของตน

เลฟตัน (Lefton, 1997, p. 614) ได้กล่าวว่า เจตคติ คือรูปแบบของความรู้สึก ความเชื่อ ความโน้มเอียง ของพฤติกรรมต่อบุคคลอื่น ความคิด หรือวัตถุ

รุจินันท์ ภาสาคี (2553, น. 41) ได้กล่าวว่า เจตคติ เป็นพฤติกรรม หรือความรู้สึก ด้านจิตใจที่มีต่อสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่ง เป็นความรู้สึกที่เกิดจากการเรียนรู้ เกี่ยวกับสิ่งเร้า หรือเกี่ยวกับ ประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ท่าที ความรู้สึกหรือความคิด ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจเกิดความรู้สึกได้ทั้งด้านบวก และด้านลบ โดยเกิดจากประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้นั้นมีพฤติกรรมได้ตอบในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง

1.2 ลักษณะของเจตคติ

จากการศึกษาเอกสารต่างๆในเรื่องของลักษณะของเจตคติ ได้มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

ธีรวิทย์ เอกะกุล (2542, น. 4) ได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติดังนี้

1. เจตคติเป็นเรื่องของอารมณ์ (Feeling) สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลจะมีการกระทำที่เสแสร้งโดยไม่แสดงออกไม่ให้ตรงกับความรู้สึกของคนเมื่อเขารู้ว่ามีคนสังเกต

2. เจตคติเป็นเรื่องเฉพาะตัว บุคคลอาจจะมีความรู้สึกเหมือนกัน แต่จะแสดงออกแตกต่างกันไป หรืออาจมีการแสดงออกเหมือนกัน แต่มีความรู้สึกต่างกัน

3. เจตคติมีทิศทาง (Direction) การแสดงออกของความรู้สึก สามารถแสดงออกได้ 2 ทิศทาง เช่น ทิศทางบวกซึ่งเป็นทิศทางที่สังคมปรารถนา กับทิศทางลบซึ่งเป็นทิศทางที่สังคมไม่ปรารถนา เช่น ซื่อสัตย์-คดโกง รัก-เกลียด เป็นต้น

4. เจตคติมีความเข้ม (Intensity) ความรู้สึกของบุคคลอาจเหมือนกัน ในสถานการณ์เดียวกัน แต่อาจต่างกันในเรื่องของความเข้มที่บุคคลรู้สึกมากน้อยต่างกัน

5. เจตคติต้องมีเป้า (Target) ความรู้สึกจะเกิดมาลอยๆไม่ได้ เช่น ขยันเข้าชั้นเรียน ใจเกียจทำการบ้าน เป็นต้น

สุดาพร กุลดิลก (อ้างถึงใน ฉนิลกุล เจริญรุ่งมาลา, 2556, น. 16) กล่าวว่า บุคคลจะเกิดเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีลักษณะดังนี้ กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการเพิ่มพูน และบูรณาการของการสนองแนวคิดต่างๆ เช่น เจตคติจากครอบครัว โรงเรียน ครู ประสบการณ์ส่วนตัว อื่นๆ โดยแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับพัฒนาการ การเจริญเติบโตของคณานั้น การเลียนแบบเป็นการเลียนแบบจากบุคคลอื่นที่คนรู้สึกพอใจ เช่น บิดา มารดา เพื่อน ครู บุคคลที่มีชื่อเสียง เป็นต้น อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน บุคคลมักจะมีความรู้สึกนึกคิดคล้ายตามสังคม หรือสิ่งแวดล้อมที่

ตนเป็นสมาชิก เจตคติเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนได้ ตามสภาพแวดล้อม สถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปสามารถทราบได้ว่าคนนั้นมีเจตคติอย่างไร จากพฤติกรรมที่แสดงออก

สุชา จันท์เอม และสุรางค์ จันท์เอม (อ้างถึงใน วราภรณ์ ชำนิ, 2552, น. 39) กล่าวถึงลักษณะของเจตคติ ไว้ดังนี้

1. เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือจากประสบการณ์ของบุคคล ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด
2. เจตคติเป็นเครื่องกำหนดขอบเขต ตลอดทั้งวิธีการที่บุคคลพิจารณาต่อสิ่งแวดล้อม
3. เจตคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจเป็นสิ่งที่ถาวรตลอดไป หรือชั่วคราวก็ได้ เจตคติอยู่ในสภาพไม่มั่นคง พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลงได้ ส่วนเจตคติที่มั่นคง ย่อมมีผลต่อพฤติกรรม และบุคลิกภาพ

ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม (อ้างถึงใน เกียรติพงษ์ มิลินทานุช, 2556, น. 18) กล่าวว่า นักจิตวิทยาจำแนกเจตคติออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) เจตคติทางบวก (Positive Attitude) คือ ความรู้สึกที่ดีงาม ที่ชอบ ที่อยากมีความสัมพันธ์กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง 2) เจตคติทางลบ (Negative Attitude) คือความรู้สึกที่ไม่ชอบ ไม่ดี ไม่อยากมีความสัมพันธ์กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

สรุปได้ว่า ลักษณะของเจตคติ เกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นความรู้สึกที่บอกถึงลักษณะของความรู้สึก อารมณ์ ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยที่เจตคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้

1.3 องค์ประกอบของเจตคติ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของเจตคติ ซึ่งได้มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531, น. 4-5) กล่าวถึงองค์ประกอบของเจตคติไว้มี 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ (Cognitive Component) เป็นเรื่องของการรู้ของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นการรับรู้เกี่ยวกับวัตถุ สิ่งของ บุคคล หรือเหตุการณ์ต่างๆ ว่ารู้สึกแบบใด รู้สึกในทางที่ดีหรือไม่ดี ซึ่งก่อให้เกิดเจตคติ โดยหากเรารู้สึกในทางที่ดี ก็จะมีเจตคติที่ดี และถ้ารู้สึกในทางที่ไม่ดี ก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น ถ้าเราไม่รู้จักสิ่งใดเลย เจตคติก็จะไม่เกิดขึ้น

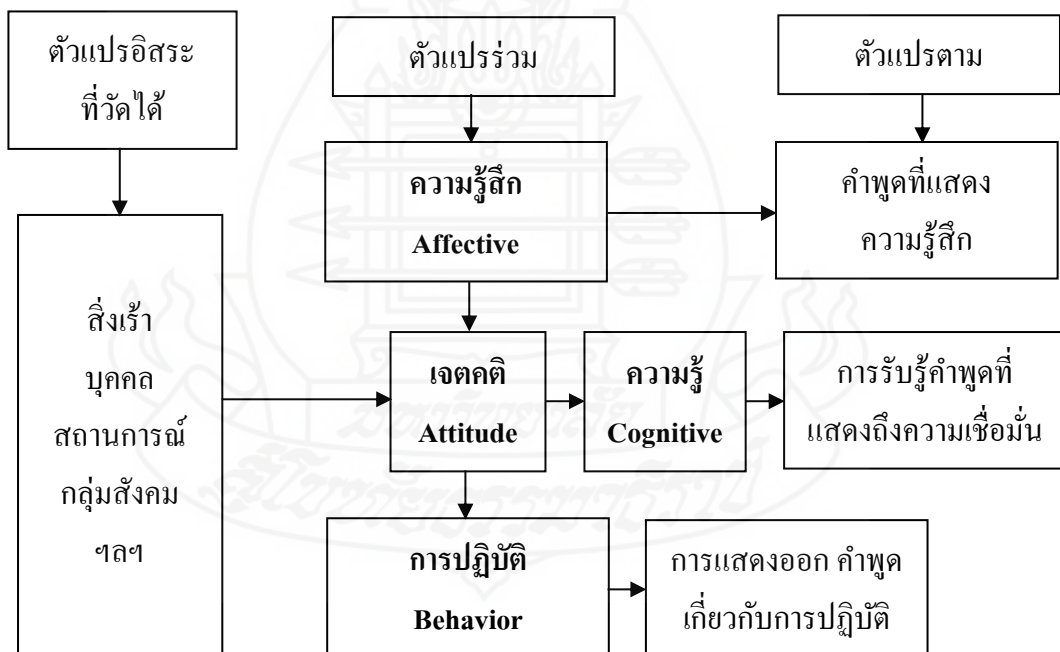
2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective Component or Feeling Component) เป็นองค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึก โดยถูกเร้าจากการรับรู้ เมื่อเราเกิดการรับรู้สิ่งใดแล้ว จะทำให้เกิดความรู้สึกในทางที่ดีหรือไม่ดี โดยความรู้สึกเหล่านี้ทำให้เกิดเจตคติทางใดทางหนึ่ง ซึ่งหากเกิดแล้วจะเปลี่ยนแปลงได้ยากมาก ไม่เหมือนกับความจริง (Facts) ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่าถ้ามีเหตุผลที่เพียงพอ

3. องค์ประกอบทางด้านแนวโน้มในเชิงพฤติกรรมหรือการกระทำ (Action Tendency Component or Behavioral) เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้นในทางใดทางหนึ่ง คือพร้อมที่จะสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ หรือแม้แต่การทำลาย ขัดขวาง เป็นต้น

แมคกูรี (Mc Guire, 1969 อ้างถึงใน วราภรณ์ ชำนิ, 2552, น. 41) ได้กล่าวว่า เจตคติ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการคือ

1. ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive) ซึ่งมีขอบเขตครอบคลุมไปถึงความคิดความเชื่อ ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม
2. ความรู้สึกรู้สึก (Affective) ซึ่งแสดงออกมาในรูปแบบของความรัก ความชอบ ความไม่ชอบ ความโกรธ ความเกลียด หรือความขัดต่อสิ่งต่างๆ
3. พฤติกรรม (Behavioral) ซึ่งแสดงออกในทางประพฤตินิปฏิบัติ โดยการแสดงออกเราจะสามารถสังเกตเห็นได้

ทริแอนด์อิส (Triandis, 1971 อ้างถึงใน เกียรติพงษ์ มลิันทานุช, 2556, น. 15) แบ่งองค์ประกอบของเจตคติ ตามรูปภาพ 2.1 ดังนี้

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของเจตคติของทริแอนด์อิส

ที่มา: Triandis (1971, p. 3)

เซอร์เมอร์โฮม (Shermerhom, 2000 อ้างถึงใน ปานจันทร์ แสงสวาสดี, 2556, น. 41) กล่าวว่า เจตคติ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Component) โดยเจตคติจะสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ ความคิดเห็น ความรู้ และข้อมูลที่บุคคลหนึ่งมี ซึ่งจะแสดงออกให้เห็นถึงความคิดของคน หรือสิ่งของ และข้อสรุปของบุคคลที่ได้มีต่อบุคคลหรือสิ่งของนั้นๆ

2. องค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึก (Affective Component) เป็นความรู้สึกเฉพาะอย่างเกี่ยวข้องกับผลกระทบส่วนบุคคล ซึ่งได้จากสิ่งเร้า หรือสิ่งที่เกิดก่อนทำให้เกิดเจตคตินั้นๆ เช่น ฉันไม่ชอบงานของฉัน เป็นต้น

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นความตั้งใจที่จะประพฤติในทางใดทางหนึ่ง มีรากฐานมากจากความรู้สึกเฉพาะเจาะจงของบุคคล หรือเจตคติของบุคคล เช่น ฉันกำลังไปทำงานของฉัน เป็นต้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าองค์ประกอบของเจตคติ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านความคิด ซึ่งเป็นความเชื่อและความเข้าใจในสิ่งต่างๆ องค์ประกอบด้านความรู้สึก เป็นด้านที่เกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งเร้านั้นๆ และองค์ประกอบด้านแนวโน้มพฤติกรรม ซึ่งเป็นการแสดงการกระทำออกมาจากความคิด และความรู้สึกของบุคคลนั้น

1.4 การเกิดเจตคติ

การเกิดเจตคติ มีผู้เสนอแนวคิดไว้ดังนี้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526, น. 91-93) กล่าวถึงแหล่งสำคัญที่ทำให้เกิดเจตคติ มี 4 แหล่งดังนี้

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experiences) วิธีการหนึ่งที่เราเรียนรู้เจตคติ คือ การมีประสบการณ์เฉพาะอย่างกับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเจตคตินั้น เช่นถ้าเรามีประสบการณ์ที่ดีในการติดต่อกับบุคคลหนึ่งเราจะมีความรู้สึกชอบบุคคลนั้น ในทางตรงกันข้ามถ้าเรามีประสบการณ์ที่ไม่ดีในการติดต่อกับบุคคลนั้น เราจะมีความรู้สึกไม่ชอบบุคคลนั้น

2. การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น (Communication from Other) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คนในครอบครัว เช่น เด็กที่ได้รับการอบรมดูแลจากผู้ปกครองเสมอ เรื่องการขโมยสิ่งของจากผู้อื่นเป็นสิ่งที่ไม่ดี เด็กก็จะมีเจตคติเช่นนั้น

3. สิ่งที่เป็นแบบอย่าง (Model) เจตคติบางอย่างถูกสร้างขึ้นมาจากการเลียนแบบจากผู้อื่น เช่น บิดาของนาย ก. กล่าวฟาร็อง นาย ก. ก็จะมีเจตคติต่อเสียงฟาร็องว่าเป็นสิ่งที่น่ากลัว

4. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับสถาบัน (Institutional Factors) เจตคติของบุคคลหลายอย่างเกิดขึ้นมาจากสถาบัน ยกตัวอย่างเช่น โรงเรียน สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา หรือจากหน่วยงานต่างๆ โดยสถาบันเหล่านี้จะเป็นแหล่งที่มาที่จะช่วยสนับสนุนให้เกิดเจตคติบางอย่าง

ธงชัย สันติวงษ์ (2548, น.166-167) กล่าวว่าเจตคติเกิดขึ้นมาและเปลี่ยนไป มาจากปัจจัยหลายประการ ดังนี้

1. การจูงใจทางร่างกาย (Biological Motivation) โดยเจตคติจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ดำเนินการตอบสนองตามความต้องการ หรือแรงผลักดันทางร่างกาย ตัวบุคคลจะสร้างเจตคติที่ดีต่อบุคคลหรือสิ่งที่ดีต่อบุคคล หรือสิ่งของที่สามารถช่วยให้ผู้นั้นมีโอกาสตอบสนองตามความต้องการของตนได้

2. ข่าวสารข้อมูล (Information) เจตคติจะมีพื้นฐานมาจากชนิดและขนาดของข่าวสาร ที่ได้รับ รวมถึงลักษณะของแหล่งที่มาของข่าวสาร กลไกของการเลือกเฟ้นในการมองเห็น และเข้าใจในปัญหาต่างๆ (Selective Perception) โดยข่าวสารข้อมูลบางส่วนที่เข้ามาสู่บุคคลนั้น จะทำให้บุคคลนั้นนำไปคิด และเกิดเป็นการสร้างเจตคติขึ้นมาได้

3. การเข้าเกี่ยวข้องกับกลุ่ม (Group Affiliation) เจตคติบางอย่างอาจมาจากกลุ่มต่างๆ ที่บุคคลนั้นเกี่ยวข้องกับอยู่ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน ญาติ กลุ่มสังคมต่างๆ โดยกลุ่มเหล่านี้ไม่ได้เป็นเพียงแหล่งรวมค่านิยมต่างๆ แต่ยังมีถ่ายทอดข้อมูล ที่บุคคลกลุ่มนั้นสามารถนำไปสร้างเจตคติได้ โดยเฉพาะครอบครัว และกลุ่มเพื่อนร่วมงานที่เป็นกลุ่มสำคัญที่สุด (Primary Group) ที่เป็นแหล่งสร้างเจตคติให้แก่บุคคลได้

4. ประสบการณ์ (Experience) เป็นประสบการณ์ของคน ที่มีต่อวัตถุ สิ่งของ เป็นส่วนที่สำคัญที่จะทำให้บุคคลต่างๆ ตีค่าจากสิ่งๆ นั้นที่มีประสบการณ์มาจนกลายเป็นเจตคติ

5. ลักษณะท่าทาง (Personality) ลักษณะท่าทางต่างๆมีส่วนทางอ้อมในการสร้างเจตคติให้กับตัวบุคคล

โดยสอดคล้องกับ ชีระพร อูวรรณโณ (2521, น. 1-17) กล่าวเกี่ยวกับการเกิดเจตคติ ดังนี้

1. อิทธิพลของพ่อ แม่ ซึ่งเป็นแหล่งที่มีอิทธิพลสูงสุด โดยเฉพาะเด็กก่อนวัยเรียน โดยเด็กจะพัฒนาค่านิยม ความเชื่อ และความรู้สึกนึกคิดขึ้นมาในกรอบของครอบครัวที่มีพ่อ แม่ เป็นหลัก

2. อิทธิพลกลุ่มต่างๆ ในโรงเรียน ครู กลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อการสร้างเจตคติของเด็ก ซึ่งโรงเรียนที่วางระเบียบ กฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติ หรือหนังสือที่ใช้ในการ

เรียนการสอน จะมีอิทธิพลต่อการสร้างเจตคติของเด็กไม่น้อย นักเรียนที่มีครูที่เป็นแบบอย่างที่ดี จะส่งผลให้การพัฒนาเจตคติของนักเรียนเป็นไปในทางที่ดี

3. อิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัว ประสบการณ์ที่รุนแรง หรืออาการกระทบกระเทือนจิตใจ หรือประสบการณ์ของความสำเร็จ จะส่งผลให้บุคคลนั้นมีเจตคติที่แตกต่างกันออกไป

4. อิทธิพลจากสื่อมวลชน เช่น สื่อทางวิทยุ โทรทัศน์ จะส่งผลต่อการเกิดและเปลี่ยนแปลงเจตคติ

สรุปได้ว่า การเกิดเจตคติในแต่ละตัวบุคคลนั้น สามารถเกิดได้หลายปัจจัย ซึ่งโดยปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดเจตคตินั้น ประกอบไปด้วย 4 แหล่ง ได้แก่ 1) ครอบครัว เป็นแหล่งที่มีอิทธิพลมากที่สุด ได้แก่ สมาชิกในครอบครัว 2) บุคคลที่เป็นกลุ่มเพื่อน หรือกลุ่มคนในสังคมเดียวกัน ซึ่งมีความสำคัญต่อบุคคลเอง 3) ข่าวสารหรือสื่อต่างๆที่บุคคลนั้นได้รับ และ 4) ประสบการณ์ต่างๆของแต่ละบุคคล ที่ได้เรียนรู้พบเจอตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

1.5 การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

จากการศึกษาเอกสาร ได้มีผู้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของเจตคติไว้ดังนี้

เซอร์เบริท ซี. เคลแมน (Herbert C. Kelman, , 1967 อ้างถึงใน อารีรัตน์ หมั่นหาทรัพย์, 2554, น. 12) อธิบายการเปลี่ยนแปลงของเจตคติ โดยมีความเชื่อว่าเจตคติอย่างเดียวกันอาจเกิดในตัวบุคคลด้วยวิธีที่แตกต่างกัน จากความคิดนี้สามารถแบ่งกระบวนการเปลี่ยนแปลงเจตคติได้ 3 ประการ คือ

1. การยินยอม (Compliance) จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อตัวเอง และมุ่งหวังได้รับความพอใจจากบุคคล การยอมรับไม่ใช่เพราะเห็นด้วยกับสิ่งนั้น แต่เป็นเพราะว่าจะได้รับรางวัล กล่าวได้ว่า การยอมรับกระทำตามนั้น เป็นเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ซึ่งจะมีพลังผลักดันให้บุคคลยอมรับกระทำตามมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับจำนวนหรือ ความรุนแรงของรางวัลและการลงโทษ

2. การเลียนแบบ (Identification) จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งเร้าหรือสิ่งที่มากระตุ้น โดยการยอมรับเป็นผลจากการที่บุคคลต้องการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับบุคคลอื่น กล่าวได้ว่าการเลียนแบบเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ขึ้นอยู่กับการโน้มน้าวของสิ่งเร้าต่อบุคคลที่จะมีมากหรือน้อย

3. ความต้องการที่อยากเปลี่ยนแปลง (Internalization) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือกว่า โดยจะตรงกับความต้องการภายในหรือค่านิยมของตน

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ถ้าความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมถูกกระทบไม่ว่าระดับไหนก็จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติทั้งสิ้น

ณิบล เจริญรุ่งมาลา (2556, น. 19) กล่าวว่า การเปลี่ยนเจตคติ มี 2 ชนิด คือ

1. การเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกัน หมายถึง เจตคติของบุคคลที่เป็นไปในทางบวกก็จะบวกเพิ่มมากขึ้น หากเจตคติที่เป็นไปในทางลบก็จะลบเพิ่มมากขึ้น

2. การเปลี่ยนแปลงไปคนละทาง หมายถึง การเปลี่ยนเจตคติเดิมจากทางบวกก็จะลดลงไปในทางลบ หากเป็นไปในทางลบก็จะกลับมาเป็นทางบวก

แมค ไกว (Ma Guire, 1980 อ้างถึงใน จิราภรณ์ ชมบุญ, 2553, น. 81) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงเจตคติอาจทำได้ โดยต้องอาศัยเวลาและกระบวนการในการเปลี่ยนแปลง โดยเจตคติประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการสร้างความสนใจ (Attention) คือความสนใจ ความเอาใจใส่ในการรับข้อมูลใหม่ๆ จากบุคคล ซึ่งในขั้นต้นบุคคลนั้นต้องยอมเอาใจใส่รับรู้ข้อความในการชักจูง

2. ขั้นสร้างความเข้าใจ (Comprehension) ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ เมื่อบุคคลเอาใจใส่รับฟัง โดยองค์ประกอบอื่นๆ ที่เข้ามามีผลต่อความเข้าใจสารสื่อชักจูงที่สำคัญ เช่น สารสื่อควรใช้ข้อความที่เข้าใจได้ง่าย น่าเชื่อถือ มีวิธีการชักจูงที่สอดคล้องกับลักษณะของผู้รับ และขึ้นอยู่กับลักษณะ สภาพทางจิตใจของผู้รับสารด้วย

3. ขั้นสร้างการยอมรับ (Acceptance) โดยในขั้นตอนนี้มีความสำคัญและเป็นจุดมุ่งหมายในการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ประการที่สำคัญคือ ลักษณะของผู้ทำการชักจูงเนื้อหา และสภาพในการชักจูง สาเหตุที่ทำให้ผู้ฟังยอมรับ ได้แก่ ผู้สื่อความสามารถดึงดูดความสนใจของเนื้อหาสอดคล้องกับค่านิยมและความคิดของบุคคล

4. การจดจำการเปลี่ยนเจตคติ (Retention) เมื่อเกิดการยอมรับ การเปลี่ยนเจตคติจะคงทนนานขึ้นอยู่กับความจำในเรื่องราวเกี่ยวกับเจตคตินั้นๆ และการเสนอเนื้อหาบ่อยๆ จะช่วยให้ความจำในเรื่องนั้นๆ ติดทนนาน

5. การกระทำตามการชักจูง (Action) กระบวนการขั้นสุดท้ายของการเปลี่ยนเจตคติ เป็นการแสดงพฤติกรรม เพื่อแสดงถึงการมีเจตคติที่เหมาะสมบุคคลจะกระทำตามการชักจูง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นที่สนับสนุนหรือขัดขวางการกระทำของเจตคติ เช่น ปัจจัยด้านจิตลักษณะ ได้แก่ ความสามารถในการควบคุมตน ลักษณะมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นต้น

จากการศึกษาเอกสารสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงเจตคติ เกิดจากการที่บุคคลได้รับความสนใจ ได้รับการชักชวน ที่จะเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงใหม่ได้หลังจากที่ได้รับคำแนะนำ คำบอกเล่า หรือได้รับความรู้เพิ่มขึ้น และบุคคลนั้นเต็มใจ หรือยินยอมที่จะเปลี่ยนแปลง โดยผ่าน

กระบวนการการสื่อสาร การมีปฏิสัมพันธ์กันทางความรู้สึกนึกคิดกับผู้อื่น เพื่อชักจูงและเปลี่ยนแปลงเจตคตินั้น

1.6 การวัดเจตคติ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดเจตคติ ซึ่งได้มีผู้อธิบายไว้ดังนี้ ประคินันท์ อุปรมย์ (2544, น. 153) ได้อธิบายการวัดเจตคติ ไว้ดังนี้

1. วิธีสังเกตพฤติกรรม โดยสังเกตจากท่าทางหรือร่องรอยการกระทำของบุคคลนั้น ต่อสิ่งเร้าที่พบเห็น เพื่อเป็นการดูว่าบุคคลนั้นมีท่าทางหรือร่องรอยการกระทำเป็นไปในทิศทางบวกหรือลบ

2. วิธีการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด เพื่อให้บุคคลที่ถูกสังเกตได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระต่อประเด็นที่ต้องการทราบเจตคติของบุคคลนั้น และเป็นการดูทิศทางของการแสดงความคิดเห็นว่าเป็นไปในทิศทางบวกหรือลบ

3. วิธีการให้ตอบประโยคหรือเรื่องราวให้จบ เพื่อดูข้อความหรือเรื่องราวที่ต่อจนจบในภาพรวมแล้วมีความหมายไปในทิศทางบวกหรือลบ

4. วิธีการใช้มาตรวัดเจตคติ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยอาศัยระเบียบวิธีที่มีแบบแผน เช่น มาตรจำแนกความหมาย (Samantic Differential Scale) ของ ชาร์ลส์ ออสกู๊ด มาตรรวมประมาณค่า (Summated Ratings) ของ เรนชีส ลีเคอร์ท มาตรวัดเจตคติทางอ้อมในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลตามแนวคิดของไอแซ็ก ไอเซ็น และมาร์ติน ซึ่งพยายามวัดเจตคติออกมาในรูปแบบของปริมาณที่จะสามารถนำไปเปรียบเทียบระหว่างบุคคล หรือระหว่างกลุ่มได้

นอกจากนี้ เฉลิม พักอ่อน (อ้างถึงใน อังคณา เกตุจันทร์, 2555, น. 57) แบ่งประเภทของแบบวัดเจตคติ ได้ดังนี้

1. แบบวัดของเทอร์สโตน (Thurstone's Scale) จะประกอบไปด้วยคำถามจำนวนมาก เพื่อวัดเจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยแบ่งระดับของเจตคติหรือระดับความรู้สึกออกเป็น 11 ระดับ (Scale) เริ่มจากระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1) ไปจนถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง (11) ระดับกลางเป็นความรู้สึกไม่แน่ใจ (6) หรืออีกความหมายหนึ่ง ความรู้สึกทางลบมีระดับ 1-5 ความรู้สึกกลางคือระดับ 6 ความรู้สึกทางบวก คือระดับ 7-11 โดยแต่ละข้อจะมีค่าระดับเจตคติประจำข้อ ซึ่งได้มาจากการตัดสินของกลุ่มผู้ตัดสิน ซึ่งมีจำนวนประมาณ 50-100 คน ในการตอบผู้ตอบจะเลือกข้อความที่เห็นด้วยมากที่สุด จำนวนข้อความที่กำหนดให้เลือกผู้ตอบได้คะแนนตามค่า S ของข้อที่เลือก

2. แบบวัดของลิเคิร์ท (Likert's Scale) เป็นแบบวัดเจตคติที่ประกอบไปด้วยข้อความที่แสดงเจตคติ หรือความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางบวก ในแบบวัดจะประกอบไปด้วยข้อความทั้งทางบวกและทางลบในจำนวนที่พอๆกัน ระดับของเจตคติของลิเคิร์ทนิยมแบ่งออกเป็น 5

ระดับ (Scale) คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หากเป็นคะแนนทางบวกจะมีคะแนน 5 4 3 2 1 หรือ (4 3 2 1 0) ถ้าเป็นข้อความทางลบจะมีคะแนน 1 2 3 4 5 หรือ (0 1 2 3 4) เช่น โดยในแต่ละข้อจะเลือกระดับที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงมากที่สุด ผู้ตอบจะได้คะแนนตามระดับที่เลือกตอบแต่ละข้อ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย ซึ่งจะได้เป็นคะแนนของเจตคติของบุคคลนั้น

3. แบบวัดของออสกู๊ด (Osgood's Scale) หรือเรียกกันทั่วไปว่า วิธีการหาความแตกต่างของความหมาย (Semantic Differential Method) ลักษณะคล้ายการหาความหมายของมโนทัศน์ ด้วยการกำหนดมโนทัศน์ ซึ่งอาจเป็นคำ วลี หรือข้อความ มาให้ตอบโดยการประเมินจาก 7 ช่วง โดยจะประกอบไปด้วยคำถามที่เป็นคำศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้ามกัน โดยในแต่ละเรื่องที่วัด จะประกอบไปด้วยคำคุณศัพท์ 3 ประเภท หรือประเภทใดประเภทหนึ่ง เช่น

คำคุณศัพท์แสดงการประเมิน เช่น น่ารัก น่าเกลียด ดี เลว

คำคุณศัพท์แสดงศักยภาพเช่น หนัก เบา แข็งแรง อ่อนแอ

คำคุณศัพท์แสดงการเคลื่อนไหว เช่น เร็ว ช้า ร่าเริง เศร้าซึม

คำคุณศัพท์ข้างต้นจะเป็นไปจากทางบวกไปลบ ผู้ตอบจะเลือกระดับที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงมากที่สุด และจะได้คะแนนตามระดับที่เลือกตอบแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย ซึ่งจะได้เป็นคะแนนของเจตคติของบุคคลนั้น

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า การวัดเจตคติมีหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละแบบจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีวัดเจตคติ ของลิเคิร์ต (Likert's Scale) โดยดัดแปลงแบบวัดเจตคติเป็นมาตราประมาณค่า 4 ระดับ เพื่อให้เหมาะกับช่วงวัยของนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนตัดสินใจได้ตรงที่สุด เนื่องจากนักเรียนยังมีวุฒิภาวะไม่สูงมากอาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนของข้อมูลได้

1.7 ประโยชน์ของเจตคติ

มีนักการศึกษาได้สรุปประโยชน์ของเจตคติไว้ดังนี้

ชัยยงค์ ขามรัตน์ (2533, น. 17-18) สรุปประโยชน์ของเจตคติไว้คือ

1. วัดเพื่อทำนาย เนื่องจากเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลย่อมเป็นเครื่องแสดงว่าเขามีความรู้สึกทางด้านดี หรือไม่ดีเกี่ยวกับสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด และเขามีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นเพียงใด เจตคติของบุคคลต่อสิ่งนั้นจึงเป็นเรื่องทำนายว่าบุคคลนั้นจะมีการกระทำต่อสิ่งนั้นในทำนองใด ฉะนั้นการทราบเจตคติของบุคคลย่อมช่วยให้สามารถทำนายการกระทำของบุคคลนั้นได้ แม้จะไม่ถูกต้องเสมอไปก็ตาม

2. วัดเพื่อหาทางป้องกัน โดยทั่วไปการที่บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งใดอย่างไรเป็นสิทธิของบุคคลนั้น การอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุขของสังคมย่อมเป็นไปได้ เมื่อพลเมืองมีเจตคติต่างๆ คล้ายคลึงกัน ซึ่งเป็นแนวทางให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ไม่เกิดความแตกแยกในสังคม

3. วัดเพื่อหาทางแก้ไข เจตคติของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งอาจแตกต่างกัน บางเรื่องจำเป็นต้องได้รับความคิดเห็นและเจตคติที่สอดคล้องกัน เพื่อป้องกันปัญหาข้อขัดแย้งในเรื่องต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น

4. วัดเพื่อเข้าใจเหตุและผล เจตคติเปรียบเหมือนสาเหตุภายในที่ผลักดันให้บุคคลทำสิ่งต่างๆ สาเหตุภายในหรือเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดของบุคคล อาจได้รับผลกระทบจากสาเหตุภายนอกอีกส่วนหนึ่ง ฉะนั้นการเข้าใจอิทธิพลสาเหตุภายนอกที่มีผลต่อการกระทำของบุคคล จำเป็นต้องมีการวัดให้ชัดเจน ผู้ดำเนินการวัดจึงควรกำหนดวัตถุประสงค์ในการวัดให้ชัดเจนว่าจะวัดเพื่อวัตถุประสงค์ใด

ล้วน สายยศ และคณะ (2543, น. 54) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของเจตคติไว้ว่า

1. เจตคติเป็นคำย่อของการอธิบายความรู้สึกเป็นอย่างไรๆ กลุ่มพฤติกรรมต่างๆ ได้มาก เช่น พวกเรามีเจตคติดีต่อครอบครัว มีความหมายถึงเขารักครอบครัว ใช้เวลามากในการอยู่กับครอบครัว มีความสุขใจที่ได้อยู่กับครอบครัว เห็นพ้องต้องกันกับความคิดเห็นของครอบครัว ทำอะไรหลายอย่างเพื่อครอบครัว ฯลฯ

2. เจตคติใช้พิจารณาเหตุผลของพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งอื่น หรือต่อเป้าหมายเจตคติของคนนั้นได้ นั่นคือรู้จักเจตคติของคนสามารถส่งเสริม หรือยับยั้งสิ่งที่เขาจะแสดงออกได้

3. เจตคติสามารถมองสังคมได้ เพราะเจตคติเป็นสิ่งที่คงเส้นคงวา พฤติกรรมของบุคคลที่จะแสดงออกจากเจตคติ จึงสามารถนำมาอธิบายความคงเส้นคงวาของสังคมได้

4. เจตคติมีความดีงามในตัวเอง เจตคติของคนที่มีต่อเป้าหมายเจตคติรอบๆ ตัวเราเอง สะท้อนให้เห็นโลกทัศน์ของคนนั้นๆ มีคุณค่าในการศึกษาจุดมุ่งหมายของชีวิตเขา

5. จากที่รู้ว่าเจตคติเกิดจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการให้การศึกษา เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีงามตามสังคม จึงต้องศึกษาสัญชาตญาณ และปรับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีอิทธิพลต่อเจตคติของคนตามที่ต้องการ

6. ในสาขาสังคมวิทยา นักสังคมวิทยาหลายคนให้ความเห็นว่าเจตคติเป็นศูนย์กลางความคิดและเป็นฐานของพฤติกรรมสังคม การจะปรับระบบกลไกของสังคมจึงควรเปลี่ยนแปลงเจตคติของแต่ละบุคคล

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า ประโยชน์ของเจตคตินั้นมี ผลต่อตนเองและบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถใช้เพื่อทำนายพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกทั้งทางบวกและทางลบ เป็นการ

เข้าใจถึงสาเหตุและสิ่งที่คุณคนนั้นคิด รู้สึก หรือแสดงออก และยังเป็น การหาทางส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขในเรื่องต่างๆที่เกิดขึ้นแก่บุคคลได้อย่างเหมาะสม

1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.8.1 งานวิจัยในประเทศ

ปนัดดา ระดาฉาย (2548, น. 53) ได้ทำการวิจัย เรื่องผลการให้คำปรึกษา แบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผล และอารมณ์ต่อเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแกววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ได้แก่โปรแกรมการให้คำปรึกษาที่สร้างขึ้นตามหลักทฤษฎีเหตุผลและอารมณ์ แบบ วัดเจตคติต่อการเรียนจำนวน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการให้คำปรึกษา แบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผลและอารมณ์มีเจตคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์อยู่ในระดับดีมาก 2) นักเรียนหลังได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผลและอารมณ์มีเจตคติต่อการเรียนวิชา นาฏศิลป์ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุษกร พรหมหล้าวรรณ (2549, น. 68) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยจัด กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 60 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม แนวการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT มีเจตคติต่อการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

มะลิวัลย์ ปัทมะ (2551, น. 100-103) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาเจตคติและ ความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคแม่แบบผสมผสาน : การวิจัยเชิงอนุกรม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 82 คน เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัย ได้แก่ แผนการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบผสมผสาน แบบวัดเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ ไทย แบบประเมินความสามารถทางนาฏศิลป์ไทย แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบสัมภาษณ์แบบ ไม่มีโครงสร้าง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) เทคนิคแม่แบบผสมผสานที่ใช้ในการพัฒนาเจตคติและ ความสามารถทางนาฏศิลป์ไทย เป็นเทคนิคการสอนนาฏศิลป์ที่มีการนำเสนอแม่แบบเพื่อใช้สอน นาฏศิลป์ทั้งแม่แบบที่มีชีวิตและแม่แบบสัญลักษณ์ผสมผสานกันซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการเรียนรู้ 4 ขั้น ได้แก่ ขั้นสร้างความสนใจ ขั้นการเสนอแม่แบบ ขั้นปฏิบัติตามแบบ และขั้นสรุปและ

ประเมินผล 2) เจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ.05 นักเรียนกลุ่มควบคุมมีเจตคติก่อนและหลังทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยจากการวัด 6 ครั้งของนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3) เจตคติและความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05 จากการวัดครั้งที่ 5 และครั้งที่ 6

ปัทมฉวี เมฆศรีสุวรรณ (2555, น. 59) ได้ทำการวิจัย การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการรำ และเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษา 6/1 จำนวน 32 คน และห้อง 6/2 จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา และแผนการเรียนรู้แบบซิปปา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา สาระนั้นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.01/81.02 และ 85.11/80.91 ตามลำดับ 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการรำ และเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา และกลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการรำและเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ หลังเรียนไม่แตกต่างกัน

1.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

บราวน์ (Brown M. J, 1996, ออนไลน์) ได้ทำการศึกษาเรื่อง เจตคติคตินของนักเรียนต่อการเรียนดนตรีในช่วงปีแรกของการเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนเกรด 4 ถึงเกรด 7 เครื่องมือคือ แบบวัดเจตคติ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) เจตคติของนักเรียนลดลงอย่างต่อเนื่องโดยการลดลงของนักเรียนชาย 2) นักเรียนที่เริ่มเรียนดนตรีตั้งแต่เกรด 5 มีเจตคติที่ดีกว่านักเรียนที่เริ่มเรียนตั้งแต่เกรด 6 และเกรด 7 3) นักเรียน ครู และผู้ปกครอง เห็นด้วยว่าการไม่ให้ความสนใจในการฝึกซ้อม มีผลอย่างมากที่จะทำให้ นักเรียนถอนตัวออกจากวง

เคลลี่ (Kelly Dianne K, 2011, ออนไลน์) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาเจตคติของนักเรียนต่อวิชาคณิตศาสตร์ ในมุมมองของสังคม กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนเกรด 4 โดยการเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครูมีผลต่อเจตคติในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์มากที่สุด ครูที่จัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ทำให้นักเรียนรู้สึกรักในวิชานั้น และให้ความสนใจเป็นรายบุคคล และอย่างไรก็ตามเจตคติจะเกิดจากการปฐมนิเทศตั้งแต่ครั้งแรก

เกรก (Craig, 1991 อ้างถึงในกัลญา สุขเจริญประเสริฐ, 2556, น. 50) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้เกมที่มีต่อเจตคติต่อโรงเรียนของเด็กชายผิวดำ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชายผิวดำเกรด 3 จำนวน 112 คน คัดจากนักเรียนที่เรียนออก 61 คน เรียนปานกลาง 51 คน โดยใช้เกมในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และศิลปะด้านภาษาในกลุ่มทดลอง ส่วนนักเรียนที่เป็นกลุ่มควบคุมใช้วิธีการสอนปกติ ผลการวิจัยปรากฏว่า ถ้านำเกมมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาสั้น จะส่งผลต่อเจตคติและคุณภาพทางการเรียนการสอนในทางบวกได้

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแสดงให้เห็นว่าเจตคติมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการจัดกิจกรรมในห้องเรียนของครูก็มีส่วนเกี่ยวข้องในการเปลี่ยนแปลงเจตคติของนักเรียน โดยเจตคติเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่จะทำให้เด็กมีความสุข และประสบความสำเร็จในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ โดยใช้กิจกรรม แนว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชานาฏศิลป์

2.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระสำคัญ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 1-46)

สาระสำคัญ

ทัศนศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทัศนธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิควิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างาน

ทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ดนตรี มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรีแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ร้องเพลง และเล่นดนตรี ในรูปแบบต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีในเชิงสุนทรีย์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรม และเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

นาฏศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

มาตรฐานและตัวชี้วัดสาระนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

1. อธิบายอิทธิพลของนักแสดงชื่อดัง ที่มีผลต่อการโน้มน้าวอารมณ์หรือความคิดของผู้ชม

2. ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดง

3. แสดงนาฏศิลป์และละครในรูปแบบง่ายๆ

4. ใช้ทักษะการทำงานเป็นกลุ่มในกระบวนการผลิตการแสดง

5. ใช้เกณฑ์ง่าย ๆ ที่กำหนดให้ในการพิจารณาคุณภาพการแสดงที่ชม โดยเน้นเรื่องการใช้เสียงการแสดงท่า และการเคลื่อนไหว

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย และละครพื้นบ้าน

1. บรรยายประเภทของละครไทยในแต่ละยุคสมัย

จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์สรุปได้ว่า การศึกษาวิชานาฏศิลป์ เป็นการศึกษาวัฒนธรรมแขนงหนึ่งของประเทศไทย นาฏศิลป์ยังเปรียบเสมือนแหล่งรวมศิลปะหลากหลายรูปแบบเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งเป็นมรดกที่ทรงคุณค่า การศึกษาเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ ทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติ จะสามารถช่วยให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออก มีบุคลิกภาพที่ดี มีความมั่นใจ อดทน มีสมาธิ มีไหวพริบปฏิภาณที่ดี และมีความซาบซึ้งคุณค่าของนาฏศิลป์ แล้วนักเรียนยังสามารถประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ ในชีวิตประจำวัน และสามารถบูรณาการเข้ากับการเรียนวิชาอื่นได้อีกด้วย

2.2 ความหมายของนาฏศิลป์

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความหมายของนาฏศิลป์ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

อมรา กล้าเจริญ (2535, น. 2) ได้กล่าวถึงความหมายของนาฏศิลป์ไว้ว่า นาฏศิลป์ หรือศิลปะแห่งการรำรำ เป็นการฟ้อนรำที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นจากธรรมชาติด้วยความประณีตลึกซึ้ง เพียบพร้อมไปด้วยความวิจิตรบรรจงอันละเอียดอ่อน นอกจากหมายถึงการฟ้อน ระบำ รำ เต้นแล้ว ยังหมายถึง การร้องเพลงและการบรรเลงอีกด้วย

สุมนมาลย์ นิ่มเนติพันธ์ (2537, น. 111) กล่าวว่า นาฏศิลป์เป็นศิลปะที่ว่าด้วยการฟ้อนรำและการละคร เน้นการเคลื่อนไหวของร่างกาย การใช้ภาษาท่ารำ การตีบท โดยใช้สรีระต่างๆ ของร่างกายเคลื่อนไหว สื่อความหมายแทนคำพูดในรูปแบบของการแสดงเป็นชุด ระบำ รำ ฟ้อน หรือการแสดงละคร โขน

เรณู โกศินานนท์ (2548, น. 35) ได้กล่าวถึงความหมายของนาฏศิลป์ว่า นาฏศิลป์ หมายถึงชาตัญญูชนิดหนึ่งของมนุษย์ โดยแสดงออกเมื่อเกิดอารมณ์ขึ้น นาฏศิลป์มีวิวัฒนาการมาพร้อมกับความเจริญของมนุษย์ ซึ่งอาศัยเจตนาและพลังเป็นเครื่องผลักดันให้จิตกระตุ้นร่างกาย ให้แสดงการเคลื่อนไหว มีจังหวะ และแบบแผน เพื่อให้เกิดความสุข ความงดงาม และความเข้าใจแก่ตนเองและผู้อื่น โดยเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ และเมื่อสังคมเจริญเติบโตขึ้น ก็สามารถจำแนกผู้ที่เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านนาฏศิลป์ และมีการพัฒนารูปแบบของนาฏศิลป์ให้มีความงดงามมากยิ่งขึ้น

รัตนา มณีสิน (2540, น. 4) ได้กล่าวว่า นาฏศิลป์ หมายถึงศิลปะการละคร ที่รวมระบำ รำเต้น การแสดงเบ็ดเตล็ด การละเล่นของหลวง ที่อาจนำมาสอดแทรกอยู่ในละคร หรืออาจจะตัดตอนออกไปจากละคร นำไปเป็นการแสดงเบ็ดเตล็ดเป็นชุดๆก็ได้

กรมวิชาการ (2546, น. 9) ได้กล่าวว่ นากฎศิลป์ หมายถึง การฟ่อนรำ ซึ่งมีวิวัฒนาการมาจากเสียง ถ้อยคำที่ปรุงแต่งขึ้นมาจนเกิดความไพเราะน่าฟัง นำไปสู่การแสดงท่าทางที่แสดงออกมาให้เกิดความสวยงามกลมกลืนตามแนวทางที่เหมาะสม โดยยึดถือสืบเนื่องกันต่อๆมาจนถึงเป็นศิลปวัฒนธรรมส่วนหนึ่งของกลุ่มคนในแต่ละชาติ แต่ละท้องถิ่น

ราชบัณฑิตยสถาน (2556, น. 431) ให้ความหมายว่า นากฎศิลป์ หมายถึง ศิลปะแห่งการละครหรือการฟ่อนรำ

จากเอกสารสรุปได้ว่า นากฎศิลป์ หมายถึง ศิลปะการฟ่อนรำ หรือการนำความรู้แบบแผนของการฟ่อนรำ ซึ่งมนุษย์ได้ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความประณีตงดงาม เพื่อให้เกิดความบันเทิง โน้มน้าวอารมณ์และความรู้สึกให้คล้อยตาม โดยต้องอาศัยการบรรเลงดนตรี และการขับร้องเข้าด้วยกัน เป็นการสะท้อนถึงวัฒนธรรมของไทยที่มีมาแต่โบราณ

2.3 การสอนนากฎศิลป์

สำหรับการสอนนากฎศิลป์ อภรณ์ และจางุรงค์ มนตรีศาสตร์ (2525, น. 328-329) ได้อธิบายการสอนนากฎศิลป์ โดยเน้นกิจกรรม ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. มีการกำหนดบทเรียน โดยครูต้องต้องทราบข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวกับบทเรียน เช่น ประวัติความเป็นมาของการแสดงนั้นๆ หากครูนำมาสอนในบทเรียน จะทำให้บทเรียนมีความหมายต่อเด็กมากขึ้น แต่ควรระวังคือ ต้องไม่มากจนเกินไป เพราะเด็กอาจจะเบื่อในสิ่งที่ป็นเนื้อหาไม่ใช่การรำ โดยเมื่อครูให้นักเรียนจดเนื้อร้องแล้ว ควรอธิบายคำประพันธ์ ความหมายและคุณค่าของบทเรียนนั้นๆ
2. ขึ้นฟังเพลง ถ้าบทเรียนที่มีดนตรีประกอบก็ให้ผู้เรียนฟังทำนองเพลงที่จะเรียนจากสื่อ เช่น ระนาด ลึง หรือจากแถบบันทึกเสียง เป็นต้น
3. มีการแนะนำอุปกรณ์การแสดง วิธีการใช้ หรือวิธีการถือ เช่น โคม หรืออาวุธที่ใช้ประกอบในบทเรียนนั้นๆ
4. มีการบรรยายท่ารำ ทำเดิน หรืออธิบายการแปลแถว โดยสาธิตให้นักเรียนดูเพื่อเพิ่มความเข้าใจ และจะทำให้นักเรียนสนใจมากยิ่งขึ้น
5. ในขณะที่สอน ครูต้องเป็นผู้สังเกตที่ดี หากนักเรียนยังรำไม่ดี อาจต้องรำนานหน้านักเรียนด้วยก็ได้ หรือถ้าบทเรียนที่มีการร้องเพลงประกอบ ครูจะต้องสอนให้ผู้เรียนร้องเพลงให้ได้ก่อน

ทิสนา เขมมณี (2550, น. 113-115) ได้อธิบายแนวทางการสอนนากฎศิลป์ ไว้ดังนี้

1. ครูควรเน้นหนักในแง่ความรู้ ความเข้าใจศิลปะทางด้านนากฎศิลป์ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมประจำชาติที่สืบต่อไป มิได้มุ่งให้เป็นไปถึงขั้นศิลปิน

2. ขณะสอน ครูควรเน้นให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนาน ความเพลิดเพลิน และนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันให้ได้มากที่สุด

3. หากเป็นไปได้ ครูควรจัดชุมนุมนาฏศิลป์ขึ้น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านนาฏศิลป์

4. ครูควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติต่างๆ ด้วย เช่น การยอมรับความสามารถของผู้อื่น ความสามารถในการกล้าแสดงออก การปรับปรุงอารมณ์และบุคลิกภาพของตน เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542, น. 45-46) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนนาฏศิลป์ ไว้ดังนี้

1. สอนให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออก ตามความเข้าใจและจินตนาการ โดยครูเป็นผู้ชี้แนะและให้คำปรึกษา ฝึกให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์

2. ครูผู้สอนต้องมีอารมณ์แจ่มใส หน้าตายิ้มแย้ม ไม่แสดงอาการเบื่อหน่าย วิชานาฏศิลป์ให้นักเรียนเห็น ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้ภาพจน์ที่ไม่ถูกต้อง ทำให้นักเรียนไม่ชอบวิชานาฏศิลป์ เพราะฉะนั้นครูจึงเป็นบุคคลที่ทำให้เด็กเห็นคุณค่า และประโยชน์ของการเรียนวิชานาฏศิลป์

3. ครูต้องระมัดระวังอย่าให้มีช่องว่างระหว่างครูกับนักเรียน โดยส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก ควรมีการให้รางวัล ชมเชยในความสามารถ หรือหากทำผิดควรมีการให้กำลังใจโดยสนับสนุนให้ทำบ่อยๆ หลีกเลี่ยงให้เด็กกล้าแสดงออก เด็กจะกล้าแสดงออกและไม่อาย

4. ครูต้องไม่ยึดการสอนรูปแบบเก่า ที่ครูเป็นผู้คิดฝ่ายเดียว เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และกล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ดีงาม เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

5. มีการบูรณาการวิชานาฏศิลป์กับวิชาอื่นๆ เช่น วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา ฯลฯ รวมทั้งนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น นำความรู้ที่ได้เรียนมาไปแสดงในโอกาสต่างๆ โดยครูเป็นผู้คอยให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

6. ชี้แนะให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะ จากแหล่งต่างๆ ที่นักเรียนพบได้ในชีวิตประจำวัน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ ข่าวสารต่างๆ ภาพยนตร์ และนาฏศิลป์มาก่อน เพื่อเป็นข้อมูลในการกระตุ้นให้นักเรียน คิดทบทวนประสบการณ์ที่นักเรียนเคยพบเห็นมาในขณะชมการแสดงต่างๆ เพื่อนำไปปรับใช้ในการเรียนด้วยตนเอง

7. ครูปลูกฝังชี้แนะให้นักเรียนเห็นคุณค่า ความงาม ความไพเราะ จนนักเรียนค่อยๆ ซึมซับจนเกิดความซาบซึ้งด้วยตนเอง โดยไม่บังคับ

จากการศึกษาเอกสาร สรุปได้ว่า การสอนวิชานาฏศิลป์นั้น ครูมีส่วนสำคัญมากที่สุด โดยครูต้องเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ทำให้นักเรียน ให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออก ซึ่งต้องมีการกำหนดบทเรียนให้ชัดเจน และในการสอนวิชานาฏศิลป์ ควรจัดบรรยากาศให้เหมาะแก่การเรียนรู้ สนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ มีการเสริมแรง เพื่อให้นักเรียนมีความสุข และเกิดความซาบซึ้งเห็นคุณค่า ในการเรียนวิชานาฏศิลป์

2.4 ประโยชน์การเรียนวิชานาฏศิลป์

สุมิตร เทพวงษ์ (2541, น. 3) กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนนาฏศิลป์ ไว้ดังนี้

1. ทำให้เป็นคนร่าเริงแจ่มใส
2. มีความสามัคคีในหมู่คณะ
3. สามารถยึดเป็นอาชีพได้
4. ทำให้รู้จักดนตรี และเพลงต่างๆ
5. ทำให้เกิดความจำและปฏิภาณที่ดี
6. ช่วยให้เป็นคนที่มีท่าทางเคลื่อนไหวสง่างาม
7. ช่วยในการออกกำลังกายได้เป็นอย่างดี
8. ได้รับความรู้ทางนาฏศิลป์จนเกิดความชำนาญ สามารถปฏิบัติได้ดีมีชื่อเสียง

วิมลศรี อุปรมย์ (2553, น. 3) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการศึกษาวิชานาฏศิลป์ไว้

3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านประโยชน์สำหรับตนเอง การศึกษานาฏศิลป์เป็นการพัฒนาคน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และเจตคติ ทำให้มีความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ มีจิตใจที่แจ่มใส ทรวดทรงสง่างาม บุคลิกดี มีความกล้าแสดงออก และเกิดสุนทรียศาสตร์และจริยศาสตร์แก่ตนเอง
2. ด้านประโยชน์ทั่วไป เป็นการสร้างความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียว เป็นการส่งเสริมการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีม รู้จักการคิดสร้างสรรค์ และถ่ายทอดศิลปะที่ดีในบุคคล สามารถวางแผนได้อย่างเป็นระบบ ทำให้เป็นผลเมืองดีโดยอัตโนมัติ
3. ด้านประโยชน์ต่อชาติ เนื่องจากนาฏศิลป์เป็นศิลปะประจำชาติ การศึกษานั้นจะเป็นการเชื่อมโยงพฤติกรรมที่ผ่านการหล่อหลอมคุณลักษณะความเป็นไทย ที่เป็นเอกลักษณ์ที่ดีของชาติไว้ เหมือนคำกล่าวที่ว่า “สำเนียงส่อภาษา กิริยาส่อสกุล”

ฝ่ายวิชาการ สำนักพิมพ์ประสานมิตร (2555, น. 106) อธิบายประโยชน์ของการเรียนนาฏศิลป์ไว้ว่า

1. ได้รับความรู้ ความเข้าใจทางนาฏศิลป์
2. เมื่อมีความชำนาญ สามารถฝึกปฏิบัติได้ดีก็มีชื่อเสียง

3. ทำให้เป็นผู้ที่มีอารมณ์สุนทรีย์ ร่าเริง แจ่มใส
4. ก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ
5. การศึกษานาฏศิลป์ เป็นการออกกำลังกายไปในตัว ช่วยให้ร่างกายสมบูรณ์
6. ช่วยส่งเสริมบุคลิกลักษณะ และมีอิริยาบถในการเคลื่อนไหวที่สง่างาม น่าดู
7. สามารถฝึกวิชานาฏศิลป์ไปประกอบอาชีพได้
8. เป็นคนตรงต่อเวลา มีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบสูง

จากการศึกษาเอกสาร สรุปได้ว่า นาฏศิลป์มีประโยชน์ประโยชน์โดยตรง คือ นักเรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ และเป็นการทำให้มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์ เพราะเป็นการได้บริหารร่างกายทั่วทุกส่วน ส่วนประโยชน์ทางอ้อม ทำให้รู้จักวัฒนธรรมของชาติ ทำให้เป็นคนที่มีจิตใจอ่อนโยน มีสมาธิที่ นอกจากนั้นช่วยผ่อนคลายความเครียด ช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพให้ดียิ่งขึ้น และกล้าที่จะแสดงออก สิ่งต่างๆ เหล่านี้ เป็นผลจากประสบการณ์ในการเรียนวิชานาฏศิลป์ทั้งสิ้น

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิมพ์รัชต์ เรื่องภิญโญ (2542, น. 86) ได้ทำการเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบกับการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชวินิต กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชวินิต ที่มีเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 20 คน แล้วสุ่มอย่างง่าย เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 10 คน 1) เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ 2) โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ 3) สถานการณ์จำลอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การทดสอบของ วิลคอกซัน (The Wilcoxon's Matched Pairs Signed Ranks Test) และการทดสอบของ แมน-วิทนีย์ (The Mann-Withney U Test) ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากรับการใช้เทคนิคแม่แบบ 2) นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากรับการใช้สถานการณ์จำลอง 3) นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบและการใช้สถานการณ์จำลอง มีเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ฐปณี ศรีสุคนธ์รัตน์ (2546, น. 63-64) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลอง เรื่องผลของการใช้เทคนิคแม่แบบ ต่อเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ เพื่อเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบต่อเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ไทย ระหว่างกลุ่มที่ได้รับแม่แบบจากตัวบุคคล กลุ่มที่ได้รับแม่แบบจากวีดิทัศน์ และกลุ่มที่ไม่ได้รับ การใช้เทคนิคแม่แบบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นกลาง วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ ภาคเรียนที่ 2 ปี

การศึกษา 2545 จำนวน 90 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบจากตัวบุคคล จำนวน 30 คน กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบจากวิดีโอ จำนวน 30 คน และกลุ่มที่ไม่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ไทย โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบจากตัวบุคคล โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบจากวิดีโอ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t-test (Dependent Samples) และ F-test (One-Way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบจากตัวบุคคล และกลุ่มที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบจากวิดีโอ มีเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ไทยอยู่ในระดับดีเพิ่มมากขึ้นจากระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบจากวิดีโอ มีเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ไทยอยู่ในระดับดีมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขนิษฐา ไพโรจน์ (2544, น. 72-74) ได้ทำการศึกษาเจตคติที่มีต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 226 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามเจตคติที่มีต่อการเรียนนาฏศิลป์ทดสอบใน 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาที่สอน ด้านครูผู้สอน และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-value) และวิเคราะห์ความแปรปรวน (One Way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า เจตคติที่มีต่อการเรียนนาฏศิลป์ ด้านเนื้อหาที่เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับดี ไม่แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน

พัชชา สุวรรณพาณิชย์ (2550, น. 60-61) ได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจ เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุเหร่าบางมะเขือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยได้ศึกษา 3 ปัจจัย ได้แก่ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 206 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ได้แก่ นิสัยทางการเรียน บุคลิกภาพ ความคาดหวังผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ได้แก่ เพศหญิง และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ได้แก่ เพศชาย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ พบว่าธรรมชาติของวิชานาฏศิลป์ นักเรียนมักจะเรียนรู้ได้ง่ายผ่านการเลียนแบบ และการได้ลงมือปฏิบัติจริงในห้องเรียน โดยมีปัจจัยอื่นๆ เช่น

สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนร่วมห้อง ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น กล้าแสดงออก ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยหากนักเรียนมีเจตคติที่ดีในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ก็จะส่งผลให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดี มีความคิด และมีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมเชิงบวกต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ด้วย

3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

3.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้บุคคลรู้จักตนเอง และสิ่งแวดล้อม จากการศึกษาค้นคว้ามีผู้ให้ความหมายของ “กิจกรรมแนะแนว” ไว้ดังนี้

วัชร ทรัพย์มี (2531, น. 3) กล่าวถึงกิจกรรมแนะแนว ว่า เป็นกระบวนการช่วยเหลือให้บุคคลเข้าใจตนเอง และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้นักเรียนสามารถนำตนเองได้ เป็นต้นว่า การตัดสินใจว่าจะศึกษาด้านใด ประกอบอาชีพอะไร และจะพัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุดทุกด้าน

คอร์ทแมน อาชบายและเดอกรอฟฟ์ (Kottman, Ashby&De Groaf, 2001 อ้างถึงในกุลวลดี โสทรจิตต์, 2556, น. 60) ได้ให้ความหมายกิจกรรมแนะแนว (Guidance Activities) คือ มวลประสบการณ์ทุกรูปแบบที่จัดให้หรือสนับสนุนให้ผู้รับบริการแนะแนวแต่ละคน แต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติหรือได้มีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาสร้างเสริม ป้องกันปัญหา และแก้ปัญหาทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

ลัดดาวรรณ ธรรมนง (2544, น. 136) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนว (Guidance Activity) เป็นการกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ให้แก่ผู้รับบริการ ด้วยการใช้เทคนิควิธีการต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัย และหลักสูตรแนะแนวที่วางไว้สำหรับแต่ละวัย

กรมวิชาการ (2551, น. 21) ได้อธิบายชุดกิจกรรมแนะแนว คือ กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิต ทั้งในด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมกันพัฒนาผู้เรียน

สุพล บุตรปาน (2551, น. 34) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนว หมายถึง มวลประสบการณ์ ที่จัดให้ผู้รับบริการปฏิบัติ หรือมีส่วนร่วม โดยนำสื่อประสมต่างๆ มาประยุกต์ใช้จัดกิจกรรม นำกิจกรรมแนะแนวหลายๆกิจกรรมมารวมเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการ ได้บรรลุตามเป้าหมาย และขอบข่ายของการแนะแนว

บุษกร สุวรรณรัตน์ (2554, น. 22) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริม และพัฒนา ความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถวางแผนชีวิตและปรับตนเองให้ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ฉัตรกุล เจริญรุ่งมาลา (2556, น. 9) กล่าวถึงกิจกรรมแนะแนวว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวคือการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการกลุ่มปฏิบัติทางจิตวิทยาในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาให้นักเรียนเกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง และเป็นกิจกรรมที่มีรูปแบบกระบวนการเป็นขั้นตอน มีเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพ ความสามารถของนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ชญญา บุญรักษ์ (2556, น. 59) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมที่จัดให้แก่ผู้เรียน โดยมีสาระเกี่ยวกับบริการแนะแนวทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม ซึ่งจะช่วยผู้เรียนในการพัฒนา ส่งเสริม ป้องกัน แก้ไขปัญหา ให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความต้องการของตนเอง ให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน เรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหา การจัดสนใจ และการปรับตัวในทุกด้าน

สำราญ วงขวัญ (2558, น. 33) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้รับบริการจัดประสบการณ์ โดยมุ่งแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริมให้ผู้รับบริการ ทั้งรายบุคคล และรายกลุ่ม ทุกเพศทุกวัย ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เพื่อให้ผู้รับบริการ รู้และเข้าใจตนเองในการจัดการกับปัญหาได้อย่างถูกต้อง

จากเอกสารที่กล่าวมาสรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา ทั้งในด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคมในแต่ละวัย ซึ่งมีการใช้กระบวนการทางจิตวิทยา มีจัดรูปแบบเป็นขั้นเป็นตอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้บุคคลนั้นเข้าใจถึงศักยภาพ ความสามารถและความต้องการของตนเอง พร้อมกับสามารถวางแผนพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม

3.2 หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ โดยมีผู้กล่าวถึงหลักการจัดกิจกรรมแนะแนว ดังนี้

กรมวิชาการ (2551, น. 21) อธิบายหลักการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยมีสาระสำคัญต่อไปนี้

การจัดกิจกรรมแนะแนวต้องส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ อันจะนำไปสู่สมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ โดยนำไปบูรณาการในการจัดกิจกรรมตามลักษณะของกิจกรรมแนะแนวที่ระบุไว้ในหลักสูตร

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อีกทั้งยังต้องส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต โดยมุ่งจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ที่ตอบสนองจุดมุ่งหมาย และครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการปฏิบัติจนเกิดทักษะชีวิต ตลอดจนครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยมีครูแนะแนวเป็นพี่เลี้ยงประสานงาน

3.3 เทคนิคการจัดกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนว ผู้ให้บริการควรใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ซึ่งแต่ละวิธีมีข้อดีที่ต่างกัน จึงต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรม และเวลาในการจัดกิจกรรมแนะแนว

ปราณี รามสูตร (2542, น. 251-255) ได้เสนอเทคนิคการจัดกิจกรรมแนะแนว ดังต่อไปนี้

1. เทคนิคแบบแบ่งกลุ่มทำงาน เป็นเทคนิคที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย เพื่อช่วยกันค้นหาแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งตามความสามารถหรือความสนใจของนักเรียน เป็นการฝึกให้นักเรียนทำงานร่วมกันแบบประชาธิปไตย โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนและเรียนรู้เกี่ยวกับการทำงานร่วมกัน เป็นเทคนิคที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่กำลังอยู่ในวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อชีวิตมากกว่าวัยอื่นๆ

2. เทคนิคแบบอภิปราย เป็นเทคนิคแบบกลุ่มอีกวิธีหนึ่งที่เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยมีครูเป็นผู้ประสานงานและกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างของนักเรียนเป็นวิธีการฝึกให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และการแสวงหาความรู้ความเข้าใจในทักษะที่เรียนร่วมกัน

3. เทคนิคแบบบทบาทสมมติ เป็นเทคนิคที่กำหนดให้นักเรียนได้แสดงบทบาทเลียนแบบตามที่สมมติขึ้นจากความเป็นจริงที่คุ้นเคยหรืออาจไม่คุ้นเคยมาก่อน เพื่อใช้เป็นสื่อในการช่วยให้เกิดการเรียนรู้ โดยครูจะเป็นผู้สร้างสถานการณ์สมมติและบทบาทให้นักเรียนเข้าสวมบทบาทนั้นแสดงออกตามธรรมชาติ ตามบุคลิกภาพ ประสบการณ์ ความคิด อารมณ์ เจตคติและค่านิยมของนักเรียนเองที่เข้าใจหรือคิดว่าควรจะเป็น เพื่อนำการแสดงออกของนักเรียนที่แสดงบทบาทสมมติมาช่วยให้เพื่อนที่ดูการแสดงได้วิเคราะห์พฤติกรรม ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น

4. เทคนิคแบบสถานการณ์จำลอง เป็นเทคนิคที่สร้างสถานการณ์โดยการจัดสภาพแวดล้อมให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด และให้นักเรียนได้สมมติตนเองลงไปอยู่ใน

สถานการณ์เพื่อฝึกการคิดแก้ไขปัญหาแบบต่างๆตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของตน เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ใน ชีวิตประจำวันต่อไป

5. เทคนิคแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นการจัดให้นักเรียนเข้ากลุ่มเพื่อปฏิบัติกิจกรรมต่างๆด้วยตนเองตามที่ครูจัดไว้ให้ มีการแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อยๆไม่เกิน 10 คน นักเรียนทำการศึกษาในแต่ละศูนย์ซึ่งมีชุดการแนะแนว มีเนื้อหาแตกต่างกัน เมื่อรวมกันทุกศูนย์จะเป็นหน่วยเดียวกัน เวลาที่ใช้ในแต่ละศูนย์จะเท่าๆกัน มีการหมุนเวียนกันเรียนจนครบทุกศูนย์

จำเนียร ช่วงโชติ (2534, น. 118-120) กล่าวถึงเทคนิคในการจัดกิจกรรมแนะแนว ดังนี้

1. มีการจัดบรรยากาศที่เป็นกันเอง ให้นักเรียนรู้สึกอิสระ สบายใจในการแสดงออก
2. กระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกมากที่สุด ทั้งในด้านความคิด การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าแสดงออกในการพูด และความรู้สึที่ต้องการระบาย
3. เปิดโอกาส กระตุ้น และช่วยเหลือให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้ปัญหา และปฏิบัติงานร่วมกันให้ได้มากที่สุด
4. กระตุ้นและช่วยเหลือให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดโปรแกรมต่างๆ และมอบหมายความรับผิดชอบให้ทำงานในกิจกรรมนั้นๆ ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของนักเรียน
5. ไม่ควรอย่างยิ่งในการสอนปฐกถา โดยครูพูดคนเดียว และนักเรียนจด
6. เวลาของกิจกรรมแนะแนวควรเป็นเวลาของนักเรียนจริงๆ และจะต้องใช้เวลาเหล่านั้นให้เกิดต่อความเจริญงอกงามของนักเรียนในทุกๆด้านอย่างเต็มที่
7. ครูผู้สอนต้องมีการวางแผนและเตรียมตนเองในเรื่องเนื้อหา วิธีการให้ความรู้ และกิจกรรมที่ทำให้ให้นักเรียนมีส่วนร่วม โดยนำหลักจิตวิทยาประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ
8. ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เรียนรู้หน้าที่ของตนเอง มีพันธะต่อกัน
9. มีการนำหลักการของกระบวนการกลุ่ม หรือกิจกรรมสัมพันธ์ (Group process) และเทคนิคการสอนต่างๆมาใช้เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียน
10. ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวควรมีสมุดจดบันทึกรายละเอียดต่างๆของการสอนไว้ทุกครั้ง

11. ในการสอนกิจกรรมแนะแนว ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

จากเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า เทคนิคการจัดกิจกรรมแนะแนวเป็นการช่วยให้ผู้วิจัยได้แนวทางกระบวนการ ซึ่งมีเทคนิคอยู่หลายวิธี ผู้จัดกิจกรรมแนะแนวควรเลือกใช้เทคนิคให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ เวลาในการทำกิจกรรมของผู้เรียน และควรสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงออก และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด

3.4 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว

จากการค้นคว้าเรื่องชุดกิจกรรมแนะแนว มีผู้ให้นิยามที่เกี่ยวข้องไว้หลายชื่อ เช่น ชุดฝึกทักษะ ชุดการแนะแนว ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้ชื่อชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย

โฮเวล (Howell, 1973, p. 127) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวจะต้องประกอบด้วย จุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรมที่จะส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุพฤติกรรมขั้นสุดท้าย

มลิวรรณ นิรมลพิศาล (2539, น. 9) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อใช้ประกอบการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. คู่มือครู ประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้และเครื่องมือวัดได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติต่อการเรียน
2. โปรแกรมกิจกรรม เรื่อง เจตคติต่อการเรียน ประกอบด้วยชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์ และการประเมินผล

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2545, น. 80) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวมาจากภาษาอังกฤษว่า “Instructional Package of Guidance Activities” เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประสม เช่น รูปภาพ วีดิทัศน์ แถบบันทึกเสียง เอกสารที่บันทึกรายละเอียดของกิจกรรมต่างๆทั้งเกม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน โดยจัดไว้เป็นชุด หรือกล่อง หรือซอง และภายในกล่องหรือซอง จะบรรจุคู่มือครู คู่มือนักเรียนและสื่อประกอบการจัดกิจกรรมแต่ละเรื่อง

บุศรา จิตวรรณ (2552, น. 103) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมแนะแนว คือสื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน โดยจัดเนื้อหาและประสบการณ์ที่ต้องการสร้างเสริมหรือพัฒนาเป็นชุดๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

จากเอกสารสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึงเครื่องมือที่สร้างขึ้น โดยมีการใช้สื่อประสมต่างๆ โดยสร้างอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้กับผู้เรียนทั้ง

ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม โดยมีการจัดเนื้อหาประสบการณ์ที่ต้องการส่งเสริม หรือพัฒนาแก่ผู้เรียนเป็นชุดๆรวมเข้าไว้หลายกิจกรรม

3.5 วัตถุประสงค์ของชุดกิจกรรมแนะแนว

คอร์ทแมน อาชบายและเดอกรอฟฟ์ (Kottman Ashby & De Groaf, 2001 อ้างถึงใน สมร ทองดี และปราณี รามสูต, 2545, น. 45) ได้มีการรวบรวมการศึกษาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของชุดกิจกรรมแนะแนวว่าควรอยู่ในขอบข่ายข้อใดข้อหนึ่ง หรือหลายข้อ ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมสร้างความรู้สึที่ดีของผู้รับบริการต่อการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น
 2. เพื่อให้ผู้รับบริการค้นหาความหมายชีวิตด้านการเรียนรู้ มีชีวิตแห่งการเรียนรู้ในทุกย่างก้าวของประสบการณ์
 3. เพื่อส่งเสริมสร้างพัฒนาให้ผู้รับบริการมองเห็นตนเองในแง่บวก
 4. เพื่อส่งเสริมให้ผู้รับบริการศรัทธา มองเห็นคุณค่าในตนเอง
 5. เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการตระหนักรู้ของผู้รับบริการ และให้ตระหนักในความสามารถที่จะแสดงตนในสังคมได้อย่างเหมาะสม
 6. เพื่อให้ผู้รับบริการสำรวจและเข้าใจค่านิยมของตน รวมทั้งคุณลักษณะอื่นๆ
 7. เพื่อเสริมสร้างให้ผู้รับบริการรู้จักยอมรับผู้อื่นที่แตกต่างจากตนเอง มองโลกในแง่ดี
 8. เพื่อให้ผู้รับบริการมีทักษะด้านการเรียนรู้ในสิ่งพื้นฐานที่คนธรรมดาสามัญพึงเรียนรู้ได้
 9. เพื่อพัฒนาเสริมสร้างทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาของผู้รับบริการ
 10. เพื่อเสริมสร้างการรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม โดยให้ประพฤติปฏิบัติเยี่ยงคนที่มีความรับผิดชอบทั่วไปได้
 11. เพื่อเสริมสร้างเจตคติเชิงบวกต่อการมีวิถีชีวิตที่เหมาะสม ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม
- พิมลรัตน์ ขุนแก้ว (2548, น. 29) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว ว่าเป็นการให้ผู้เรียนค้นพบศักยภาพความสามารถของตนเอง รู้จักการแสวงหาความรู้ข้อมูล พัฒนาบุคลิกภาพปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีอาชีพสุจริต มีคุณธรรมจริยธรรม และจิตสำนึกต่อการรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

กรมวิชาการ (2551, น. 21) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จัก เข้าใจ รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถวางแผนการเรียนรู้ อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิต และสังคม

3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ซึ่งขอบข่ายการจัดกิจกรรมแนะแนวมี 3 ด้านดังนี้

1. ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนเรียน หรือการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ และสามารถวางแผนการเรียนรู้หรือการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม

2. ด้านอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนถนัดและสนใจ

3. ด้านส่วนตัว และสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น รักสิ่งแวดลอม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะชีวิต และสามารถปรับตัว ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาเอกสารสรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของชุดกิจกรรมแนะแนวคือ การเสริมสร้างและให้ผู้เรียนได้รู้จัก เข้าใจ เห็นคุณค่า และพัฒนาตนเองในทุกๆด้าน ทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข

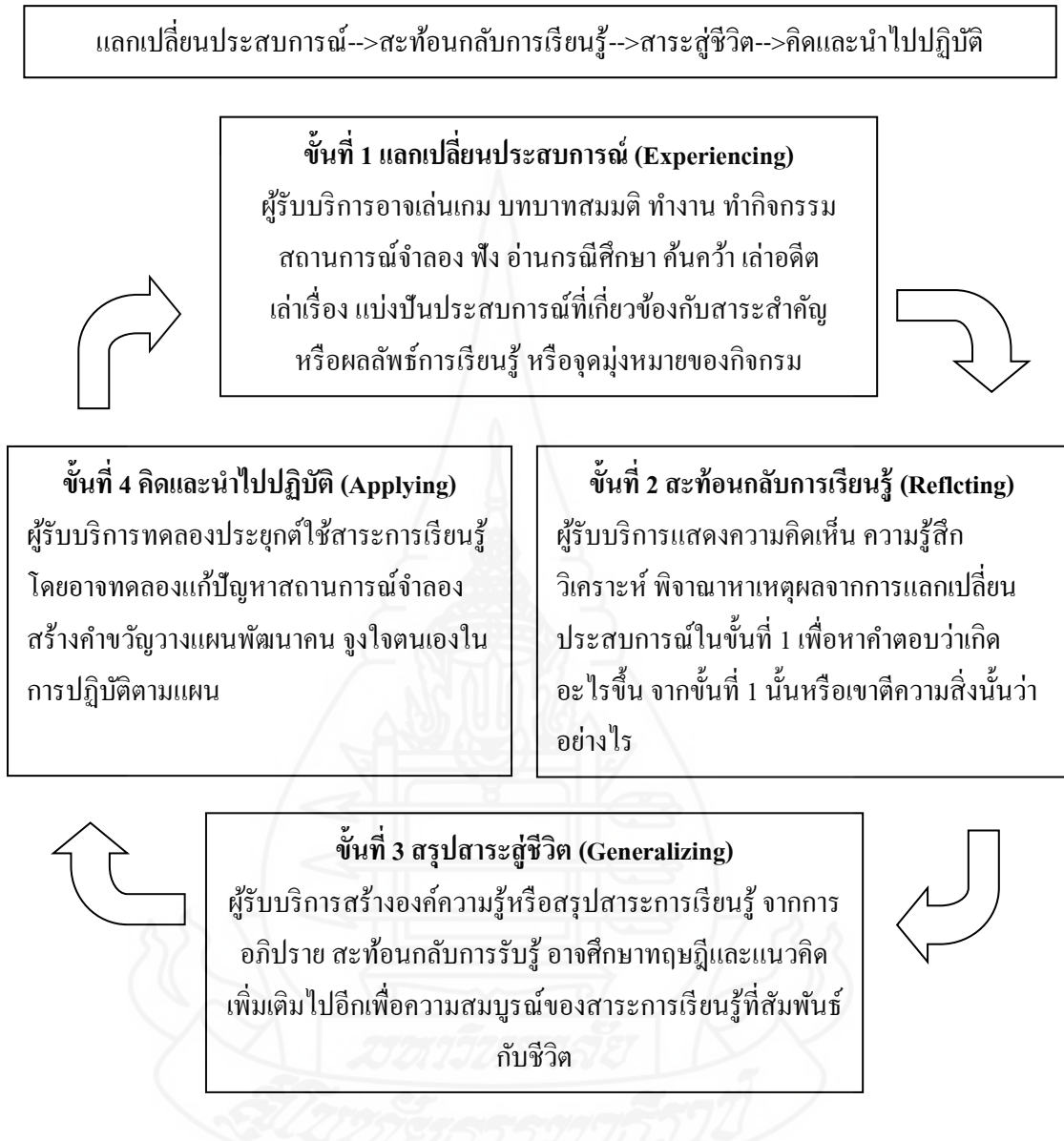
3.6 การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนว เน้นการจัดกิจกรรมโดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Partticipation leaning) ที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning) และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเป็นสำคัญ (Group process learning) ซึ่งผู้สร้างทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์มีหลายกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มมีคำอธิบายแตกต่างกันไปบ้างในบางส่วน จากการศึกษารวบรวมของลัคเนอร์ และแนตเลอร์ (Knottman Ashby & Degraaf, 2001 อ้างถึงใน สมร ทองดี และปราณี รามสูต, 2545, น. 50)

ซึ่งการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ มีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ที่กระตุ้นความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยวงจรเรียนรู้ 4 ขั้นตอน (four phases of the learning cycle/ERGA) ประกอบไปด้วย

1. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experiencing)
2. ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ (Reflecting)
3. ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต (Generalizing)

4. ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ (Applying)

ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนและวงจรกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์

ที่มา: สมร ทองดี และปราณี รามสูต (น. 50)

จากภาพที่ 2.2 จะเห็นได้ว่าขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 2) ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ 3) ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต และ 4) ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ โดยหากผู้จัดมีประสบการณ์สูงก็จะ

สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างคล่องตัว และต่อเนื่อง บางครั้งจะสังเกตความต่อเนื่องของกิจกรรม จนจนดูว่าแต่ละขั้นตอนมีความคาบเกี่ยวกันจนแยกไม่ค่อยออก และในบางกรณีอาจจัดกิจกรรม นำเสนอสาระการเรียนรู้หรือองค์ความรู้ก่อน จากนั้นเป็นขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แล้วจัดเป็น กิจกรรมสะท้อนกลับการเรียนรู้ สุดท้ายเป็นกิจกรรมให้ทดลองนำประสบการณ์ไปประยุกต์ ซึ่งจะ เห็นได้ว่า ขั้นตอนการประยุกต์ใช้จะอยู่เป็นขั้นตอนสุดท้ายเสมอ และนับว่าเป็นส่วนสำคัญของ กิจกรรม และเมื่อถึงขั้นคิดและนำไปปฏิบัติก็สามารถกลับสู่การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เป็นวงจร ใหม่ได้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้มั่นคงยิ่งขึ้น และเรียนรู้สิ่งใหม่ได้ต่อเนื่อง

3.7 ประโยชน์ของชุดกิจกรรมแนะแนว

ชุดกิจกรรมแนะแนว มีประโยชน์สำหรับผู้สอนและผู้เรียนที่หลากหลาย โดยมีผู้ กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมแนะแนวไว้ ดังนี้

ช่อลัดดา ขวัญเมือง (2541, น. 223) กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมแนะแนว ดังนี้

1. ส่งผลให้เกิดประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูแนะแนว
2. ช่วยแบ่งเบาภาระครูแนะแนว
3. ช่วยให้ครูแนะแนวมีความสะดวก สามารถจัดกิจกรรมได้ครบตามหลักสูตร ครูสามารถเห็นพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน ช่วยให้การบวนการจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพเพิ่ม มากขึ้น

4. นักเรียนสามารถแสดงหาความรู้ด้วยตนเองมีความกระตือรือร้น กล่าวแสดงออก ความคิดเห็น มีความรับผิดชอบ รู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะ

สุมาลี โชติชุ่ม (2544, น. 29-30) กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมแนะแนวดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถตามความต้องการของตน ช่วยให้ผู้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น

2. ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม

3. จะเรียนเมื่อใดก็ได้ไม่ต้องคอยครูผู้สอน ไม่จำกัดเวลาและสถานที่

4. ช่วยให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ที่ซับซ้อน และมี ลักษณะเป็นนามธรรมสูง ซึ่งไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้

5. ทำให้การเรียนรู้เป็นอิสระจากอารมณ์และบุคลิกของครูผู้สอน

6. ช่วยสร้างความพร้อม ความมั่นใจให้ผู้สอน

7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้าน

3.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.8.1 งานวิจัยในประเทศ

ภัทรพร ชมพูนุช (2550, น. 64) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลการฝึกเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในคุณค่าของสิ่งรอกอยของนักเรียนวัยรุ่นที่มีจิตลักษณะแตกต่างกัน ด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว พบว่านักเรียนวัยรุ่นได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในคุณค่าของสิ่งรอกอย มีการตระหนักรู้ในคุณค่าของสิ่งรอกอยสูงกว่านักเรียนวัยรุ่นที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในคุณค่าของสิ่งรอกอย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่มีความพร้อมทางจิตต่างกัน เมื่อได้รับการฝึกการตระหนักรู้ในคุณค่าของสิ่งรอกอย ได้ประโยชน์ไม่ต่างกัน

ราตรี ประชุมพันธ์ (2551, น. 60) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลการใช้กิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรและทัศนคติต่อการเรียนของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองไร่ จังหวัดยโสธร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองไร่ จังหวัดยโสธร โดยการเลือกแบบเจาะจง 20 คน และแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน เครื่องมือที่ใช้วิจัยคือ แบบวัดความขยันหมั่นเพียรและทัศนคติต่อการเรียน ชุดกิจกรรมแนะแนว และการให้ข้อเสนอแนะ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความขยันหมั่นเพียรและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนสูงกว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีคะแนนความขยันหมั่นเพียรและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิศยา อุทธการ (2552, น. 58) ได้ทำการศึกษาวิจัยการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 41 คน เครื่องมือ ที่ใช้ได้แก่ แบบประเมินความสามารถในการปรับตัวทางสังคมและกิจกรรมแนะแนว จำนวน 12 กิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว นักเรียนมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคม โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการยอมรับตัวเองและผู้อื่น ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ด้านความสัมพันธ์กับครู และด้านความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชญญา บุญรักษ์ (2556, น. 112) ได้ทำการศึกษาวิจัย ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน

90 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 45 คน เครื่องมือที่ใช้คือ ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียน ชุดการให้ข้อเสนอแนะ และแบบวัดจิตสำนึก และความรับผิดชอบต่อการเรียน ผลการวิจัย 1) หลังการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพรตพิทยพยัต ที่อยู่ในกลุ่มทดลองมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) จิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนของกลุ่มทดลอง สูงกว่าของนักเรียนกลุ่มที่ใช้ชุดการให้ข้อเสนอแนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียน เป็นระยะเวลา 1 เดือน นักเรียนกลุ่มทดลองมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เป็นไท เทวินทร์ (2556, น. 70) ได้ทำการวิจัย ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 54 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อ และแบบวัดทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อ และชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อหลังการทดลองสูงกว่าทักษะดังกล่าวก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ภายหลังจากทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ในระยะติดตามผล นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะทางการศึกษาต่อไม่แตกต่างจากระยะหลังการทดลอง

สุพัตรา เขียวหวาน (2556, น. 77-79) ได้ทำการวิจัย ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเขมาภิไธยาราม จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเขมาภิไธยาราม จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ แบบทดสอบทักษะการรู้สารสนเทศ และโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ ผลการวิจัยได้แก่ 1) ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีทักษะการรู้สารสนเทศ สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ภายหลังจากทดลองกลุ่มทดลอง ที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีทักษะการรู้สารสนเทศสูงกว่าทักษะดังกล่าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิราภรณ์ สักดิ์แก้ว (2556, น. 62-63) ได้ทำการวิจัย ผลการใช้ชุดกิจกรรม
 แนะนำเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนภูเก็
 วิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนภูเก็
 วิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบวัดแรงจูงใจในการเรียน ชุดกิจกรรมแนะนำ
 เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียน และข้อสนทนเพื่อการแนะนำ ผลการวิจัยได้แก่ 1) นักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะนำ มีคะแนนแรงจูงใจในการเรียนหลัง
 การทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) คะแนนแรงจูงใจในการเรียนหลังการทดลอง
 ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะนำสูงกว่าคะแนนดังกล่าวหลังการทดลองของกลุ่ม
 ควบคุมที่ได้รับข้อสนทนเพื่อการแนะนำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จารูวรรณ แสงด้วง (2557, น. 56-57) ได้ทำการวิจัย ผลการใช้ชุดกิจกรรม
 แนะนำเพื่อพัฒนาจิตวิทยาเชิงบวกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผดุงปัญญา
 จังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผดุงปัญญา จังหวัดตาก
 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ได้แก่ แบบวัดจิตวิทยาเชิงบวก และชุดกิจกรรมแนะนำเพื่อพัฒนา
 จิตวิทยาเชิงบวก ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะนำเพื่อพัฒนา
 จิตวิทยาเชิงบวกมีจิตวิทยาเชิงบวกสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีจิตวิทยาเชิง
 บวกสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะนำตามปกติ

3.8.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

จากการศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัย พบว่าได้มีการใช้ชุดกิจกรรมแนะนำเพื่อ
 นำไปใช้ในการพัฒนาในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

รูเนียน (Ruison, 1975 อ้างถึงในสุภาวดี ทศมี, 2556, น. 63) ได้ทำการศึกษา
 ถึงผลการใช้กิจกรรมแนะนำกลุ่มที่มีต่ออัตมโนทัศน์ และสถานะทางสังคมของนักเรียนในกลุ่ม
 เพื่อน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนเกรด 5 จำนวน 120 คน จากรัฐออริโซน่า โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3
 กลุ่มคือ 1) กลุ่มที่ใช้กิจกรรมแนะนำกลุ่ม 2) กลุ่มบรรยาย 3) กลุ่มควบคุม โดยกลุ่มแรกและกลุ่มที่
 สอง นักเรียนในกลุ่มพบกัน 9 ครั้ง ในเวลา 8 สัปดาห์ ทุกกลุ่มมีการทดสอบก่อนและหลังการ
 ทดลอง โดยใช้แบบทดสอบอัตมโนทัศน์ของแอร์และแฮริส (Pier Harris Children Self Concept)
 และ ทำสังคมมิติ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ใช้กิจกรรมแนะนำกลุ่มมีคะแนนสถานะทางสังคม
 สูงกว่าการบรรยาย และกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนคะแนนอัตมโนทัศน์ไม่มีความ
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ลีเซล (Liesel, 2000, อ้างถึงใน ชัญญา บุญรักษ์, 2556, น. 80) ได้ศึกษา
 โปรแกรมการแนะนำ และการให้การปรึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต (บริบทของชาวอัฟริกัน) โดยมี

จุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อสร้างโปรแกรมการแนะแนวและการให้การศึกษาในการพัฒนาชีวิต ที่ช่วยในการจัดการชีวิตของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทักษะชีวิตประกอบด้วย การยอมรับตนเอง การตระหนักรู้ในตนเอง การควบคุมอารมณ์ของตนเอง การเพิ่มแรงจูงใจ การมองโลกในแง่ดี และการรู้จักอดทน โปรแกรมการแนะแนวและการให้การศึกษาในการพัฒนาชีวิตนั้น พัฒนามาจากพื้นฐานทฤษฎีการบำบัดของเหตุผลและพฤติกรรม ตลอดจนแนวคิดด้าน ความฉลาดทางอารมณ์ ผลของการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างสามารถพัฒนาทักษะชีวิตของตนเอง เพิ่มขึ้น หลังจากการเข้ารับการทดลอง โดยสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนได้อย่าง มี ประสิทธิภาพ

แมค โคลแมน (Mc Colman, 1975, p. 109) ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ชุดการสอนและกิจกรรมกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ผลการวิจัยพบว่านักเรียนโดยชุดการสอนร่วมกับกิจกรรมกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา สังคมศึกษามากกว่านักเรียนที่ใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียน ที่เรียน โดยใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่านักเรียนที่เรียน โดยใช้ กิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดตระหนักรู้ด้วยตนเอง เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพที่ช่วยให้นักเรียนสามารถ เกิดการเรียนรู้ในด้านการเรียนวิชานาฏศิลป์ โดยนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้ที่ได้ ไปปรับใช้ในการเรียนได้ และยังเป็นเครื่องมือที่สามารถปรับเปลี่ยนเจตคติของผู้เรียนเกิดเจตคติ ทางบวกเกี่ยวกับวิชานาฏศิลป์ อีกทั้งสามารถปรับพฤติกรรมให้เหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อ ตนเอง ผู้อื่น และช่วยพัฒนาสังคมให้เจริญต่อไปได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 225 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มจากห้องเรียนที่มีค่าเฉลี่ยเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ต่ำ 1 ห้องเรียน จำนวน 45 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

2.1.1 เครื่องมือสำหรับวัดตัวแปร คือ แบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

2.1.2 เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 แบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดจุดมุ่งหมาย ของการสร้างแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย ที่เกี่ยวกับเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์เพื่อใช้ในการสร้างแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยสร้างแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์จำนวน 30 ข้อให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ วัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 แบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ มีทั้งหมด 2 ตอน โดยตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน ประกอบด้วยเพศ ส่วนตอนที่ 2 เป็นแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ จำนวน 30 ข้อ

3.2 แบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์รายการวัดประกอบด้วยมาตรวัด 5 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ขั้นที่ 4 หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ที่สร้างขึ้นมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่านพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหาที่ต้องการวัดสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการของตัวแปรซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.75-1.00

ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยนำแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาชั้นคว่ำอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบอีกครั้งแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คน

ขั้นที่ 6 ค่าอำนาจจำแนก (Item-total Discrimination) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ (Try Out) มาหาค่าโดยใช้วิธีหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-total Correlation) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.74-1.00

ขั้นที่ 7 การวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยการนำแบบวัดเจตคติของการเรียนวิชานาฏศิลป์ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำมาหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98

ขั้นที่ 8 นำแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ที่หาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเที่ยงแล้วไปใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับ
ความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน

1. เพศ ชาย หญิง

ตอนที่ 2 แบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าเป็นจริงตรงกับการกระทำของนักเรียนมาก
เพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการกระทำของนักเรียน

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
01	<u>ด้านความคิดที่มีต่อการเรียนวิชา นาฏศิลป์</u> วิชานาฏศิลป์ทำให้ฉันมีความเชื่อมั่น ในตนเอง...				
ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
11	<u>ด้านความรู้สึกที่มีต่อการเรียนวิชา นาฏศิลป์</u> ฉันรู้สึกดีใจเมื่อทำกิจกรรมในวิชา นาฏศิลป์สำเร็จ...				
ข้อ	ข้อความ	เป็น ประจำ	บ่อยครั้ง	เป็นบางครั้ง	ไม่เคยเลย
21	<u>ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมใน การเรียนวิชานาฏศิลป์</u> ฉันตั้งใจเรียนเมื่อถึงชั่วโมงเรียนวิชา นาฏศิลป์...				

เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ผู้วิจัยตรวจสอบและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อดังต่อไปนี้

เจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ด้านความคิด

		ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	4 คะแนน	1 คะแนน
เห็นด้วย	ให้	3 คะแนน	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2 คะแนน	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1 คะแนน	4 คะแนน

เจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ด้านความรู้สึกรัก

		ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
มากที่สุด	ให้	4 คะแนน	1 คะแนน
มาก	ให้	3 คะแนน	2 คะแนน
น้อย	ให้	2 คะแนน	3 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน	4 คะแนน

เจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ด้านความแนวโน้มพฤติกรรม

		ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
เป็นประจำ	ให้	4 คะแนน	1 คะแนน
บ่อยครั้ง	ให้	3 คะแนน	2 คะแนน
เป็นบางครั้ง	ให้	2 คะแนน	3 คะแนน
ไม่เคยเลย	ให้	1 คะแนน	4 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์คือ คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.00 หมายถึง มีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์สูง คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50 หมายถึง มีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50 หมายถึง มีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ต่ำ

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50 หมายถึง มีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ต่ำมาก

2.2.2 ชุดกิจกรรมแนะแนว “ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์” ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวและเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบแนวความคิดให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย

ขั้นที่ 3 กำหนดนิยามปฏิบัติการ กำหนดกิจกรรมแนะแนว โดยเน้นพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

ขั้นที่ 4 ผู้วิจัยสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ โดยดำเนินการตามกิจกรรม 4 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experiencing) ขั้นที่ 2 ขั้นสะท้อนกลับการรับรู้ (Reflecting) ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปสาระชีวิต (Generalizing) ขั้นที่ 4 ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ (Applying) โดยให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ วัตถุประสงค์การวิจัย

ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ไปหาค่าความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ วัตถุประสงค์ ครอบคลุมเนื้อหา และขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ซึ่งได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.75-1.00

ขั้นที่ 6 นำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปใช้ในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองจำนวน 45 คน

โครงสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร

กิจกรรมที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/วิธีการ
1	ปฐมนิเทศ “ทำทางฉัน เธอ”	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเอง และสร้างบรรยากาศที่ดีในการจัดกิจกรรมระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน 2. เพื่อให้ให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์และวิธีการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์	- การอภิปราย - การฝึกปฏิบัติ - เกม - การสร้างความสนใจ

กิจกรรมที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/วิธีการ
องค์ประกอบที่ 1 ด้านความคิดที่มีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์			
2	“นาฏศิลป์ล้ำค่า”	1. เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียนนาฏศิลป์ 2. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้ความสำคัญของการเรียนวิชานาฏศิลป์	- การอภิปราย - การฝึกปฏิบัติ - การสร้างความสนใจ
3	“หลากหลาย....สาขามูรณาการ”	1. เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของวิชานาฏศิลป์ 2. เพื่อให้ให้นักเรียนนำประโยชน์จากการเรียนวิชานาฏศิลป์ที่สามารถนำไปบูรณาการกับวิชาอื่นๆได้	- การอภิปราย - การฝึกปฏิบัติ - การสร้างความสนใจ
องค์ประกอบที่ 2 ด้านความรู้สึกที่มีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์			
4	“ซิด...ซิด...ห่าง....ห่าง”	1. เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกภูมิใจ และซาบซึ้งในการเรียนวิชานาฏศิลป์ 2. เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าวิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่สามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง	- การอภิปราย - การฝึกปฏิบัติ - การสร้างการยอมรับ
5	“อนุรักษไว้เถิด”	1. เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นคุณค่าในการเรียนวิชานาฏศิลป์ 2. นักเรียนมีความภูมิใจในการแสดงนาฏศิลป์ของชาติ	- การอภิปราย - การฝึกปฏิบัติ - การสร้างการยอมรับ
องค์ประกอบที่ 3 ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในการเรียนวิชานาฏศิลป์			
6	“เรียนนาฏศิลป์อย่างไรให้สำเร็จ”	1. เพื่อให้ให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการตั้งใจเรียน 2. เพื่อให้ให้นักเรียนมีพฤติกรรมมารยาทเรียนวิชานาฏศิลป์อย่างสม่ำเสมอ	- การอภิปราย - การฝึกปฏิบัติ - การจดจำการเปลี่ยนเจตคติ
7	“เก่งอย่างเดียวไม่ช่วยอะไร”	เพื่อให้ให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการเรียนวิชานาฏศิลป์ในด้านความรับผิดชอบ ทำงานที่ได้รับมอบหมายส่งตามกำหนด	- การอภิปราย - บทบาทสมมติ - การฝึกปฏิบัติ - การกระทำตามการชักจูง
8	ปัจฉิมนิเทศ “เส้นทางสู่ความสำเร็จ”	1. เพื่อให้ให้นักเรียนสรุปสาระประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ 2. เพื่อสำรวจนักเรียนในเรื่องการมีเจตคติของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์หลังการทำกิจกรรมแนะแนว	- การอภิปราย - การฝึกปฏิบัติ - การกระทำตามการชักจูง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ก่อนการทดลอง

ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ มีจำนวน 30 ข้อ โดยวัดองค์ประกอบด้านความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมตามนิยามปฏิบัติการของตัวแปร โดยลักษณะของข้อคำถามมีทั้งข้อความทางบวกและทางลบ แล้วบันทึกไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

3.2 ระหว่างการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับกลุ่มตัวอย่าง เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที

3.3 หลังการทดลอง

3.3.1 เมื่อเสร็จสิ้นจากการทดลอง ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์อีกครั้ง จากนั้นนำแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ แล้วบันทึกคะแนนเป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest) แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ

3.3.2 ภายหลังจากการทดลองเสร็จสิ้นเป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้นำนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์อีกครั้ง โดยนำผลคะแนนที่ได้นำมาเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ภายหลังการทดลองกับระยะติดตามผล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติพื้นฐาน

4.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557, น. 149)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{x}	แทน	คะแนนค่าเฉลี่ย
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n	แทน	จำนวนคน

4.1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551, น. 163)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum_{i=1}^n x_i^2 - \left(\sum_{i=1}^n x_i \right)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคน
x_i	แทน	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มข้อมูล
$\sum_{i=1}^n x_i$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

4.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.2.1 การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้องระหว่างนิยามปฏิบัติการกับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence) (สมนึก ภัททิยธนี, 2546, น. 217-220) จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับ วัตถุประสงค์กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

4.2.2 การหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1970 อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 104)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

- เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 k แทน จำนวนข้อของแบบวัด
 S_i^2 แทน ความแปรปรวนของแบบวัดแต่ละข้อ
 S_x^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

เกณฑ์การแปลความหมาย โดยเครื่องมือวัดค่าที่พอจะยอมรับได้ ควรมีค่าความเที่ยงไม่น้อยกว่า 0.70 (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 104)

4.2.2 การหาค่าอำนาจจำแนก ของแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ วิธีการคำนวณจะใช้สูตรของ วิทนีย์ และซาเบอร์ส (Withe yang Sabers, 1970 อ้างถึงใน กังวล เทียนกัณฑ์เทศน์, 2540, น. 152) ดังนี้

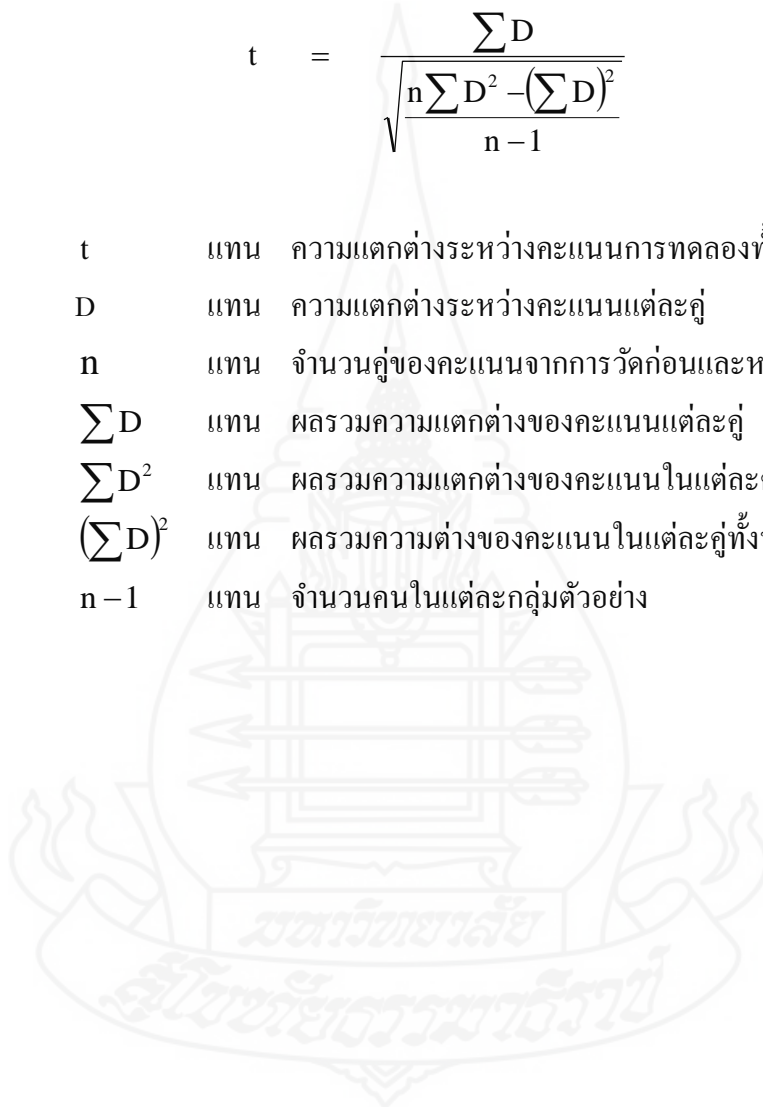
$$r = \frac{S_u - S_L}{N_H (X_{\max} - X_{\min})}$$

- เมื่อ r แทน ดัชนีค่าอำนาจจำแนก
 S_u แทน ผลรวมของคะแนนกลุ่มสูง
 S_L แทน ผลรวมของคะแนนกลุ่มต่ำ
 N_H แทน จำนวนผู้ถูกทดสอบในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ
 X_{\max} แทน คะแนนที่ผู้ถูกทดสอบทำได้สูงสุด
 X_{\min} แทน คะแนนที่ผู้ถูกทดสอบทำได้ต่ำสุด

4.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนทดลองและหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ และระยะติดตามผล โดยใช้ทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent) (ล้วน สายยศ, 2544, น. 237)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

t	แทน	ความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดลองทั้งก่อนและหลัง
D	แทน	ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
n	แทน	จำนวนคู่ของคะแนนจากการวัดก่อนและหลังการทดลอง
$\sum D$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนในแต่ละคู่ยกกำลังสอง
$(\sum D)^2$	แทน	ผลรวมความต่างของคะแนนในแต่ละคู่ทั้งหมดยกกำลังสอง
n-1	แทน	จำนวนคนในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการทดลองและระยะติดตามผล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิเคราะห์ผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้แทนความหมายข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนของกลุ่มตัวอย่าง
\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ยของแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
p	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
**	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสภาพทั่วไป (n= 45 คน)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	24	53.3
หญิง	21	46.7
รวม	45	100

จากตารางที่ 4.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ จำนวนทั้งหมด 45 คน เป็นเพศชายจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 และเป็นนักเรียนหญิง 21 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7

ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบผลของเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองด้านความคิด โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระ

กลุ่มทดลอง	n	Mean	S.D.	df	t
ก่อนการทดลอง	45	16.44	1.56	44	31.34**
หลังการทดลอง	45	29.18	2.26		

**p < .01

จากตารางที่ 4.2 พบว่าภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติ ในการเรียนวิชานาฏศิลป์ นักเรียนมีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ด้านความคิดสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบผลของเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลอง
ก่อนและหลังการทดลองด้านความรู้สึก โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระ

กลุ่มทดลอง	n	Mean	S.D.	df	t
ก่อนการทดลอง	45	16.98	2.01	44	28.55**
หลังการทดลอง	45	28.51	2.20		

**p < .01

จากตารางที่ 4.3 พบว่าภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ นักเรียนมีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ด้านความรู้สึกสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบผลของเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลอง
ก่อนและหลังการทดลองด้านพฤติกรรม โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระ

กลุ่มทดลอง	n	Mean	S.D.	df	t
ก่อนการทดลอง	45	16.11	1.92	44	32.92**
หลังการทดลอง	45	28.69	1.95		

**p < .01

จากตารางที่ 4.4 พบว่าภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ นักเรียนมีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ด้านพฤติกรรมสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบผลของเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลอง
ก่อนและหลังการทดลองในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระ

กลุ่มทดลอง	n	Mean	S.D.	df	t
ก่อนการทดลอง	45	49.53	3.12	44	52.92**
หลังการทดลอง	45	86.38	3.51		

**p < .01

จากตารางที่ 4.5 พบว่าภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ นักเรียนมีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ทั้ง 3 ด้าน สูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
เจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลองระยะหลังใช้ชุดกิจกรรม
และระยะติดตามผล โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระ

การทดลอง	n	Mean	S.D.	df	t
หลังใช้ชุดกิจกรรม	45	86.38	3.51	44	4.21
ระยะติดตามผล	45	87.02	3.45		

จากตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลองระยะหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และระยะติดตามผล เป็นเวลา 3 สัปดาห์ พบว่านักเรียนมีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
เจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลองระยะหลังใช้ชุดกิจกรรม
และระยะติดตามผลด้านความคิด โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระ

การทดลอง	n	Mean	S.D.	df	t
หลังใช้ชุดกิจกรรม	45	29.18	2.26	44	1.35
ระยะติดตามผล	45	29.24	2.26		

จากตารางที่ 4.7 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนหลังใช้ชุดกิจกรรม
แนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลองระยะหลังการใช้ชุดกิจกรรม
แนะแนว และระยะติดตามผลด้านความคิด เป็นเวลา 3 สัปดาห์ พบว่านักเรียนมีเจตคติในการเรียน
วิชานาฏศิลป์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลองระยะหลังใช้ชุดกิจกรรม
และระยะติดตามผลด้านความรู้สึก โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระ

การทดลอง	n	Mean	S.D.	df	t
หลังใช้ชุดกิจกรรม	45	28.51	2.20	44	2.54
ระยะติดตามผล	45	28.76	2.15		

จากตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนหลังใช้ชุดกิจกรรม
แนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลองระยะหลังการใช้ชุดกิจกรรม
แนะแนว และระยะติดตามผลด้านความรู้สึก เป็นเวลา 3 สัปดาห์ พบว่านักเรียนมีเจตคติในการเรียน
วิชานาฏศิลป์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
เจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลองระยะหลังใช้ชุดกิจกรรม
และระยะติดตามผลด้านพฤติกรรม โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระ

การทดลอง	n	Mean	S.D.	df	t
หลังใช้ชุดกิจกรรม	45	28.69	1.95	44	3.16
ระยะติดตามผล	45	29.02	1.92		

จากตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนหลังใช้ชุดกิจกรรม
แนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลองระยะหลังการใช้ชุดกิจกรรม
แนะแนว และระยะติดตามผลด้านความพฤติกรรม เป็นเวลา 3 สัปดาห์ พบว่านักเรียนมีเจตคติใน
การเรียนวิชานาฏศิลป์ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกลุ่มเดียว วัดก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design) ซึ่งผู้วิจัยขอสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัยมีดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ภายหลังการทดลองและระยะติดตามผล

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 225 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster sampling) จากนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ต่ำ 1 ห้องเรียน จำนวน 45 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มตัวอย่าง

2) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามเป้าหมายและขอบข่ายของการแนะแนว ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวจำนวน 8 กิจกรรม

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ก่อนการทดลอง ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ มีจำนวน 30 ข้อ โดยวัดองค์ประกอบด้านความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมตามนิยามปฏิบัติการของตัวแปร โดยลักษณะของข้อคำถามมีทั้งข้อความทางบวกและทางลบ แล้วบันทึกไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

2) ระหว่างการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับกลุ่มตัวอย่าง เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที

3) หลังการทดลอง ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์อีกครั้ง จากนั้นนำแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ แล้วบันทึกคะแนน เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest) แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ

4) ภายหลังจากการทดลองเสร็จสิ้นเป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์อีกครั้ง โดยนำผลคะแนนที่ได้นำมาเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ก่อนการทดลองกับระยะติดตามผล

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยการใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ และใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2) นำคะแนนแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างมาหาวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ระหว่างคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest) กับคะแนนหลังการทดลอง (Posttest) และระหว่างคะแนนหลังการทดลอง (Posttest) กับคะแนนภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว (Follow up) ของกลุ่มตัวอย่าง โดยการทดสอบค่าที (t-test dependent)

1.3 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร มีผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1.3.1 หลังจากนักเรียนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ที่สร้างขึ้น นักเรียนมีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ทั้ง 3 ด้าน สูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3.2 ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ เป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ไม่แตกต่างกัน

2. อภิปรายผล

จากการวิจัยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว 2) เปรียบเทียบเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการทดลองและระยะติดตามผล ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 หลังจากนักเรียนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ที่สร้างขึ้น นักเรียนมีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ทั้ง 3 ด้าน สูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์เพิ่มขึ้น ซึ่งผู้วิจัยมีการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 2) ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ 3) ขั้นสรุปสาระชีวิต และ 4) ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ เพื่อให้ นักเรียนได้เสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ โดยก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ค่อนข้างต่ำ เนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ เช่น ไม่ชอบรำ รู้สึกเมื่อย ทำรำยากทำไม่ได้ หากเป็นนักเรียนชายรำก็จะถูกมองว่าเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ โดยจากการสำรวจปัญหาเบื้องต้นสรุปได้ว่าน่าจะเป็นผลมาจากนักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ที่ไม่ถูกต้อง

ซึ่งแสดงออกมาในการที่เบื่อหน่ายไม่อยากเรียน ส่งงานช้า ส่งผลให้นักเรียนมีความคิด ความรู้สึกที่ไม่ดีต่อวิชาอนุศิลป์ ทำให้มีผลต่อพฤติกรรมในทางที่ไม่เหมาะสม ซึ่งอาจส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งหลังจากที่นักเรียนได้ทำกิจกรรมแนะแนว นักเรียนได้ให้ความร่วมมือ ตั้งใจที่จะร่วมปฏิบัติทุกกิจกรรมตลอดระยะเวลา 4 สัปดาห์ 8 กิจกรรมเป็นอย่างดี นักเรียนมีความชื่นชอบ ในการร่วมกิจกรรมแนะแนว เนื่องจากมีกิจกรรมที่หลากหลาย นักเรียนได้วิเคราะห์และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จากการสังเกตพบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างชอบกิจกรรมแนะแนวในทุกกิจกรรม เนื้อหาของกิจกรรมเน้นการพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชาอนุศิลป์ ซึ่งมีทั้งกิจกรรมกลุ่ม การอภิปราย เกม บทบาทสมมติ ทำให้นักเรียนเข้าใจกิจกรรมและได้ดี ซึ่งทำให้บรรยากาศ ในการจัดกิจกรรมรายวัน นักเรียนกล้าที่จะแสดงออก มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน จึงมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม

ผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของวรฉัตร ไตรทิพย์ (2552, น. 64) ที่ศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านถนน(ประสมทรัพย์ประชานุกูล 1) จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมมีพฤติกรรมต่อส่วนรวมสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลงานวิจัยของกรรมสิทธิ์ อุทธารนิช (2556, น. 60) ที่ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองขอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 4 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองขอน ที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งสอดคล้องกับ รุ่งรวี คำเหมือน (2557, น. 34) ที่ศึกษาเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความซื่อสัตย์ต่อส่วนรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านอาบช้าง ตำบลกุดคินจี อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าคะแนนความซื่อสัตย์ต่อส่วนรวมหลังการทดลองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านอาบช้าง ตำบลกุดคินจี อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์ต่อส่วนรวมสูงกว่าคะแนนดังกล่าวก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยนี้ ได้ช่วยสนับสนุนว่าชุดกิจกรรมแนะแนว ซึ่งเป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบไปด้วยกิจกรรมแนะแนวหลายกิจกรรม โดยการสร้างขึ้นมาเพื่อต้องการพัฒนา ป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาต่างๆของผู้รับบริการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทั้งในด้านการศึกษาด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม ซึ่งหากดำเนินการสร้างตรงตามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการพัฒนา

ป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาของผู้รับบริการ อีกทั้งเป็นกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพที่ช่วยในการสร้างเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ให้นักเรียนฝึกการใช้สถานการณ์จำลอง ให้โอกาสนักเรียนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งมีสื่อที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายในการทำกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์มากขึ้น

2.2 ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์เป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ไม่แตกต่างกัน

หลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติ ในการเรียนวิชานาฏศิลป์ บรรยากาศในการเรียน นักเรียนมีความผ่อนคลาย กล้าแสดงความคิดเห็น มีความภาคภูมิใจในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ไม่รู้สึกเบื่อหน่าย มีความสุขในการเรียน ให้ความร่วมมือในการเรียนวิชานาฏศิลป์ดีกว่าที่ผ่านมา นักเรียนได้ซึมซับ และเห็นคุณค่าของการเรียนวิชานาฏศิลป์ เกิดรู้สึกภาคภูมิใจ มีความพยายามในการเรียน การส่งงานที่ตรงเวลามากขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะกิจกรรมแนะแนวที่นำมาใช้มีความหลากหลายตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถที่แตกต่างกัน ไปของนักเรียน จึงส่งผลให้นักเรียนมีความอยากเรียนวิชานาฏศิลป์เพิ่มขึ้น ซึ่งเทคนิคต่างๆ ได้แก่ เกม บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง การอภิปรายกลุ่ม การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และมีการสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมต่างๆ ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความคิด ความรู้สึก และมีแนวโน้ม ในการแสดงพฤติกรรมที่ดีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ และ อีกทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริพันธ์ โรจนุตมะ (2541, น. 65) และประภัสรา โลहनันทชัย (2548, น. 106) พบว่าการที่จัดกิจกรรมมีหลายเทคนิค ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม การสนทนา การระดมสมอง การอภิปราย เกมต่างๆ นักเรียนจะสนใจมากที่สุด ทำให้เกิดความสนิทสนมคุ้นเคยและปฏิบัติกิจกรรมอย่างเต็มที่ ทุกคน โดยผู้เรียนไม่รู้ตัว สอดคล้องกับยุทธวิธีในการเปลี่ยนทัศนคติของ จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิ์วัฒน์ (2547, น. 238) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมโดยการปฏิบัติจริง (Active Participation) มีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนทัศนคติ ความเชื่อ เจตจำนง และพฤติกรรมได้มากกว่าการมีส่วนร่วมเฉยๆ โดยไม่ได้ทำอะไรเลย (Passive participation) ตัวอย่างการพบปะสังสรรค์กับบุคคลอื่น การมีส่วนร่วมในการแสดงพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การร่วมอภิปราย การร่วมแสดงบทบาท การมีส่วนร่วมดังกล่าวทำให้บุคคลได้มีประสบการณ์โดยตรง มีความเชื่อถือข้อมูลที่ได้รับใหม่ เกิดความเชื่อมั่นในสิ่งที่ตนรู้ ฉะนั้นการมีส่วนร่วมในทางปฏิบัติจึงนับเป็นยุทธวิธีที่คืออย่างหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และสอดคล้องกับ ทอดดี และเบอร์ตัน (Youngue; Toddy; Burton, 1981, p. 369 อ้างถึงใน ชัญญา บุญรักษ์ 2556, น. 119) กล่าวว่า “การสอนแบบให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง จะช่วยให้วุฒิภาวะของนักเรียนเพิ่มได้มากกว่าวิธีสอนในชั้นเรียน” ซึ่งนักเรียนสามารถสำรวจ วิเคราะห์ รู้จักและเข้าใจตนเอง จึงส่งผลให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีในการเรียนวิชานาฏศิลป์ แม้ระยะเวลาจะผ่านไป 3 สัปดาห์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ

วรรณนิศา ปลอดโปรง (2555, น. 80) ทำการวิจัย ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปทุมวัน พบว่า ในระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลนักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ พรรณพิศ จันทสุวรรณ (2555, น. 64) ที่ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหูแร่ จังหวัดสงขลา พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงหลังการทดลองและระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติธารณ์ บุปผาเดช (2556, น. 84) ที่ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมเพื่อพัฒนา ความเอื้ออาทรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจีเหล็กเขี้ยวไพรวัลย์วิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าคะแนนความเอื้ออาทรภายหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง กับคะแนนดังกล่าว ในระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

จากผลดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ในระยะติดตามผลเป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

3.1.1 ผู้สอนต้องศึกษาทำความเข้าใจรายละเอียดคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ และรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจน และมีการทดลองฝึกปฏิบัติ รวมถึงมีการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนการใช้ชุดกิจกรรม

3.1.2 ผู้สอนควรเน้นให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมตามกระบวนการครบทั้ง 4 ขั้นตอน เนื่องจากทุกขั้นตอนมีความสำคัญที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ในระดับอื่นๆ เช่น ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.2.2 ควรศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์กับนักเรียนที่มีสภาพปัจจัยภายนอกแตกต่างกัน เช่นสภาพแวดล้อม สังคม สภาพเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน แล้วนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2546). *การเรียนรู้แบบองค์รวม*. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- _____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมสิทธิ อุทธาณิช. (2556). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองขอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กาญจนบุรี เขต 4. (การศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).*
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย.
- กัลญา สุขเจริญประเสริฐ. (2556). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชา
ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๒๑
(บ้านลำเหย) สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4.
(การศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).*
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- กุลวดี โสธรจิตต์. (2556). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมเจตคติที่ดีต่ออาชีพอิสระของ
วัยรุ่นสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- เกียรติพงษ์ มลิณทานุช. (2556). *เจตคติต่อการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสู่ประชาคมอาเซียน
ของประชาชนในพื้นที่เขตราษฎร์ กรุงเทพมหานคร. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ขนิษฐา ไพโรจน์. (2544). *ทัศนคติที่มีต่อการเรียนนันทนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).* มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

- จารุวรรณ แสงสว่าง. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตวิทยาเชิงบวก ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผดุงปัญญา จังหวัดตาก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จำเนียร ช่วงโชติ. (2532). จิตวิทยาการรับรู้และการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิ์วัฒน์. (2547). ทักษะคิด ความเชื่อ และพฤติกรรม: การวัด การพยากรณ์ และการเปลี่ยนแปลง. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- จิราภรณ์ ชมบุญ. (2553). ผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงทางจิตและพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงหลังได้รับโปรแกรมพฤติกรรมศาสตร์ เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคอย่างถูกสุขลักษณะ และพฤติกรรมการออกกำลังกายที่เหมาะสมของเด็กที่เป็นโรคอ้วน โรงพยาบาลหัวเฉียว กรุงเทพมหานคร. พฤติกรรมศาสตร์, 19(1), 76-90.
- จิราภรณ์ ศักดิ์แก้ว. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต. การศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จิรารัตน์ เรียวแรง. (2553). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อพฤติกรรมการควบคุมตนเองในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลประทานวิทยา จังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ช่อลัดดา ขวัญเมือง. (2541). กิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒนา.
- ชญญา บุญรักษ์. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ชัยงค์ ขามรัตน์. (2535). เจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่มีต่อการเรียนวิชาเอกพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- จูปณี ศรีสุคนธ์รัตน์. (2546). ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบต่อเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

- ณัฐพล เจริญรุ่งมาลา. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมเจตคติทางเพศที่เหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพานพิทยาคม จังหวัดเชียงราย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ทิสนา เขมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2548). องค์การและการบริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: เอส. อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2542). การวัดเจตคติ. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นิตยา อุททการ. (2552). การใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสันป่าตองพิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- นิติธารณ์ บุปผาเดช. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมเพื่อพัฒนาความเอื้ออาทรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจี้เหล็กเขียวไพรวลัยวิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- บุศรา จิตวรรณ. (2552). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์สร้างสรรค์. (ปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- บุษกร พรหมหล้าวรรณ. (2549). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT. (ปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- บุษกร สุวรรณรัตน์. (2554). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ จังหวัดสงขลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- ปนัดดา ระดาฉาย. (2548). ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเหตุผลและอารมณ์ต่อเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแกววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 (การศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ประดิพันธ์ อุปรมย์. (2544). การพัฒนาความรับผิดชอบของเด็ก. (พิมพ์ครั้งที่ 18). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ประภัสรา โลहनันทชัย . (2548). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). ทศนคติ: การเปลี่ยนแปลงการวัด และพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ปราณี रामสูตร. (2542). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ปัทฉณีย์ เมฆศรีสุวรรณต์. (2555). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการรำ และเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปปา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม
- ปานจันทร์ แสงสวาสดี. (2556). การสืบสานนาฏศิลป์ไทยของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- เป็นไท เทวินทร์. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก จังหวัดเชียงใหม่. (การศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2545). คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับ EQ. วารสารพฤติกรรมศาสตร์ 1. (สิงหาคม), 15-17.มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี.
- ฝ่ายวิชาการ สำนักพิมพ์ประสานมิตร. (2555). นาฏศิลป์. กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.

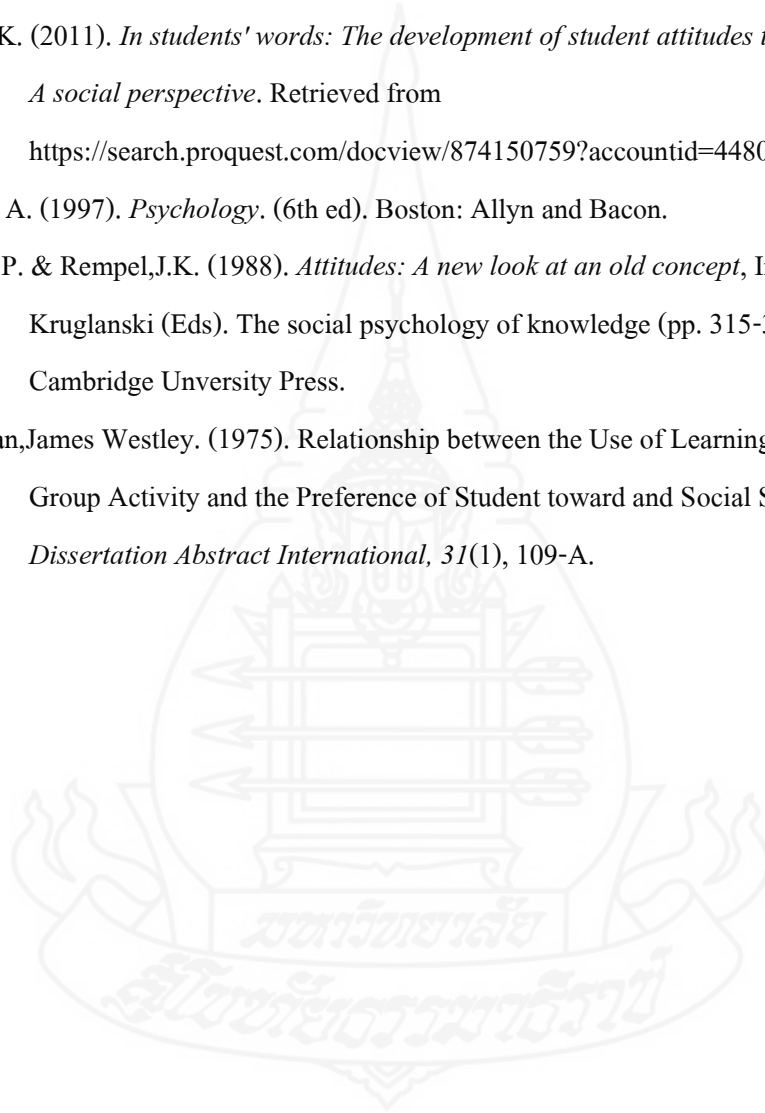
- พรรณพิศ จันทสุวรรณ. (2555). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหุแร่ จังหวัดสงขลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พรสวรรค์ ภัทรบรรพต. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในเด็ก กลุ่มด้อยโอกาสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23 จังหวัดพิษณุโลก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พชชา สุวรรณพาณิชย์. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ ของนักเรียนช่วง ชั้นที่ 2 โรงเรียนสุเหร่าบางมะเขือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. (ปริญญาานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พิมพ์รัชต์ เรื่องภิญโญ. (2542). การเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคแม่แบบกับการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อทัศนคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชวินิต กรุงเทพมหานคร. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พิมพ์รัตน์ ขุนแก้ว. (2548). การสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาสุขภาพกายของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2. (สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ภัทรพร ชมพูนุช. (2550). ผลการฝึกเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในคุณค่าของสิ่งทีร่อยของนักเรียนวัยรุ่นที่มีจิตลักษณะแตกต่างกันด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- มลิวรรณ นิรมลพิศาล. (2539). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสีกัน กรุงเทพมหานคร. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- มะลิวัลย์ ปัทมะ. (2551). การพัฒนาเจตคติและความสามารถทางนาฏศิลป์ของนักเรียน ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคแม่แบบผสมผสาน การวิจัยเชิงทดลองแบบอนุกรม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- รัตนา มณีสิน. (2540). *สุนทรียะทางนาฏศิลป์ไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปีพ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ราตรี ประชุมพันธ์. (2551). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองไร่ จังหวัดยโสธร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- รุ่งรวี คำเหมือน. (2557). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์ต่อส่วนรวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านออบช้าง ตำบลกุดดินจี่ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู*. (การศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- รุจินันท์ ภาศักดิ์. (2553). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้นิทานกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- เรณู โกศินานนท์. (2545). *สืบสานนาฏศิลป์ไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เรณู โกศินานนท์. (2548). *นาฏศิลป์*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เรียม ศรีทอง. (2545). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน*. กรุงเทพฯ: เบิร์ดเฮ็ดดูเคชั่น.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ลัดดาวรรณ ณ ระนอง. (2544). *การแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม*. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการแนะแนว*. หน้าที่ 12,. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรรณตร์ ไตรทิพย์. (2552). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านถนน(ประสมทรัพย์ประชานุกูล 1) จังหวัดบุรีรัมย์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- วรรณนิสา ปลอดโปร่ง. (2555). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้
ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปทุมวัน. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
วารภรณ์ ชานี. (2552). ผลการใช้กิจกรรมโครงการที่มีต่อการพัฒนาชิ้นงานสร้างสรรค์และเจตคติ
ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้งานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัด โศกทอง (บวรวิทยา) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วัชร ทรัพย์มี. (2531). การแนะแนวในโรงเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
วิมลศรี อุปรมย์. (2553). นาฏกรรมและการละคร. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ศักดิ์ สุนทรเสนี. (2531). เจตคติ. กรุงเทพฯ: ดี.ดี. บู้คสโตร์.
ศิริพันธ์ โรจนตมะ. (2541). ค่ายภาษาอังกฤษกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้
ภาษาอังกฤษและเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียน.
(สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- สมร ทองดี และปราณี रामสูต. (2545). แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว. ใน *ประมวลสาระ
ชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว*. หน่วยที่ 9-15. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). *แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- สำราญ วงศ์ขวัญ. (2558). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการควบคุมตนเองของผู้ต้องขัง
เรือนจำกลางบางขวาง. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุพล บุตรปาน. (2551). การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพโดยการจัดการเรียนรู้เชิง
ประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความรู้ เจตคติและทักษะอาชีพช่างเชื่อมโลหะ ของนักเรียน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขางานเชื่อมโลหะ วิทยาลัยเทคนิคเลย
จังหวัดเลย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- สุพัตรา เขียวหวาน. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเขมาภิถาราม จังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุภาวดี ทศมี. (2556). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวบูรณาการคุณธรรมในระดับชั้น 5 ที่มีต่อการพัฒนาความซื่อตรงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุมนมาลย์ นิ่มเนติพันธ์. (2537). การละครไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุมาลี โชติชุ่ม. (2544). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเชาว์อารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการสอนตามคู่มือครู. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- สุมิตร เทพวงษ์. (2548). นาฏศิลป์ไทยสำหรับครูประถมศึกษา-อุดมศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์.
- แสงเดือน ทวีสิน. (2545). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยเส็ง.
- อมรา กล้าเจริญ. (2535). สุนทรียนาฏศิลป์ไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อังคณา เกตุจันทร์. (2555). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียน เรื่อง การสร้างคำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างวิธีสอนโดยใช้ปริศนาร้อยกรองกับเกม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.
- อัญญา มุกดาสนิท. (2545). เจตคติต่อคอมพิวเตอร์ของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาในเขตจังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- อาภรณ์ และจาดุรงค์ มนตรีศาสตร์. (2525). นาฏศิลป์เพื่อการศึกษาเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: องค์การค้าของคุรุสภา.
- อารีรัตน์ หมั่นหาทรัพย์. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการออกนอกกระบบ และความจงรักภักดีต่อองค์กรของบุคลากรสายสนับสนุน โรงพยาบาลศิริราช. (การค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

- Brown, M. J. (1996). *Student attitude toward instrumental music education during the first year of instruction*. Retrieved from <https://search.proquest.com/docview/304284684?accountid=44806>
- Howell. (1973). *“TULSAPAS”: Anatomy of A Learning Package, “American Education”*. Englewood Cliffs, New Jersey: Educational Technology.
- Kelly, D. K. (2011). *In students' words: The development of student attitudes toward mathematics A social perspective*. Retrieved from <https://search.proquest.com/docview/874150759?accountid=44806>
- Lefton, L. A. (1997). *Psychology*. (6th ed). Boston: Allyn and Bacon.
- Zanna, M.P. & Rempel, J.K. (1988). *Attitudes: A new look at an old concept*, In D. BarTal & A.W. Kruglanski (Eds). *The social psychology of knowledge* (pp. 315-334). Cambridge: Cambridge University Press.
- Mc Colman, James Westley. (1975). *Relationship between the Use of Learning Activity Packages, Group Activity and the Preference of Student toward and Social Study Course*. *Dissertation Abstract International*, 31(1), 109-A.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. ชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ
ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน
วุฒิการศึกษา | อาจารย์พัชณีพร สมานมิตร
ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
หัวหน้างานแนะแนว
โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม
วท.ม (จิตวิทยาคลินิก) |
| 2. ชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ
สถานที่ทำงาน
ตำแหน่ง

วุฒิการศึกษา | อาจารย์ณิชา แก้วนิษฐ์
โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน
ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
หัวหน้างานแนะแนว
กศ.บ. วิทยาศาสตร์ |
| 3. ชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ
สถานที่ทำงาน
ตำแหน่ง

วุฒิการศึกษา | อาจารย์ตามพงษ์ วงษ์จันทร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
นักแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ค.บ. (การศึกษาปฐมวัย)
ศษ.ม. (การแนะแนว) |
| 4. ชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ
สถานที่ทำงาน
ตำแหน่ง
วุฒิการศึกษา | อาจารย์ ดร.ขวัญษา เอกจิตต์
โรงเรียนสุเหร่าทางควาย
ครูวิทยฐานะชำนาญการ
ปริญญาตรี ศษ.บ. (นาฏศิลป์ไทยศึกษา)
ปริญญาโท พธ.ม. (บริหารการศึกษา)
ปริญญาเอก พธ.ค. (พุทธบริหารการศึกษา) |

ภาคผนวก ข

แบบประเมินความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

โครงสร้างแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

1. เจตคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อวิชานาฏศิลป์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ด้านความคิดที่มีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ หมายถึง การคิดว่าวิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่มีคุณค่า ควรแก่การอนุรักษ์ ไม่ใช่วิชาที่ยากและล้าสมัย คิดว่าการเรียนวิชานาฏศิลป์มีประโยชน์สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมต่างๆ เป็นวิชาที่ทำให้มีความคิดสร้างสรรค์ คิดว่าการเรียนวิชานาฏศิลป์ทำให้เป็นคนกล้าแสดงออก มีความกระตือรือร้น

1.2 ด้านความรู้สึกที่มีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ หมายถึง ความสนใจ ความรู้สึกภูมิใจของนักเรียนในการเรียนวิชานาฏศิลป์ที่สามารถเรียนได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง ความรู้สึกชอบ รู้สึกตื่นเต้น มีความสุขในการเรียนวิชานาฏศิลป์

1.3 ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในการเรียนวิชานาฏศิลป์ หมายถึง นักเรียนมีความตั้งใจ ทำงานที่ได้รับมอบหมายส่งตามกำหนด ไม่ขาดเรียนวิชานาฏศิลป์ มีการฝึกปฏิบัติทำอย่างสม่ำเสมอ และนักเรียนเต็มใจช่วยเหลือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชานาฏศิลป์

2. ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเน้นการพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ประกอบด้วยกิจกรรม 8 กิจกรรม โดยกิจกรรมที่จัด ใช้วิธีการต่างๆ เช่น การอภิปราย เกม บทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง เพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ มีการดำเนินกิจกรรมตามวงจรการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน (four phases of the learning cycle/ERGA) ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experiencing) ขั้นที่ 2 ขั้นสะท้อนกลับการรับรู้ (Reflecting) ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปสาระชีวิต (Generalizing) ขั้นที่ 4 ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ (Applying)

3. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร

แบบประเมินความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

พิจารณาแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

คำชี้แจง : แบบประเมินวัดความตรง (IOC) ของเครื่องมือวิจัยเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร” เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อข้อความมีความเหมาะสมในการ นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะทำให้การประเมินความเที่ยงตรงในตอนที่ 2 โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความตรง

- +1 = แน่ใจว่าคำถามวัดตรงกับนิยามปฏิบัติการ
 0 = ไม่แน่ใจว่าคำถามวัดตรงกับนิยามปฏิบัติการ
 -1 = แน่ใจว่าคำถามวัดไม่ตรงกับนิยามปฏิบัติการ

ข้อที่	ข้อคำถาม	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
องค์ประกอบที่ 1 ด้านความคิดที่มีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์					
1	วิชานาฏศิลป์ทำให้ฉันมีความเชื่อมั่นในตนเอง				
2	การบ้านวิชานาฏศิลป์มีเนื้อหาที่ยาก ซ้ำซ้อน				
3	วิชานาฏศิลป์มีประโยชน์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมต่างๆ ได้				
4	วิชานาฏศิลป์เหมาะสมกับผู้หญิงเท่านั้นผู้ชายควรเรียนวิชาอื่นมากกว่า				
5	วิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออก				
6	การเรียนวิชานาฏศิลป์ไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้				
7	วิชานาฏศิลป์มีคุณค่าในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย				
8	วิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่ล้าสมัย				
9	การเรียนวิชานาฏศิลป์ทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์				
10	วิชานาฏศิลป์ไม่เหมาะกับเยาวชนรุ่นใหม่				

ข้อที่	ข้อความ	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
องค์ประกอบที่ 2 ด้านความรู้สึกรู้สึกที่มีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์					
11	ฉันรู้สึกใจเมื่อทำกิจกรรมในวิชานาฏศิลป์สำเร็จ				
12	เมื่อฉันเรียนนาฏศิลป์แล้วจะรู้สึกเครียด				
13	ฉันภูมิใจที่ได้เรียนวิชานาฏศิลป์				
14	ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายเมื่อถึงคาบเรียนวิชานาฏศิลป์				
15	ในคาบเรียนวิชานาฏศิลป์ฉันตั้งใจที่จะปฏิบัติท่ารำ				
16	ฉันรู้สึกสบายใจที่ไม่ต้องเรียนวิชานาฏศิลป์				
17	ฉันชอบวิชานาฏศิลป์มากกว่าวิชาอื่นๆ				
18	ฉันเงินอายุที่ผู้ชายเรียนวิชานาฏศิลป์				
19	ฉันมีความสุขเมื่อได้เรียนวิชานาฏศิลป์				
20	ฉันรู้สึกตื่นเต้นเวลาได้ต่อท่ารำเพลงใหม่ในวิชานาฏศิลป์				
องค์ประกอบที่ 3 ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในการเรียนวิชานาฏศิลป์					
21	ฉันตั้งใจเรียนเมื่อถึงชั่วโมงเรียนวิชานาฏศิลป์				
22	ฉันมักนอนหลับในวิชานาฏศิลป์				
23	ฉันพยายามฝึกปฏิบัติท่ารำอย่างสม่ำเสมอ				
24	ฉันไม่อยากมาโรงเรียนเมื่อถึงวันที่มีเรียนวิชานาฏศิลป์				
25	ฉันจะอาสาช่วยเหลือเวลาที่มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์				
26	ฉันคุยกับเพื่อนตลอดเวลาเมื่อเรียนวิชานาฏศิลป์				
27	ฉันจะไม่ขาดเรียนวิชานาฏศิลป์เลยถ้าไม่มีเหตุจำเป็น				
28	เมื่อถึงคาบเรียนวิชานาฏศิลป์ฉันมักขึ้นห้องเรียนช้า				
29	ฉันส่งงานที่ได้รับมอบหมายในวิชานาฏศิลป์ตรงตามกำหนดเวลา				
30	ฉันมักเหม่อลอยเมื่อเรียนวิชานาฏศิลป์				

ภาคผนวก ค

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาแบบวัด

ตารางแสดงความสอดคล้องของแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

แบบวัดข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ				IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	
1. วิชานาฏศิลป์ทำให้ฉันมีความเชื่อมั่นในตนเอง	1	1	1	1	1
2. การบ้านวิชานาฏศิลป์มีเนื้อหาที่ยากซับซ้อน	1	1	1	1	1
3. วิชานาฏศิลป์มีประโยชน์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมต่างๆได้	1	1	1	1	1
4. วิชานาฏศิลป์เหมาะสมกับผู้หญิงเท่านั้น ผู้ชายควรเรียนวิชาอื่นมากกว่า	1	0	1	1	0.75
5. วิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออก	1	1	1	1	1
6. การเรียนวิชานาฏศิลป์ไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	1	0	1	1	0.75
7. วิชานาฏศิลป์มีคุณค่าในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย	1	1	1	1	1
8. วิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่ล้ำสมัย	1	1	1	1	1
9. การเรียนวิชานาฏศิลป์ทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์	1	1	1	1	1
10. วิชานาฏศิลป์ไม่เหมาะกับเยาวชนรุ่นใหม่	1	1	1	1	1
11. ฉันรู้สึกใจเมื่อทำกิจกรรมในวิชานาฏศิลป์สำเร็จ	1	1	1	1	1
12. เมื่อฉันเรียนนาฏศิลป์แล้วจะรู้สึกเครียด	1	1	1	1	1
13. ฉันภูมิใจที่ได้เรียนวิชานาฏศิลป์	1	0	1	1	0.75
14. ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายเมื่อถึงคาบเรียนวิชานาฏศิลป์	1	0	1	1	0.75
15. ในคาบเรียนวิชานาฏศิลป์ฉันตั้งใจที่จะปฏิบัติท่าว่า	1	1	1	1	1

แบบวัดข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ				IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	
16. ฉันรู้สึกสบายใจที่ไม่ต้องเรียนวิชานาฏศิลป์	1	1	1	1	1
17. ฉันชอบวิชานาฏศิลป์มากกว่าวิชาอื่นๆ	0	1	1	1	0.75
18. ฉันเงินอวยที่ผู้ชายเรียนวิชานาฏศิลป์	1	1	1	1	1
19. ฉันมีความสุขเมื่อได้เรียนวิชานาฏศิลป์	1	1	1	1	1
20. ฉันรู้สึกตื่นเต้นเวลาได้ต่อทำรำเพลงใหม่ในวิชานาฏศิลป์	1	1	1	1	1
21. ฉันตั้งใจเรียนเมื่อถึงชั่วโมงเรียนวิชานาฏศิลป์	1	1	1	1	1
22. ฉันมักนอนหลับในวิชานาฏศิลป์	1	0	1	1	0.75
23. ฉันพยายามฝึกปฏิบัติทำอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1	1
24. ฉันไม่อยากมาโรงเรียนเมื่อถึงวันที่มีเรียนวิชานาฏศิลป์	1	1	1	1	1
25. ฉันจะอาสาช่วยเหลือเวลาที่มีกิจกรรมที่เกี่ยวกับนาฏศิลป์	1	0	1	1	0.75
26. ฉันคุยกับเพื่อนตลอดเวลาเมื่อเรียนวิชานาฏศิลป์	1	0	1	1	0.75
27. ฉันจะไม่ขาดเรียนวิชานาฏศิลป์เลยถ้าไม่มีเหตุจำเป็น	1	0	1	1	0.75
28. เมื่อถึงคาบเรียนวิชานาฏศิลป์ฉันมักขึ้นห้องเรียนช้า	1	0	1	1	0.75
29. ฉันส่งงานที่ได้รับมอบหมายในวิชานาฏศิลป์ตรงตามกำหนดเวลา	1	1	1	1	1
30. ฉันมักเหม่อลอยเมื่อเรียนวิชานาฏศิลป์	1	1	1	1	1

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัด

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.749	16	.924
2	.883	17	.749
3	.802	18	.802
4	.934	19	.749
5	.802	20	.918
6	.802	21	.802
7	.802	22	.883
8	.749	23	.899
9	.749	24	.749
10	.749	25	.934
11	.883	26	.802
12	.749	27	.749
13	.749	28	.883
14	.883	29	.749
15	.749	30	.934

ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ .98

ภาคผนวก จ

แบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

แบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

คำชี้แจง

แบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์มีทั้งหมด 2 ตอน ได้แก่
ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้น ได้แก่ เพศ
ตอนที่ 2 แบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ จำนวน 30 ข้อ

แบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ฉบับนี้เป็นแบบวัดความคิด ความรู้สึก แนวโน้ม และพฤติกรรมทางด้านพฤติกรรมของนักเรียนในการเรียนวิชานาฏศิลป์ โดยคำตอบของนักเรียนไม่มีถูกและผิด และไม่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนแต่อย่างใด และคำตอบของนักเรียนจะเก็บไว้เป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ ดังนั้น ให้นักเรียนเลือกตอบข้อที่ตรงกับความคิด ความรู้สึก และการกระทำของนักเรียนให้มากที่สุด โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

แบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ ให้ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน

1. เพศ ชาย หญิง

ตอนที่ 2 แบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

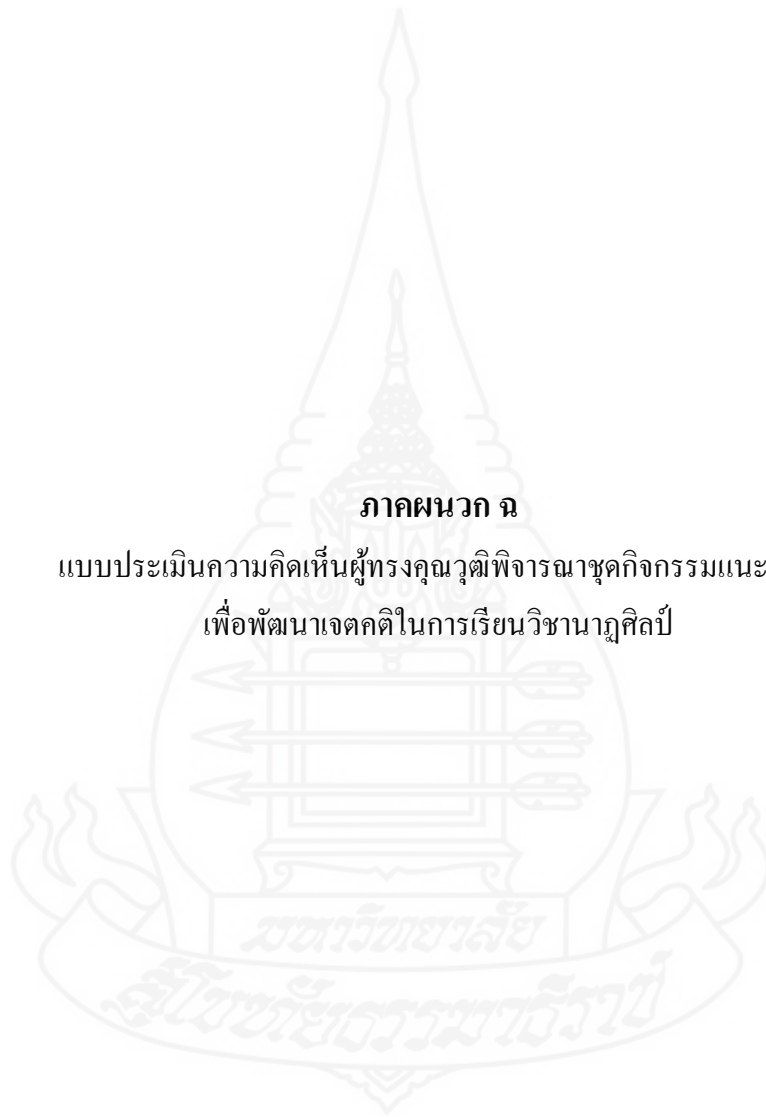
คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุดเพียงระดับเดียว และโปรดทำให้ครบทุกข้อ

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	ด้านความคิด				
1	วิชานาฏศิลป์ทำให้ฉันมีความเชื่อมั่นในตนเอง				
2	การบ้านวิชานาฏศิลป์มีเนื้อหาที่ยาก ซ้ำซ้อน				
3	วิชานาฏศิลป์มีประโยชน์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมต่างๆได้				
4	วิชานาฏศิลป์เหมาะสมกับผู้หญิงเท่านั้นผู้ชายควรเรียนวิชาอื่นมากกว่า				
5	วิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออก				
6	การเรียนวิชานาฏศิลป์ไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้				
7	วิชานาฏศิลป์มีคุณค่าในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย				
8	วิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่ล้าสมัย				
9	การเรียนวิชานาฏศิลป์ทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์				
10	วิชานาฏศิลป์ไม่เหมาะกับเยาวชนรุ่นใหม่				

<u>ด้านความรู้สึก</u>		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
11	ฉันรู้สึกดีใจเมื่อทำกิจกรรมในวิชานาฏศิลป์สำเร็จ				
12	เมื่อฉันเรียนนาฏศิลป์แล้วจะรู้สึกเครียด				
13	ฉันภูมิใจที่ได้เรียนวิชานาฏศิลป์				
14	ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายเมื่อถึงคาบเรียนวิชานาฏศิลป์				
15	ในคาบเรียนวิชานาฏศิลป์ฉันตั้งใจที่จะปฏิบัติท่ารำ				
16	ฉันรู้สึกสบายใจที่ไม่ต้องเรียนวิชานาฏศิลป์				
17	ฉันชอบวิชานาฏศิลป์มากกว่าวิชาอื่นๆ				
18	ฉันเงินอายุที่ผู้ชายเรียนวิชานาฏศิลป์				
19	ฉันมีความสุขเมื่อได้เรียนวิชานาฏศิลป์				
20	ฉันรู้สึกตื่นเต้นเวลาได้ต่อท่ารำเพลงใหม่ในวิชานาฏศิลป์				
<u>ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม</u>		เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	เป็นบางครั้ง	ไม่เคยเลย
21	ฉันตั้งใจเรียนเมื่อถึงชั่วโมงเรียนวิชานาฏศิลป์				
22	ฉันมักนอนหลับในวิชานาฏศิลป์				
23	ฉันพยายามฝึกปฏิบัติท่ารำอย่างสม่ำเสมอ				
24	ฉันไม่อยากมาโรงเรียนเมื่อถึงวันที่มีเรียนวิชานาฏศิลป์				
25	ฉันจะอาสาช่วยเหลือเวลาที่มีกิจกรรมที่เกี่ยวกับนาฏศิลป์				
26	ฉันคุยกับเพื่อนตลอดเวลาเมื่อเรียนวิชานาฏศิลป์				
27	ฉันจะไม่ขาดเรียนวิชานาฏศิลป์เลยถ้าไม่มีเหตุจำเป็น				
28	เมื่อถึงคาบเรียนวิชานาฏศิลป์ฉันมักขึ้นห้องเรียนช้า				
29	ฉันส่งงานที่ได้รับมอบหมายในวิชานาฏศิลป์ตรงตามกำหนดเวลา				
30	ฉันมักเหม่อลอยเมื่อเรียนวิชานาฏศิลป์				

ภาคผนวก จ

แบบประเมินความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาชุดกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

**แบบประเมินความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
พิจารณาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์**

คำชี้แจง : โปรดพิจารณานิยามองค์ประกอบของกิจกรรมที่จะใช้กับงานแนะแนวในโรงเรียน
กรุณาทำเครื่องหมายตามระดับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

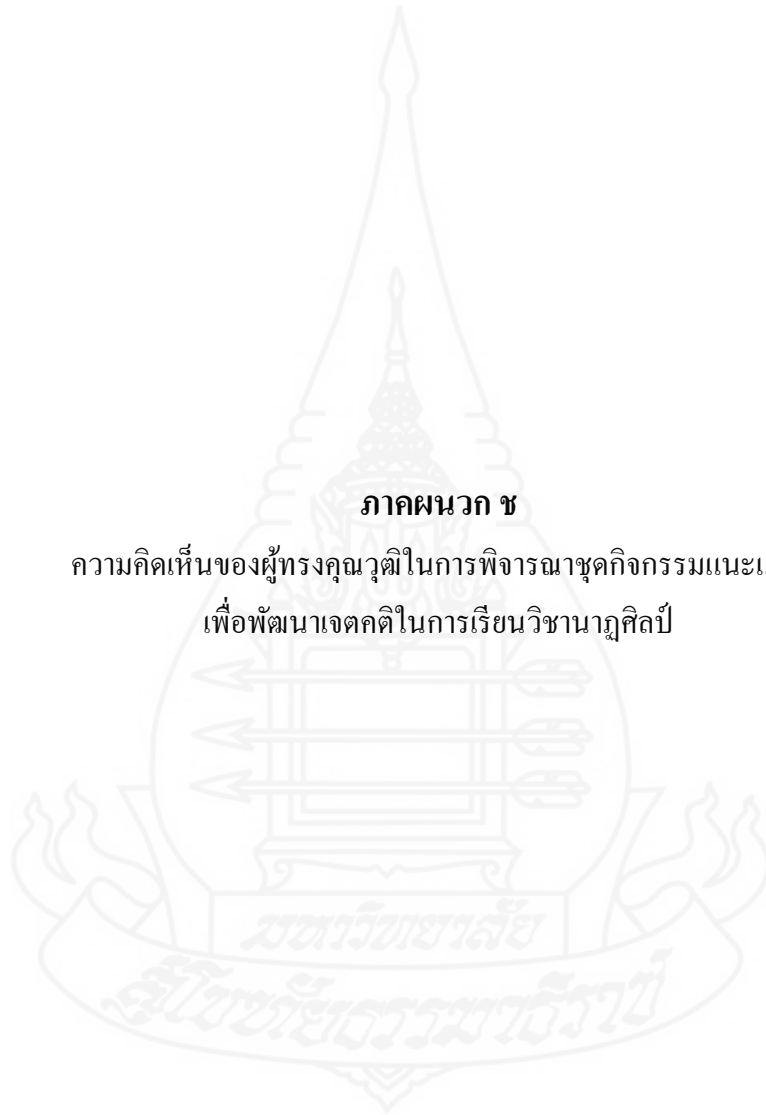
- +1 = แน่ใจว่าคำถามวัดตรงกับนิยามปฏิบัติการ
0 = ไม่แน่ใจว่าคำถามวัดตรงกับนิยามปฏิบัติการ
-1 = แน่ใจว่าคำถามวัดไม่ตรงกับนิยามปฏิบัติการ

ข้อ	วัตถุประสงค์	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1.	<p>ปฐมนิเทศ “ทำทางฉันเธอ”</p> <p>1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเอง และสร้างบรรยากาศที่ดีในการจัดกิจกรรมระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน</p> <p>2. เพื่อให้ให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์และวิธีการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์</p>				
องค์ประกอบที่ 1 ด้านความคิดที่มีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์					
2.	<p>“นาฏศิลป์ล้ำค่า”</p> <p>1. เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียนนาฏศิลป์</p> <p>2. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้ความสำคัญของการเรียนวิชานาฏศิลป์</p>				
3.	<p>“หลากหลาย.....สายบูรณาการ”</p> <p>1. เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของวิชานาฏศิลป์</p> <p>2. เพื่อให้ให้นักเรียนนำประโยชน์จากการเรียนวิชานาฏศิลป์ที่สามารถนำไปบูรณาการกับวิชาอื่นๆได้</p>				

ข้อ	วัตถุประสงค์	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
องค์ประกอบที่ 2 ด้านความรู้สึกที่มีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์					
4.	“ซิด...ซิด...ห่าง...ห่าง” 1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกภูมิใจ และซาบซึ้งในการเรียนวิชานาฏศิลป์ 2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าวิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่สามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ทั้งนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง				
5.	“อนุรักษ์ไว้เถิด” 1. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าในการเรียนวิชานาฏศิลป์ 2. นักเรียนมีความภูมิใจในการแสดงนาฏศิลป์ของชาติ				
องค์ประกอบที่ 3 ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในการเรียนวิชานาฏศิลป์					
6.	“เรียนนาฏศิลป์อย่างไรให้สำเร็จ” 1. เพื่อให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการตั้งใจเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนมีพฤติกรรมมาเรียนวิชานาฏศิลป์อย่างสม่ำเสมอ				
7.	“เก่งอย่างเดียวไม่ช่วยอะไร” เพื่อให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการเรียนวิชานาฏศิลป์ในด้านความรับผิดชอบ ทำงานที่ได้รับมอบหมายส่งตามกำหนด				
8.	ปัจฉิมนิเทศ “เส้นทางสู่ความสำเร็จ” 1. เพื่อให้นักเรียนสรุปสาระประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ 2. เพื่อสำรวจนักเรียนในเรื่องการมีเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์หลังการทำกิจกรรมแนะแนว				

ภาคผนวก ข

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาชุดกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

ตารางแสดงความสอดคล้องของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

กิจกรรมที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ				IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	
1. ปฐมนิเทศ “ท่าทางฉันเธอ”	1	1	1	1	1
2. “นาฏศิลป์ล้ำค่า”	1	1	1	1	1
3. “หลากหลาย.....สายบูรณาการ”	1	1	1	1	1
4. “จิต...จิต...ห่าง...ห่าง”	1	1	1	1	1
5. “อนุรักษ์ไว้เถิด”	1	1	1	1	1
6. “เรียนนาฏศิลป์อย่างไรให้สำเร็จ”	1	1	1	1	1
7. “เก่งอย่างเดียวไม่ช่วยอะไร”	1	1	1	1	1
8. ปัจฉิมนิเทศ “เส้นทางสู่ความสำเร็จ”	1	1	1	1	1

ภาคผนวก ข

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

โครงสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

กิจกรรม ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/วิธีการ
1	ปฐมนิเทศ “ทำทางฉันเธอ”	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเอง และสร้างบรรยากาศที่ดีในการจัดกิจกรรมระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน 2. เพื่อให้ให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์และวิธีการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์	- การอภิปราย - การฝึกปฏิบัติ - เกม - การสร้างความสนใจ
องค์ประกอบที่ 1 ด้านความคิดที่มีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์			
2	“นาฏศิลป์ล้ำค่า”	1. เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียนนาฏศิลป์ 2. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้ความสำคัญของการเรียนวิชานาฏศิลป์	- การอภิปราย - การฝึกปฏิบัติ - การสร้างความสนใจ
3	“หลากหลาย..... สายบูรณาการ”	1. เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของวิชานาฏศิลป์ 2. เพื่อให้ให้นักเรียนนำประโยชน์จากการเรียนวิชานาฏศิลป์ที่สามารถนำไปบูรณาการกับวิชาอื่นๆได้	- การอภิปราย - การฝึกปฏิบัติ - การสร้างความสนใจ
องค์ประกอบที่ 2 ด้านความรู้สึกที่มีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์			
4	“ซิด...ซิด... ห่าง....ห่าง”	1. เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกภูมิใจ และซาบซึ้งในการเรียนวิชานาฏศิลป์ 2. เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าวิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่สามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ทั้งนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง	- การอภิปราย - การฝึกปฏิบัติ - การสร้างการยอมรับ

กิจกรรม ที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/วิธีการ
5	“อนุรักษ์ไว้เถิด”	1. เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นคุณค่าในการเรียนวิชา นาฏศิลป์ 2. นักเรียนมีความภูมิใจในการแสดงนาฏศิลป์ ของชาติ	- การอภิปราย - การฝึกปฏิบัติ - การสร้างการ ยอมรับ
องค์ประกอบที่ 3 ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในการเรียนวิชานาฏศิลป์			
6	“เรียนนาฏศิลป์ อย่างไรให้ สำเร็จ”	1. เพื่อให้ให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการ ตั้งใจเรียน 2. เพื่อให้ให้นักเรียนมีพฤติกรรมมาเรียนวิชา นาฏศิลป์ อย่างสม่ำเสมอ	- การอภิปราย - การฝึกปฏิบัติ - การจดจำการ เปลี่ยนเจตคติ
7	“เก่งอย่างเดียวไม่ ช่วยอะไร”	เพื่อให้ให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการเรียน วิชานาฏศิลป์ในด้านความรับผิดชอบ ทำงานที่ ได้รับมอบหมายส่งตามกำหนด	- การอภิปราย - บทบาทสมมติ - การฝึกปฏิบัติ - การกระทำตาม การชักจูง
8	ปัจฉิมนิเทศ “เส้นทางสู่ ความสำเร็จ”	1. เพื่อให้ให้นักเรียนสรุปสาระประโยชน์จากการ เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียน วิชานาฏศิลป์ 2. เพื่อสำรวจนักเรียนในเรื่องการมีเจตคติของ นักเรียน ที่มีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์หลังการ ทำกิจกรรมแนะแนว	- การอภิปราย - การฝึกปฏิบัติ - การกระทำตาม การชักจูง

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์
กิจกรรมครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศ

ชื่อกิจกรรม “ท่าทางฉันเธอ”

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขนาดของกลุ่ม 45 คน

ระยะเวลา 60 นาที

แนวคิด

การปฐมนิเทศ เป็นการชี้แจงให้ข้อมูลพื้นฐาน และให้แนวทางการปฏิบัติตนในเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน ตลอดจนมีการสร้างสัมพันธภาพที่ดี เพื่อให้ให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีตลอดการทำกิจกรรมแนะแนว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเอง และสร้างบรรยากาศที่ดีในการจัดกิจกรรมระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน
2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์และวิธีการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

อุปกรณ์และสื่อกิจกรรม

1. บัตรภาพรูปนาฏยศัพท์และภาษาท่า ได้แก่ จีบคว่ำ จีบหงาย จีบส่งหลัง จีบปรกข้าง จีบปรกหน้า จีบล่อแก้ว ตั้งวงบน ตั้งวงกลาง ตั้งวงล่าง ประทับเท้า ยกเท้า กระหุ่งเท้า กระดกเท้า ก้าวเท้า ท่ารัก ท่าโกรธ ท่าปฏิเสธ ท่าเดิน ท่าอาย ท่าดีใจ
2. เครื่องเสียง
3. แผ่นเพลง

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง จากนั้นแจ้งนักเรียนในการขอความร่วมมือในการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์
2. ผู้วิจัยแจกแบบสำรวจข้อมูลส่วนตัวให้นักเรียนแต่ละคน

3. ให้นักเรียนหยิบบัตรภาพรูปนาฏยศัพท์และภาษาท่าคนละ 1 ใบ จากนั้นเปิดเพลงให้นักเรียนเดินตามเสียงดนตรี แล้วผู้วิจัยแจ้งให้นักเรียนจับคู่นาฏยศัพท์และภาษาท่าที่เหมือนกัน

ขั้นที่ 2 สะท้อนผลการเรียนรู้

1. นักเรียนแต่ละคู่สอบถามข้อมูลตามแบบสำรวจให้เสร็จภายในเวลา 5 นาทีแล้วรวบรวมส่ง
2. ผู้วิจัยสุ่มหยิบบัตรภาพนาฏยศัพท์และภาษาท่าแล้วให้นักเรียนคู่ที่ออกมาปฏิบัติทำนาฏยศัพท์และภาษาท่าที่นักเรียนได้และบอกข้อมูลของเพื่อนที่ตนเองได้สำรวจมาให้สมาชิกในห้องฟัง

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์จากการทำกิจกรรมในครั้งนี้

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปวัตถุประสงค์จากการทำกิจกรรม ทำทางฉันเธอ และประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมกับชี้แจงวัน เวลา ในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การวัดและประเมินผล

สังเกตจากการมีส่วนร่วม และความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการจับคู่บัตรภาพนาฏยศัพท์และภาษาท่าและการแนะนำตัวของนักเรียน

แบบสำรวจข้อมูลส่วนตัว

♣ ชื่อ..... ♣ ชื่อเล่น.....

☺ วันเกิด.....

👍 วิชาที่ชอบ..... 🙄 วิชาที่ไม่ชอบ.....

กิจกรรมครั้งที่ 2

ชื่อกิจกรรม “นาฏศิลป์ล้ำค่า”

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขนาดของกลุ่ม 45 คน

ระยะเวลา 60 นาที

แนวคิด

นาฏศิลป์เป็นแสดงถึงความเป็นอารยประเทศ บ้านเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองก็ด้วย ประชาชนมีความเข้าใจในศิลปะ เพราะศิลปะเป็นสิ่งมีค่า โดยเฉพาะนาฏศิลป์ ที่สามารถกล่อมเกลาคิดใจหรือโน้มน้าวอารมณ์ไปในทางที่ดี เราจึงควรอนุรักษ์วัฒนธรรมทางนาฏศิลป์ไว้มิให้สูญหาย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียนนาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนรู้ความสำคัญของการเรียนวิชานาฏศิลป์

อุปกรณ์และสื่อกิจกรรม

1. วิดีทัศน์เรื่อง “สารคดีเฉลิมพระเกียรติแด่ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ อัคราภิกษศิลป์ ตอน นาฏศิลป์ไทย และศิลปะการแสดงโขน”
2. วิดีทัศน์เรื่อง “ไร้ราก...ไร้เรา”
3. เครื่องเล่นซีดี

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยแจกกระดาษ ให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น ให้นักเรียนเขียนอธิบายว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการแสดงนาฏศิลป์ที่นักเรียนเคยชมหรือได้เคยร่วมแสดง แล้วสุ่มนักเรียนออกมาอภิปรายหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เรื่อง “สารคดีเฉลิมพระเกียรติแด่ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ อัครราชกุมารี ศิลปิน ดอน นาฏศิลป์ไทย และศิลปะการแสดง โขน” และวีดิทัศน์เรื่อง “ไร้ราก... ไร้เรา”
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาจับฉลากหัวข้อดังต่อไปนี้ 1) คุณค่าของนาฏศิลป์ 2) การอนุรักษ์นาฏศิลป์วัฒนธรรมประจำชาติ 3) อนาคตของนาฏศิลป์
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายในหัวข้อที่จับฉลากได้ ภายในเวลา 10 นาที
5. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอผลงานกลุ่มละ 3 นาที โดยผู้วิจัยชมเชยและให้กำลังใจนักเรียน

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1. ผู้วิจัยถามนักเรียนถึงประโยชน์ในการทำกิจกรรมครั้งนี้
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของนาฏศิลป์ และถามนักเรียนว่านักเรียนจะสืบต่อนาฏศิลป์ได้อย่างไร

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

1. ผู้วิจัยร่วมกันสรุปคุณค่าของนาฏศิลป์ ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมแสดงถึงความ เป็นไทยความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และมีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์และ สืบทอด
2. ผู้วิจัยชี้แจงวัน เวลา ในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม และการแก้ปัญหา
2. สังเกตจากการอภิปรายในห้อง

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์
กิจกรรมครั้งที่ 3

ชื่อกิจกรรม “หลากหลาย...สายบูรณาการ”

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขนาดของกลุ่ม 45 คน

ระยะเวลา 60 นาที

แนวคิด

การนำวิชานาฏศิลป์ มาบูรณาการกับวิชาอื่นๆ โดยวิชานาฏศิลป์มีความสัมพันธ์กับการศึกษาวิชาอื่นๆ เช่น วิชานาฏศิลป์บูรณาการกับวิชาภาษาไทย โดยการนำ บทละครมาโยงใช้ เพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ ความคิด ความสามารถและทักษะที่หลากหลาย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของวิชานาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนนำประโยชน์จากการเรียนวิชานาฏศิลป์ที่สามารถนำไปบูรณาการกับวิชาอื่นๆ ได้

อุปกรณ์และสื่อกิจกรรม

1. บัตรคำ ได้แก่ กลุ่มสาระภาษาไทย กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระสุขศึกษา และพลศึกษา และกลุ่มสาระงานอาชีพและเทคโนโลยี
2. วิดีทัศน์การแสดงโขนพระราชทานเรื่องรามเกียรติ์ ชุด "ศึกอินทรชิต ตอน พรหมาศ"
3. ภาพการแสดงโขน

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

ผู้วิจัยให้นักเรียนดูรูปภาพเกี่ยวกับการแสดงโขน แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่าการรูปภาพการแสดงโขนที่นักเรียนเห็นเป็นการแสดงตอนใด

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งเป็น 7 กลุ่ม กลุ่มละ 6-7 คน จับฉลากบัตรคำ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มควิทัศน์การแสดงโขนพระราชทานเรื่องรามเกียรติ์ ชุด "ศึกอินทรชิต ตอน พรหมาศ"
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าการแสดงที่นักเรียน ได้ชมไปนั้นแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่นักเรียนที่จับบัตรคำได้ไป นำมาบูรณาการในการแสดงนาฏศิลป์เรื่องใดบ้าง โดยกำหนดเวลา 10 นาที
4. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาแสดงความคิดเห็นกลุ่มละ 3 นาที โดยผู้วิจัยชมเชยและให้กำลังใจนักเรียน

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

ผู้วิจัยร่วมกันสรุปประโยชน์จากการเรียนวิชานาฏศิลป์และการนำวิชานาฏศิลป์ไปบูรณาการกับวิชาอื่นๆได้ เช่น

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นำมาบูรณาการทางด้านวรรณคดีไทยที่ทำให้ผู้แสดงและผู้ชมเข้าใจเรื่องราวมากขึ้น
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ นำมาบูรณาการในด้านจำนวนผู้แสดงการนับจังหวะดนตรีการคำนวณพื้นที่ในการจัดเวที
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ นำมาบูรณาการในด้านแสง สี เสียง ในด้านการนำหลักการทางวิทยาศาสตร์มาใช้เช่นการหักเหของแสง
4. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นำมาบูรณาการในการสอดแทรก วัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ของแต่ละท้องถิ่น
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ นำมาบูรณาการในด้านการพูด การเขียน เพื่อให้ชาวต่างชาติได้เข้าใจการแสดงนาฏศิลป์
6. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา นำมาบูรณาการในด้านการเคลื่อนไหวต่างๆ ของร่างกาย การตัดมือ ตัดแขน และการรักษาสุขภาพให้แข็งแรงเพื่อให้พร้อมกับการแสดงนาฏศิลป์

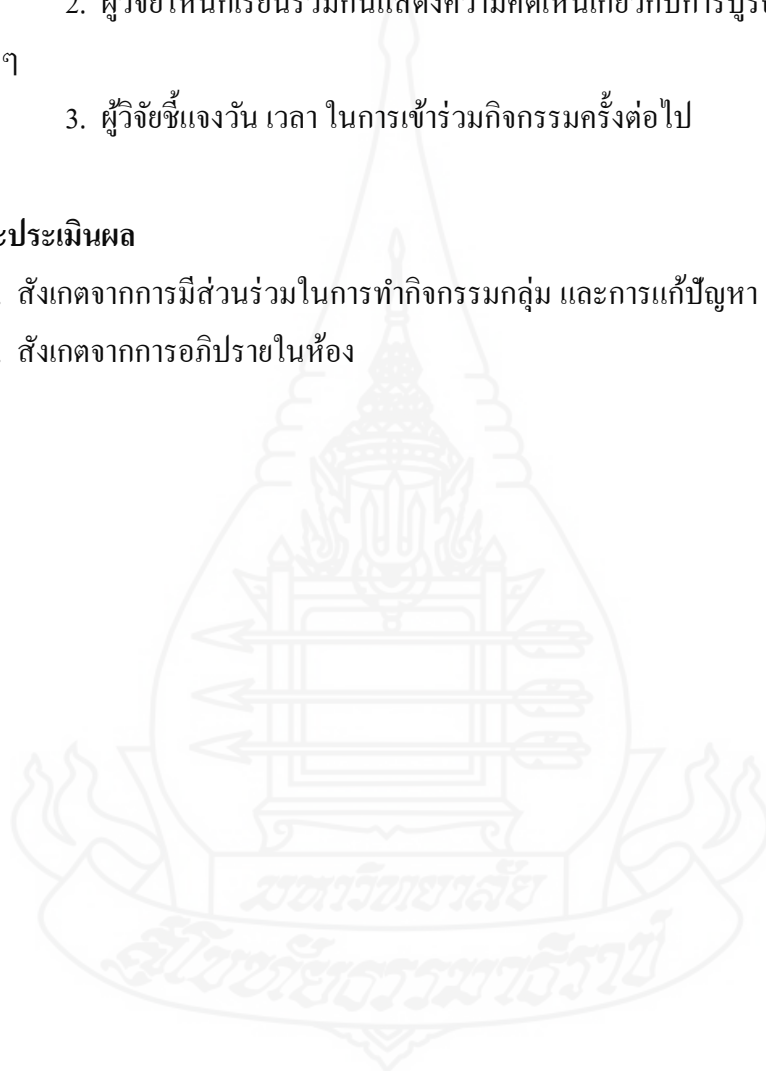
7. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี นำมาบูรณาการในการ ออกแบบจาก เวที และอุปกรณ์การแสดงต่างๆ

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

1. ผู้วิจัยถามนักเรียนถึงประโยชน์ในการทำกิจกรรมครั้งนี้
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการวิชานาฏศิลป์ กับวิชาอื่นๆ
3. ผู้วิจัยชี้แจงวัน เวลา ในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม และการแก้ปัญหา
2. สังเกตจากการอภิปรายในห้อง

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

กิจกรรมครั้งที่ 4

ชื่อกิจกรรม “ซิด...ซิด....ห่าง.....ห่าง”

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขนาดของกลุ่ม 45 คน

ระยะเวลา 60 นาที

แนวคิด

นาฏศิลป์พื้นเมือง เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าที่สามารถแสดงได้ทั้งเพศหญิงและเพศชาย โดยบรรพบุรุษไทยได้สร้างสรรค์ สืบทอดไว้เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เพื่อให้รุ่นลูกรุ่นหลานได้เรียนรู้และรักในคุณค่าในศิลปะไทย และเกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย พร้อมทั้งจะช่วยกันสืบทอด จรรโลง และธำรงไว้เป็นสมบัติของชาติสืบต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักภูมิใจ และซาบซึ้งในการเรียนวิชานาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักว่าวิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่สามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ทั้งนักเรียนหญิง และนักเรียนชาย

อุปกรณ์และสื่อกิจกรรม

1. เครื่องเสียง
2. แผ่นซีดีเพลง “ลาวกระทบไม้”
3. ไม้ไผ่ 8 ลำ

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยนำเข้าสู่กิจกรรมด้วยวิธีการนำไม้ไผ่มากระทบกันเป็นจังหวะ ซิด-ห่าง-ห่างห่าง-ห่าง-ซิด และสนทนากับนักเรียนว่าเคยได้ยินจังหวะกระทบไม้นี้บ้างหรือไม่
2. ผู้วิจัยตั้งคำถามว่า ในประเทศไทยมีการแสดงพื้นบ้านอะไรบ้าง ให้ยกตัวอย่าง ผู้วิจัยชมเชยนักเรียนที่กล้าแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 12-13 คน

2. ผู้วิจัยเปิดวีดิทัศน์การแสดงพื้นบ้าน ชุดรำกระทบไม้ให้นักเรียนดู
3. ผู้วิจัยแจกใบความรู้ประวัติความเป็นมา และอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงรำกระทบไม้
4. ผู้วิจัยสาธิตให้นักเรียนแต่ละคู่อัดจังหวะการก้าวขาและให้แต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติรำกระทบไม้
5. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาปฏิบัติทำรำกระทบไม้ โดย มีท่ารำดังนี้
 - รำท่าสอดสร้อยมาลา ย่ำเท้าตามจังหวะเพลง
 - รำตามเนื้อร้องตีบทตามความหมายของเพลง
 - ผู้แสดงชายแสดงในจังหวะที่รวดเร็วเพื่อเป็นการอวดฝีมือแก่ฝ่ายหญิง
 ฝ่ายหญิงรำอยู่ด้านหลัง เปรียบเสมือนการให้กำลังใจแก่ฝ่ายชาย
 - ผู้แสดงฝ่ายหญิงเปลี่ยนออกมาแสดงอย่างสนุกสนาน ฝ่ายชายเปลี่ยนกลับไปรำอยู่ด้านหลัง
 - ทั้งชายและหญิงออกมาจับคู่รำเหมือนเดิมรำรำผ่านการกระทบไม้ทั้ง 4 คู่ เน้นการใช้เท้าและความพร้อมเพรียงกันอย่างสนุกสนาน
 - แสดงการตะแคงไหล่ในการประกอบจังหวะอย่างพร้อมเพรียงแสดงถึงความสามัคคีของผู้แสดงทั้งหมด
 - ผู้กระทบไม้ เปลี่ยนไม้วางเป็นลักษณะรูปเครื่องหมายกากบาทแสดงโดยให้ฝ่ายหญิงอยู่วงในและฝ่ายชายอยู่วงนอกมีการควงสลับคู่กันอย่างสนุกสนาน

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปสาระและประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรมในครั้งนี้ โดยเน้นให้นักเรียนเกิดความรู้สึภาคภูมิใจในการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม และสามารถแสดงได้ทั้งเพศชาย และเพศหญิง

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

1. ผู้วิจัยตั้งคำถาม ว่าหลังจบกิจกรรมนี้นักเรียนได้รับประโยชน์อะไรบ้าง และจะนำไปประยุกต์ใช้กับตนเองอย่างไร
2. ผู้วิจัยร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม

การวัดและประเมินผล

สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม และการแก้ปัญหา

ใบความรู้ เรื่อง รำกระทบไม้

"รำกระทบไม้" เป็นการละเล่นพื้นเมืองของชาวจังหวัดสุรินทร์ เดิมเรียกว่า "เต็นสาก" ประเทศไทยมีอาชีพทางการเกษตรมาช้านาน การทำนาผลิตข้าวเป็นอาหารหลักของคนไทย และทำรายได้เป็นสินค้าออกให้แก่ประเทศไทยอย่างมากมาย ชีวิตประจำวันของคนไทยส่วนใหญ่จึงผูกพันอยู่กับ การทำนา เริ่มตั้งแต่หว่าน ไถ ดำ และเก็บเกี่ยว เป็นต้น ด้วยนิสัยรักสนุก หลังจากเลิกงาน จึงนำ สากดำข้าวมากระทบกันเป็นเครื่องประกอบจังหวะ พร้อมกับมีการละเล่นให้เข้ากับจังหวะ แต่เดิมคงเป็นจังหวะ คำข้าวในลักษณะยืนตำ 2 คน ต่อมาจึงลากไม้สากมาวางตามยาว มีคนจับปลายสาก หัวท้าย ข้างละคน พร้อมทั้งใช้ไม้หมอนรองเกาะเป็นจังหวะภายหลังกรมศิลปากรได้ศึกษาการละเล่นชนิดนี้ และนำมาปรับปรุงจัดระเบียบแบบแผนเรียงลำดับทำรำขึ้น โดยไม่ทิ้งเค้าแบบแผนเดิม และได้ นำออกแสดง เป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2500 เนื่องในงานแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมกับราชอาณาจักรลาว ในการปรับปรุงครั้งนั้น เนื่องจากบทร้องของเก่าไม่เหมาะสมที่จะรำได้สวยงาม กรมศิลปากรจึง ได้ขอให้อาจารย์มนตรี ตรีภท แต่งบทร้อง และท่านผู้หญิงหม่อม แฝว สนิทวงศ์เสนีย์ เป็นผู้ ประดิษฐ์ทำรำขึ้นใหม่ เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการรำ นอกจากไม้เคาะจังหวะประกอบการรำแล้ว ปัจจุบันนี้ กรมศิลปากรได้นำวงปี่พาทย์เครื่องห้า เครื่องคู่ บรรเลงลำนำ ทำนองเพลงให้ไพเราะ

บทร้อง มีความหมายในการละเล่นในยามค่ำคืนที่ดวงจันทร์เต็มดวง มีการรำรำของหนุ่มสาว มีการเกี่ยวพาราสักัน ตามเนื้อร้องดังนี้

แสงรัชนี	ส่องสีนวล
ชื่นใจชวน	ช่วยชวนใจหมอกิรมย์เรใจ
เคล้าคู่เคียงไป	พื่อนกรายรำยรำ
หนุ่มวอนกลอนกล่าว	เว้าสาวหวานจ๋า
จันทร์งามยามค่ำ	เป็นสายนำดวงใจ
ยามเดือนลอยเด่น	เหมือนดังเป็นใจให้
สาวหนุ่มพลอดกัน	กรี๊ดกรายรำยรำ สำเร็จรื่น
แสนชื่นชอบเชิง	เริงรำ ทำทางกัน
สับเปลี่ยนเวียนผัน	กันสำราญ
รำยรำท่ามกลาง	แสงเดือนเด่น
เยือกเย็นน้ำค้าง	ช่างซาบซ่าน
สาวรำนานุ่ม	ชุ่มชื่นบาน
ต่างสุขสานต์	แสนงามยามค่ำคืน

อุปกรณ์

แต่เดิมวางไม้สักตามความยาว 2 อัน ให้ไม้หมอนรองหัวและท้ายไม้ทั้ง 2 ด้าน ปลายสักจะมีคน 2 คน จับปลายเพื่อกระทบกัน ภายหลังกรมศิลปากรปรับปรุง และจัดลำดับท่าทำให้เป็นระเบียบขึ้นแต่ยังคงรักษาเค้าแบบแผนเดิม โดยปรับปรุงเป็นไม้ไผ่ 2 ลำ ขนาดเท่ากันยาวประมาณ 2-4 เมตร และใช้ไม้เนื้อแข็งเป็นหมอนวางรองทั้งสองปลาย ผู้กระทบนั่งกับพื้นจับปลายทั้งสองคนเพื่อจะได้ดีกระทบกัน

การแต่งกาย

การแต่งกาย แต่งได้ 2 แบบ คือ

1. การแต่งกายแบบพื้นเมือง

ชาย - นุ่งโจงกระเบน สวมเสื้อคอกลม แขนสั้น มีผ้าคาดเอว และผ้าคาดไหล่

หญิง - นุ่งผ้าซิ่นป้าข้างยาวกรอมเท้า สวมเสื้อแขนกระบอก คอปิดห่มสไบทับเสื้อ

ปล่อยผมทัดดอกไม้ สวมเครื่องประดับพองาม มีสร้อยคอ ต่างหู

2. การแต่งกายแบบกรมศิลปากร

ชาย - นุ่งกางเกงขาสามส่วน หลากสี วามเสื้อคอกลม มีผ้าคาดเอว และผ้าโพกศีรษะ

หญิง - นุ่งซิ่นมีเชิง ป้ายข้างยาวกรอมเท้า สวมเสื้อแขนกระบอกคอกลมหรือคอปิด ห่ม

สไบเฉียง เข็มขัดทับเสื้อ สวมสร้อยคอและต่างหู ปล่อยผมทัดดอกไม้

วิธีเล่นกระทบไม้

วางไม้ไผ่ต้นไว้กับพื้นให้ห่างกันพอที่จะวางไม้ไผ่สีสุกลง แล้วเหลือปลายไว้ใช้จับประมาณ 2 คืบ ผู้เล่น (2 คน) จับไม้ยาวเคาะเป็นจังหวะ โดยเรียงให้ไม้ยาวมากระทบกัน 1 ครั้ง แล้วจึงยกไม้ยาว แยกห่างกันออก เคาะไปที่ไม้สั้น 2 ครั้ง สลับกันไปตามจังหวะเพลง ช่วงระยะเคาะไม้สั้นจะเว้นช่องว่างระหว่างไม้ยาวประมาณ ครึ่งศอก เพื่อให้ผู้รำชาย-หญิง ได้หย่อนเท้าก้าวลงไปในช่วงนั้น แล้วยกออกตามจังหวะเพลงได้อย่างสวยงาม และถ้าผู้รำเปลอก้าวพลาดผิดจังหวะ ไม้ไผ่คู่หนึ่งจะกระทบเท้าผู้รำทันที

จังหวะกระทบไม้จะเป็นจังหวะ 8 จังหวะ แล้วย้อนกลับไปใหม่เรื่อยๆ ดังนี้

จังหวะที่	1	2	3	4	5	6	7	8
จังหวะไม้	ชิด	ห่าง	ห่าง	-	ห่าง	ห่าง	ชิด	-

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์
กิจกรรมครั้งที่ 5

ชื่อกิจกรรม “อนุรักษ์ไว้เถิด”

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขนาดของกลุ่ม 45 คน

ระยะเวลา 60 นาที

แนวคิด

"รางวัลมาตรฐาน" ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติที่ทรงคุณค่า ต้องสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น เพื่อสืบทอดไม่ให้สูญหายไปจากสังคมไทย ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นคุณค่าในการเรียนวิชานาฏศิลป์
2. เพื่อให้ให้นักเรียนมีความภูมิใจในการแสดงนาฏศิลป์ของชาติ

อุปกรณ์และสื่อกิจกรรม

1. วัสดุทัศนังการแสดงรางวัลมาตรฐาน
2. เครื่องเล่นเสียง
3. ใบความรู้เรื่อง “การอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย”
4. ใบงานเรื่อง “อนุรักษ์ไว้เถิด”

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม กลุ่มละ 9 คน
2. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนว่า มีการแสดงชุดใดบ้างที่มีการรำคู่กันระหว่าง

ชาย-หญิง

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

1. ผู้วิจัยแจกใบความรู้เรื่องการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทยให้นักเรียนแต่ละคนอ่าน
2. ผู้วิจัยเปิดทัศนังการแสดงรางวัล ทั้ง 10 เพลงให้นักเรียนชม

3. ผู้วิจัยแจกใบงาน “อนุรักษ์ไว้เถิด” ให้นักเรียนทำ อธิบายให้นักเรียนอ่าน คำชี้แจงและสรุปประเด็นที่มอบหมาย กำหนดเวลา 20 นาที

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอความคิดเห็นของนักเรียนในเรื่องรางวัลผู้รักษากล่าวชมนักเรียนที่ออกมาแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

ผู้วิจัยร่วมกันสรุปเรื่องการอนุรักษ์นาฏศิลป์ ผู้วิจัยเพิ่มเติมสาระสำคัญในการอนุรักษ์นาฏศิลป์ที่นักเรียนทุกคนสามารถช่วยกันได้ เช่น จัดกิจกรรมการแสดงนาฏศิลป์ไทยทุกประเภท การประชาสัมพันธ์ อย่างต่อเนื่องเน้นเพื่อให้นักเรียน ซาบซึ้ง และเห็นแนวทางในการอนุรักษ์นาฏศิลป์

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

1. ผู้วิจัยตั้งคำถาม ว่าหลังจบกิจกรรมนี้ นักเรียนได้รับประโยชน์อะไรบ้าง และ จะนำไปใช้ในการเรียนวิชานาฏศิลป์อย่างไร

2. ผู้วิจัยร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการทำกิจกรรม
2. ตรวจงานจากใบงาน

ใบความรู้ การอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย

นาฏศิลป์ไทย เป็นผลผลิตทางวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรม ซึ่งนับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษของเราได้สร้างและสั่งสมภูมิปัญญามาแต่โบราณ เป็นสิ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์ ของชาติ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเป็นอารยประเทศของชาติไทยที่มีความเป็นเอกราชมาช้านาน นานาประเทศ ในโลกต่างชื่นชนนาฏศิลป์ไทยในความงดงามวิจิตรบรรจง เป็นศิลปะที่มีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์ และสืบทอด

แนวทางในการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย

1. การอนุรักษ์รูปแบบ หมายถึง การรักษาให้คงรูปดั้งเดิม เช่น เพลงพื้นบ้านก็ต้องรักษา ขั้นตอนการร้อง ทำนอง การแต่งกาย ท่ารำ ฯลฯ หรือหากจะผลิตชิ้นใหม่ก็ให้รักษารูปแบบเดิมไว้
2. การอนุรักษ์เนื้อหา หมายถึง การรักษาในด้านเนื้อหาประโยชน์คุณค่าด้วยวิธีการผลิต การรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษา เช่น เอกสาร และสื่อสารสนเทศต่างๆการอนุรักษ์ทั้ง 2 แบบนี้ หากไม่มีการสืบทอดและส่งเสริม ก็คงไว้ประโยชน์ในที่นี้จะขอนำเสนอแนวทางในการส่งเสริมเพื่ออนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย ดังนี้
 1. จัดการศึกษาเฉพาะทาง ส่งเสริมให้มีสถาบันการศึกษาด้านนาฏศิลป์จัดการเรียนการสอน เพื่อสืบทอดงานศิลปะด้านนาฏศิลป์ เช่น วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันเอกชน องค์กร ของรัฐบาล แห่ง ฯลฯ
 2. จัดการเรียนการสอนในขั้นพื้นฐาน โดยนำวิชานาฏศิลป์จัดเข้าในหลักสูตรและเข้าสู่ระบบการเรียนการสอนทุกระดับ ตามระบบที่ควรจะให้เยาวชนได้รับรู้เป็นขั้นตอนตั้งแต่อนุบาล ประถม มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ตลอดจนสถาบันการศึกษาทุกระดับ จัดรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และบริการแก่ชุมชนได้ด้วย
 3. มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบสื่อโฆษณาต่างๆ ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ โดยนำศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์เข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อเป็นการสร้างบทบาทของความเป็นไทยให้เป็นที่รู้จัก
 4. จัดเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรม ในรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์แก่หน่วยงานรัฐและเอกชน โดยทั่วไปทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
 5. ส่งเสริมและปลูกฝังมรดกทางศิลปวัฒนธรรมภายในครอบครัว ให้รู้ซึ่งถึงความเป็นไทยและอนุรักษ์รักษาเอกลักษณ์ไทย

ใบงาน
อนุรักษ์ไว้เถิด

คำชี้แจง ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นหลังจากที่นักเรียนได้ชมการแสดงรำวงมาตรฐานตามหัวข้อต่อไปนี้

1. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรหลังจากชมการแสดงรำวงมาตรฐาน

.....

.....

.....

.....

.....

2. ถ้าคนไทยไม่อนุรักษ์การแสดงรำวงมาตรฐานแล้วต่างชาตินำไปแสดงและบอกว่าเป็นการแสดงของชาติตนเอง นักเรียนรู้สึกอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าจะสามารถอนุรักษ์การแสดงรำวงมาตรฐานไว้คู่กับคนไทยอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์
กิจกรรมครั้งที่ 6

ชื่อกิจกรรม เรียนนาฏศิลป์อย่างไรให้สำเร็จ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขนาดของกลุ่ม 45 คน

ระยะเวลา 60 นาที

แนวคิด

การเรียนวิชานาฏศิลป์ ผู้เรียนจะต้องแสดงออกถึงความเอาใจใส่ต่อการฝึกซ้อม มีความตั้งใจ มุ่งมั่นในการเรียนอย่างสม่ำเสมอ และมีความเอาใจใส่ในงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้การเรียนวิชานาฏศิลป์บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายในเวลาที่กำหนด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการตั้งใจเรียน
2. เพื่อให้ให้นักเรียนมีพฤติกรรมมาเรียนวิชานาฏศิลป์อย่างสม่ำเสมอ

อุปกรณ์และสื่อกิจกรรม

1. กระดาษ A 4 1 แผ่น
2. กระดาษแผ่นเล็ก

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

ผู้วิจัยให้นักเรียนดูรูปภาพและร่วมกันอภิปรายถึงการตั้งใจเรียนและการมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยผู้วิจัยเล่าประสบการณ์ของนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนให้นักเรียนในห้องฟัง

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

1. ผู้วิจัยแจกกระดาษนักเรียนคนละ 1 แผ่น ให้นักเรียนเขียนเกี่ยวกับการทำอย่างไรให้ประสบความสำเร็จในการเรียนวิชานาฏศิลป์ โดยใช้เวลา 10 นาที
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนจับคู่กัน โดยให้แต่ละคนแสดงความคิดเห็นของตัวเองที่เขียนไว้ให้เพื่อนฟัง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3. ให้นักเรียนแต่ละคู่ จับกลุ่มกับนักเรียนอีกคู่หนึ่งเพื่อให้ได้เป็นกลุ่มที่ใหญ่ขึ้น โดยให้แต่ละคนนำข้อคิดเห็นมาอภิปรายร่วมกัน เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นในแล้วเขียนลงกระดาษแผ่นที่ผู้วิจัยเตรียมไว้

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1. นำผลสรุปของแต่ละกลุ่มมาคิดที่กระดานหน้าชั้นเรียน เพื่ออภิปรายหาข้อสรุปร่วมกันเป็นข้อคิดเห็นของชั้นเรียนในเรื่องการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์อย่างไรให้ประสบผลสำเร็จ

2. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของวิธีการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ให้ประสบความสำเร็จ โดยเน้นการตั้งใจเรียน การมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ การส่งงานให้ตรงเวลา การตั้งใจเรียน เป็นต้น

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

1. ผู้วิจัยตั้งคำถามนักเรียนว่าจากกิจกรรม “เรียนนาฏศิลป์อย่างไรให้สำเร็จ” นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง และนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

2. ผู้วิจัยร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดและร่วมกันอภิปราย

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์
กิจกรรมครั้งที่ 7

ชื่อกิจกรรม บทบาทสมมติเรื่อง “เก่งอย่างเดียวไม่ช่วยอะไร”
ขนาดของกลุ่ม 45 คน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ระยะเวลา 60 นาที

แนวคิด

การเรียนวิชานาฏศิลป์ ผู้เรียนจะต้องมีความรับผิดชอบต่อการฝึกซ้อมท่ารำ โดยผู้เรียนจะต้องจัดสรรเวลาให้เหมาะสม นอกจากการฝึกซ้อมแล้วจะต้องแบ่งเวลาในการศึกษาหาความรู้การทำงานส่งให้ตรงเวลาที่ครูมอบหมาย เพื่อให้การเรียนวิชานาฏศิลป์ประสบผลสำเร็จ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการเรียนวิชานาฏศิลป์ในด้านความรับผิดชอบ ทำงานที่ได้รับมอบหมายส่งตามกำหนด

อุปกรณ์และสื่อกิจกรรม

1. บทบาทสมมติเรื่อง “เก่งอย่างเดียวไม่ช่วยอะไร”
2. บัตรรูปภาพนาฏยศัพท์

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

ผู้วิจัยทบทวนความรู้เดิม และสนทนาเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการเรียนวิชานาฏศิลป์

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

1. ผู้วิจัยขออาสาสมัครนักเรียนจำนวน 4 คน ให้ออกมาแสดงบทบาทสมมติ
2. ผู้วิจัยแจกเอกสารบทบาทสมมติเรื่อง “วันเวลา...เดินหน้าไปเรื่อย” ให้กับนักเรียนที่อาสาสมัคร โดยให้แต่ละคนได้อ่านและซ้อม 15 นาที และเตรียมตัวแสดง หน้าห้อง
3. นักเรียนที่อาสาสมัครแสดงตามบทบาทสมมติที่ตนได้รับ และนักเรียนคนอื่นๆ เป็นผู้ร่วมสังเกตการณ์

4. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม โดยให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ นกยูงสีฟ้าทีละคนละ 1 ภาพ ใครได้บัตรรูปภาพเหมือนกันให้อยู่ด้วยกัน

5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย และวิเคราะห์บทบาทของตัวละครใน บทบาทสมมติเรื่อง “เก่งอย่างเดียวไม่ช่วยอะไร” ดังนี้

5.1 นักเรียนคิดว่านิดาเป็นคนอย่างไร

5.2 นักเรียนคิดว่ามาลีเป็นคนอย่างไร

5.3 นักเรียนคิดว่าการกระทำของศุภโชคจะมีผลกระทบต่อตัวเองอย่างไร

5.4 จากบทบาทสมมติเรื่อง “เก่งอย่างเดียวไม่ช่วยอะไร” นักเรียนสามารถนำ ข้อคิดที่ได้มาใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้อย่างไร

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอภิปรายในหัวข้อดังกล่าวหน้าชั้นเรียน
2. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติเรื่อง “เก่งอย่างเดียวไม่ช่วยอะไร” ผู้วิจัยเน้นให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ การพยายามทำงานหรือส่งงานให้เสร็จก่อนเวลาเพื่อมีเวลาตรวจทานและส่งงานให้ตรงตามกำหนด

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

1. ผู้วิจัยตั้งคำถามนักเรียนว่าจากกิจกรรม “เก่งอย่างเดียวไม่ช่วยอะไร” นักเรียนได้ ข้อคิดอะไรบ้าง และนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร
2. ผู้วิจัยร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการอภิปราย การนำเสนอหน้าชั้นเรียน
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น

บทบาทสมมติเรื่อง “วันเวลา....เดินทางไปเรื่อย”

นิตา เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีพรสวรรค์ในการร่ำมาก นิตาชอบเรียนวิชานาฏศิลป์เพราะบ้านของเธออยู่ใกล้กับโรงละครแห่งชาติ ในทุกๆอาทิตย์คุณยายจะพานิตาไปดูการแสดงนาฏศิลป์ ในช่วงโมงเรียนนิตาจะขึ้นห้องเรียนมาเป็นคนแรกเสมอ พร้อมทั้งเตรียมอุปกรณ์สำหรับฝึกซ้อม รอคอยครูมาอย่างใจจดใจจ่อ ในช่วงโมงเรียนนิตาตั้งใจเรียนเวลามีข้อสงสัย นิตา ก็จะถามคุณครูเสมอๆ เมื่อกลับถึงบ้านนิตาก็จะรีบทำการบ้านวิชานาฏศิลป์ให้เสร็จเพื่อส่งงานให้ทันเวลา

มาลี เพื่อนรักและเป็นนักเรียนห้องเดียวกับนิตา ถึงแม้มาลีจะไม่มีพรสวรรค์ในการร่ำเท่า นิตา แต่มาลีก็มีความขยันมาก ครอบครัวของมาลีมีฐานะยากจน ทุกๆเย็นมาลีต้องช่วยพ่อแม่ขายของ ทำให้มาลีไม่มีเวลาที่จะทำการบ้านและฝึกซ้อมวิชานาฏศิลป์ แต่ด้วยความขยันของมาลีในทุกๆเย็นที่ไปช่วยพ่อแม่ขายของ มาลีจะนำหนังสือการบ้านวิชานาฏศิลป์ไปทำด้วย และจะตื่นแต่เช้าเพื่อมาโรงเรียนและทำการทบทวนบทเรียนเสมอ

ศุภโชค เป็นนักเรียนห้องเรียนเดียวกับนิตาและมาลี ศุภโชคเป็นนักเรียนที่เก่งมาก สอบได้ที่ 1 ของห้องเรียน แต่ศุภโชคมักจะหว่างเล่น คุยกับเพื่อนในเวลาเรียน คิดว่าตัวเองเก่งแล้วโดยที่ไม่ต้องอ่านหนังสือหรือทบทวนทำร่ำก็สอบได้ ศุภโชคมักจะหลับในห้อง และคุยกับเพื่อนในเวลาเรียน ทำให้บางครั้งศุภโชคโดนคุณครูทำโทษเนื่องจากศุภโชคคุยกับเพื่อนทำให้ไม่ได้ยินคุณครูสั่งงาน จึงไม่ได้ทำงานส่งคุณครู

คุณครูสายธารเป็นคุณครูประจำวิชานาฏศิลป์ วันที่ประกาศผลคะแนนสอบวิชานาฏศิลป์ เด็กๆทุกคนต่างลุ้นคะแนนของตนเอง เมื่อผลคะแนนสอบวิชานาฏศิลป์ออก ปรากฏว่านิตาและมาลีสอบได้คะแนนสูงสุด ส่วนศุภโชคนั้นสอบตกวิชานาฏศิลป์ ต้องผิดหวังกับการเรียนวิชานาฏศิลป์ของตนเอง คุณครูสายธารจึงได้กล่าวชื่นชม นิตาและมาลีที่ขยันเรียนและส่งงานวิชานาฏศิลป์ตรงเวลาสม่ำเสมอ เมื่อศุภโชคเห็นผลสอบของตนเอง จึงให้สัตยาบันกับคุณครูสายธารว่าจะตั้งใจเรียนและส่งงานให้ตรงเวลา

บทบาทตัวละคร

บทบาทของนิดา

“หนูชื่อนิดา เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หนูเป็นเด็กที่ชอบเรียนวิชานาฏศิลป์ทุกๆ วันหนูจะ ฝึกซ้อมรำเสมอ โดยทุกๆอาทิตย์ คุณยายจะไปหนูไปดูการแสดงที่โรงละครเพื่อดูการแสดงนาฏศิลป์ หนูชอบวิชานาฏศิลป์มาก ในช่วงโมงเรียนหนูจะขึ้นห้องเรียนมาเป็นคนแรกเสมอ พร้อมทั้งเตรียมอุปกรณ์สำหรับฝึกซ้อม รอคอยคุณครูมา ในช่วงโมงเรียนเวลามีข้อสงสัย หนูจะถามคุณครูเสมอ เมื่อกลับถึงบ้านหนูก็จะรีบทำการบ้านวิชานาฏศิลป์ให้เสร็จเพื่อหนูส่งงานให้ทันเวลา”

บทบาทของมาลี

“หนูชื่อมาลีเป็นเพื่อนรักและเรียนห้องเดียวกับนิดา ครอบครัวหนูฐานะยากจน ทำให้ทุกๆเย็นหนูต้องไปช่วยพ่อแม่หนูขายของ หนูรำไม่สวยเท่ากับนิดาแต่หนูก็ชอบวิชานาฏศิลป์มาก ในทุกๆเย็นที่หนูต้องไปช่วยพ่อแม่ขายของ หนูจะเอาการบ้านวิชานาฏศิลป์ไปทำให้เสร็จ และหนูก็จะมาโรงเรียนแต่เช้าเพื่อทบทวนทำรำกับนิดา”

บทบาทของศุภโชค

“ผมชื่อศุภโชคเป็นนักเรียนห้องเรียนเดียวกับนิดาและมาลี ผมเป็นคนเรียนหนังสือเก่ง สอบได้ที่ 1 ของห้องเรียน ผมคิดว่าตัวผมฉลาด สามารถเรียนวิชานาฏศิลป์ได้สบายๆ โดยที่ไม่ต้องฟังคุณครูผู้วิจัยสอน ผมคิดว่าถึงแม้จะขึ้นห้องเรียนช้า และคุยในเวลาเรียนผมก็เรียนรู้เรื่อง เวลาผมคุยกับเพื่อนทำให้ไม่ได้ยินคุณครูสั่งงาน เมื่อถึงกำหนดเวลาสั่งงานทำให้ผมไม่มีงานส่ง โคนคุณครูสายธารหักคะแนนและทำโทษ เมื่อผลสอบออก ผมตกวิชานาฏศิลป์ ทำให้ผมรู้สึกเสียใจมากจึงให้สัญญากับคุณครูสายธารว่าจะปรับปรุงตัวใหม่”

บทบาทของคุณครู

“ฉันชื่อคุณครูสายธาร เป็นคุณครูที่สอนวิชานาฏศิลป์ ฉันชื่นชมในตัวของนิดา และมาลีที่เป็นคนมีความรับผิดชอบ ขยัน และตรงต่อเวลาในการทำงานส่งเสมอ และให้กำลังใจศุภโชคในการที่ศุภโชคจะปรับปรุงตัวใหม่ในการเรียนวิชานาฏศิลป์”

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์
กิจกรรมครั้งที่ 8 ปัจฉิมนิเทศ

ชื่อกิจกรรม “เส้นทางสู่ความสำเร็จ”

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขนาดของกลุ่ม 45 คน

ระยะเวลา 60 นาที

แนวคิด

เป็นการสรุปเรื่องราวของกิจกรรมที่ได้ทำมาทั้งหมด และทบทวนแนวคิดที่สำคัญ เกี่ยวกับการเรียนวิชานาฏศิลป์ในด้านคุณค่า ความภูมิใจ ความสำคัญของการเรียนนาฏศิลป์ ที่เป็นวัฒนธรรมของประเทศไทย และการมีความรับผิดชอบในการเรียน การส่งงาน เพื่อการเปลี่ยนแปลงทางเจตคติที่ดีในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ตลอดจนจนถึงการสร้างความสัมพันธ์อันดี และกล่าวขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสรุปสาระประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์
2. เพื่อสำรวจนักเรียนในเรื่องเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ หลังการทำกิจกรรมแนะแนว

อุปกรณ์และสื่อกิจกรรม

1. เครื่องเสียง
2. ซีดีเพลง
3. ภาพเส้นทางถนน
4. กระดาษเส้นทางเดิน

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งเป็นรูปวงกลม
2. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

1. ผู้วิจัยแจกกระดาษที่วาดเป็นรูปเส้นทางเดินให้นักเรียนพร้อมกับเปิดเพลงคลอเบาๆ ความรู้สึกที่ได้ทำกิจกรรมที่ได้จากการทำกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ แล้วนำไปติดตรงภาพเส้นทางสู่ความสำเร็จที่ผู้วิจัยคิดไว้ โดยเมื่อนักเรียนทุกคนเขียนเสร็จเรียบร้อยให้นักเรียนได้อ่านข้อความของเพื่อน

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางในการเรียนวิชานาฏศิลป์ ว่านาฏศิลป์มีคุณค่า มีความสำคัญในการที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ทุกคนควรสืบทอดให้คงอยู่ต่อไป

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

1. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรมครั้งนี้
 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบวัดเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ และกล่าวขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและ ปิดการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชานาฏศิลป์

การประเมินผล

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
2. สังเกตจากการอภิปรายในห้อง

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวอรุษา ศรีกนก
วัน เดือน ปีเกิด	14 เมษายน 2532
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
ประวัติการศึกษา	ศษ.บ. (นาฏศิลป์ไทยศึกษา) สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ. 2555 ศษ.ม. (การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2559
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	ครู คศ.1

